

วารสารสังคมศาสตร์เอเชียศึกษา

Journal of Asia Social Science Studies

ISSN: 3057-0204 (Online)

Journal of Asia Social Science Studies Vol2 No.1 (January-April) 2025

วัตถุประสงค์

วารสารสังคมศาสตร์เอเชียศึกษาเป็นวารสารวิชาการ วารสารมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า และเพื่อเผยแพร่ บทความวิจัยและบทความวิชาการที่เป็นความคิดริเริ่มใหม่ ที่เป็นศูนย์กลาง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่แตกต่าง หลากหลาย ไม่จำกัดแนวคิด อุดมการณ์โดยเน้น ประเด็นที่ถกเถียงในสังคมทั้งปัญหาในอดีต ปัจจุบันอันเป็นแนวทางนำไปสู่การแก้ไขปัญหาาร่วมกันในสังคม อย่างสันติและยั่งยืนเกี่ยวกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย เช่นเอเชียตะวันออกเฉียงและกลุ่มประเทศอาเซียน วารสาร เป็นสื่อกลางในการนำเสนอต่อสังคมให้แก่ประชาชนทั่วไป นักวิจัย นักวิชาการ อาจารย์ นิสิตนักศึกษา และ ผู้สนใจทั่วไป

วารสารมุ่งนำเสนอในมิติต่างๆในเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary) ครอบคลุมทางด้านการเมือง ความมั่นคง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ธุรกิจ ปรัชญา สังคม กฎหมาย อัตลักษณ์ ด้าน ศาสนา ชาติพันธุ์ การสื่อสาร ภาษา ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม วรรณกรรม ชุมชน ท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม การ บริหารจัดการ และธรรมาภิบาล หรือมิติทางการเมือง เศรษฐกิจ และมิติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นต้น

วารสารมีกำหนดการเผยแพร่ปีละ 3 ฉบับ ประกอบด้วย ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน) ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม) ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม) บทความที่ได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการ พิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) 2-3 ท่าน

วารสารรับพิจารณาตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ทัศนยะและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความของวารสาร สังคมศาสตร์ไทย ถือเป็นความรับผิดชอบ ของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทัศนยะของกองบรรณาธิการ และไม่สงวนลิขสิทธิ์การคัดลอก แต่ให้อ้างอิง แสดงที่มา

เกณฑ์การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) 2-3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการ ก่อนตีพิมพ์ โดยการพิจารณาบทความจะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบข้อมูลของผู้เขียนบทความ เช่น ชื่อหรือประวัติการทำงาน และผู้เขียนบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ (Double-Blind Peer Review)

บทความที่ส่งมาขอเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจาก ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความของวารสาร และต้องให้เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดไว้

เจ้าของ

ศูนย์สังคมศาสตร์ศึกษา (Center for Social Science Studies)

เลขที่ 78/1 หมู่ 9 ต.บ่อพลอย อ.บ่อพลอย จ.กาญจนบุรี 71160

โทร.081-8437249

<https://so18.tci-thaijo.org/index.php/Asiaso>

อีเมล-thaisocialscience@gmail.com

เฟซบุ๊ก-ศูนย์สังคมศาสตร์ศึกษา

บรรณาธิการ

ผ.ศ.เทวราช สนโศรก

อีเมล: sansokethewarat@gmail.com

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นายสมชาย ขจรไพศาล

อีเมล: thaisocialscience@gmail.com

กองบรรณาธิการ

พระศุภกิจ สุปญโญ,ดร. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อีเมล:suphakitsupanyo@gmail.com

ดร.ภูวนัย เพชรไพบร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

อีเมล:phuwanaipetpai@gmail.com

ดร.พิชญ์ โหระกุล สภานายความแห่งประเทศไทย

อีเมล:pitsanuyorakul@gmail.com

สารบัญ

บทบรรณาธิการ.....	ก
การเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อม: บทเรียนจากนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่สู่อนาคตที่ยั่งยืน.....	1-14
ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจต่อการศึกษาในประเทศจีน.....	15-28
สถานการณ์การเคลื่อนไหวทางสังคมและสิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์.....	29-39
การศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบนโยบายการปราบปรามยาเสพติดกับนโยบายเปลี่ยนผู้เสพเป็นผู้ป่วย :	
กรณีศึกษาระดับหมู่บ้านในจังหวัดกาญจนบุรี.....	40-52
ภาคผนวก.....	53

บทบรรณาธิการ

วารสารสังคมศาสตร์เอเชียศึกษาฉบับนี้เป็นปีที่ 2 ฉบับที่ 1 โดยกองบรรณาธิการได้พิจารณาบทความให้คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) พิจารณากลับกรองเพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการตีพิมพ์ให้เกิดคุณภาพสูงสุด โดยในฉบับนี้ประกอบด้วย บทความวิชาการ 3 บทความบทความวิจัย 1 บทความ ซึ่งทางกองบรรณาธิการได้มีการคัดเลือกมานำเสนอเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทเชิงสถานการณ์ของประเทศในแถบเอเชียปัจจุบันคือ

สรายุธ รัศมี จากบทความ **การเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อม: บทเรียนจากนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่สู่นาคตที่ยั่งยืน** ที่พบว่า การเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมของนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ เริ่มต้นด้วยการอภิปรายความสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นประเด็นเร่งด่วนที่กระทบต่อมนุษยชาติในปัจจุบัน โดยนำเสนอตัวอย่างของการเคลื่อนไหวระดับโลก รวมถึงการเคลื่อนไหวในประเทศไทย เช่น การเคลื่อนไหวของเยาวชนเพื่อสิ่งแวดล้อมและการต่อสู้กับโครงการที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในชุมชนท้องถิ่น ภายใต้การเผชิญกับความท้าทาย เช่น แรงกดดันทางการเมืองและสังคม รวมถึงการวิเคราะห์มิติที่บูรณาการกับการเคลื่อนไหว เช่น ผลกระทบทางเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์เชิงจิตวิทยา บทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัล และความเชื่อมโยงกับความเป็นธรรมในมิติอื่น เช่น ความเท่าเทียมทางเพศและสิทธิมนุษยชน และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อสนับสนุนการเคลื่อนไหวที่ยั่งยืน และการพัฒนาแนวทางใหม่

ธนา จันท์ศรีสุริยา ในบทความผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจต่อการศึกษาในประเทศจีน พบว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจในประเทศจีนมีผลกระทบอย่างมากต่อระบบการศึกษาในประเทศตั้งแต่การปฏิรูปเศรษฐกิจในช่วงทศวรรษที่ 1980 จนถึงปัจจุบัน การเติบโตทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ส่งผลกระทบต่อหลายด้านของการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการเข้าถึงการศึกษาของประชาชน การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการเปลี่ยนแปลงในหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอน การเปลี่ยนแปลงในสังคมจีน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบการศึกษาทั้งในด้านคุณภาพและการเข้าถึง การศึกษามีการพัฒนาในระดับที่สูงขึ้น สถาบันการศึกษาได้มีการพัฒนาหลักสูตรใหม่ๆ ที่มีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งมีผลกระทบต่อเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนและนักศึกษาสำหรับการทำงานในอุตสาหกรรมที่กำลังเติบโต และการศึกษาระดับอุดมศึกษาก็ได้รับการส่งเสริมอย่างมากในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจยังคงสร้างความท้าทายในการศึกษา โดยเฉพาะในด้านความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษาและคุณภาพของการศึกษาระหว่างชนบทและเมือง

น.ส.จิริดา บุญมีเจริญ กับบทความสถานการณ์การเคลื่อนไหวทางสังคมและสิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์ ที่พบว่า สถานการณ์การเคลื่อนไหวทางสังคมและสิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์สะท้อนให้เห็นถึงความท้าทายที่ซับซ้อนระหว่างการต่อสู้เพื่อสิทธิพื้นฐานของประชาชนและการคุกคามจากรัฐ โดยเฉพาะในช่วงหลายปีที่ผ่านมาฟิลิปปินส์ประสบกับความตึงเครียดทางสังคมและการเมืองที่เกิดจากนโยบายของรัฐบาลที่มักจะถูกวิจารณ์ว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน การเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้เรียกร้องสิทธิทางการเมือง สิทธิแรงงาน สิทธิผู้หญิง และกลุ่มชนพื้นเมือง รวมทั้งการเคลื่อนไหวเพื่อยุติความรุนแรงและการปราบปรามที่เกิดจากการดำเนินนโยบายสงครามยาเสพติดของรัฐบาลซึ่งส่งผลให้มีการเคลื่อนไหวทางสังคมจากกลุ่มสิทธิมนุษยชนภายในและต่างประเทศที่เรียกร้องให้รัฐบาลรับผิดชอบและหยุดการละเมิดดังกล่าว สถานการณ์การเคลื่อนไหวทางสังคมในฟิลิปปินส์ยังคงเผชิญกับความท้าทายจากการต่อต้านของรัฐ

ธนโรจน์ หล่อธนะไพศาล กับงานวิจัยการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบนโยบายการปราบปรามยาเสพติดกับนโยบายเปลี่ยนผู้เสพเป็นผู้ป่วย : กรณีศึกษาระดับหมู่บ้านในจังหวัดกาญจนบุรี ที่พบว่านโยบายการปราบปรามยาเสพติดในระดับชุมชนสามารถลดการแพร่ระบาดของยาเสพติดในระยะสั้นได้ แต่ยังคงมีข้อจำกัดในการจัดการปัญหาผู้เสพในระยะยาว แต่สมาชิกในชุมชนยังต้องการให้มั่นนโยบายนี้ต่อไป ในขณะที่นโยบายเปลี่ยนผู้เสพเป็นผู้ป่วยกลับพบว่าไม่ค่อยได้รับการตอบรับจากชุมชน แม้พื้นที่ผู้เสพให้กลับคืนสู่สังคมเป็นที่ต้องการของชุมชน การเปรียบเทียบผลกระทบการดำเนินนโยบายทั้งสองพบว่า นโยบายปราบปรามยาเสพติดส่งผลให้เกิดความปลอดภัยในระยะสั้น แต่ในระยะยาวยังคงมีปัญหาผู้เสพที่ไม่สามารถกลับคืนสู่สังคมได้ ส่วนการเปลี่ยนผู้เสพเป็นผู้ป่วยช่วยลดผลกระทบทางสังคมและส่งผลดีในระยะยาว แต่กลับไม่มีผลทำให้ผู้เสพลดลงแต่อย่างใด ทั้งสองนโยบายมีข้อดีและข้อจำกัดของตนเอง แต่การผสมผสานระหว่างการบังคับใช้กฎหมายกับการบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติดอย่างเหมาะสมและยั่งยืนอาจจะเป็นทางออกที่มีประสิทธิภาพในการจัดการปัญหาเสพติดในชุมชนได้

เทวราช สนิศรอก

(นายเทวราช สนิศรอก)

บรรณาธิการวารสารสังคมศาสตร์เอเชียศึกษา

Journal of Asia Social Science Studies Original Article

Received: 27 December 2024 Revised: 12 February 2025 Accepted: 18 February 2025

การเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อม: บทเรียนจากนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่สู่นาคตที่ยั่งยืน

Environmental Activism: Lessons from Young Activists for a Sustainable Future

สรายุทธ รัตมี¹

Sarayoot Ratsamee

บทคัดย่อ

การเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อม: บทเรียนจากนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่สู่นาคตที่ยั่งยืน มุ่งวิเคราะห์การเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมของนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ โดยพิจารณาบทบาท กลยุทธ์ และผลกระทบที่เกิดขึ้นในระดับท้องถิ่นและระดับโลก เริ่มต้นด้วยการอภิปรายความสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและมลพิษ ซึ่งเป็นประเด็นเร่งด่วนที่กระทบต่อมนุษยชาติในปัจจุบัน ภายใต้กรอบแนวคิดจากทฤษฎีการเคลื่อนไหวทางสังคม เช่น การจัดการทรัพยากร การสร้างกรอบความคิด และทฤษฎีกระบวนการทางการเมือง เพื่อวิเคราะห์กลไกการเคลื่อนไหว ในส่วนของกรณีศึกษา นำเสนอตัวอย่างของการเคลื่อนไหวระดับโลก เช่น Fridays for Future และ Extinction Rebellion รวมถึงการเคลื่อนไหวในประเทศไทย เช่น การเคลื่อนไหวของเยาวชนเพื่อสิ่งแวดล้อมและการต่อสู้กับโครงการที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในชุมชนท้องถิ่น บทเรียนสำคัญจากนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่เน้นที่การใช้โซเชียลมีเดียในการสร้างการรับรู้ การสร้างเครือข่ายข้ามพรมแดน และการเผชิญกับความท้าทาย เช่น แรงกดดันทางการเมืองและสังคม รวมถึงการวิเคราะห์มิติที่บูรณาการกับการเคลื่อนไหว เช่น ผลกระทบทางเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์เชิงจิตวิทยา บทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัล และความเชื่อมโยงกับความเป็นธรรมในมิติอื่น เช่น ความเท่าเทียมทางเพศและสิทธิมนุษยชน นำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อสนับสนุนการเคลื่อนไหวที่ยั่งยืน และการพัฒนาแนวทางใหม่สำหรับการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างในระดับโลก ผลการศึกษานี้มีเป้าหมายเพื่อสร้างความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับบทบาทของนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ในบริบทของความท้าทายทางสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งชี้แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต เพื่อส่งเสริมการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืน

คำสำคัญ: การเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อม, นักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่, อนาคตที่ยั่งยืน

¹ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น; Undergraduate student, Faculty of Education, Khon Kaen University.

Abstract

Environmental Movements: Lessons from Young Activists for a Sustainable Future focuses on the environmental movement of young activists, examining their roles, strategies, and impacts at both local and global levels. It begins with a discussion of the importance of environmental issues such as climate change and pollution, which are pressing issues affecting humanity today. It is framed by social movement theories such as resource management, framing, and political process theories to analyze the mechanisms of the movement. In the case study section, examples of global movements such as Fridays for Future and Extinction Rebellion are presented, as well as movements in Thailand, such as the Youth for the Environment movement and the fight against environmental projects in local communities. Key lessons from young activists focus on the use of social media to raise awareness, build networks across borders, and deal with challenges such as political and social pressures. It also analyzes dimensions that are integrated with the movement, such as economic impacts, psychological relationships, the role of digital technology, and the connection to other dimensions of justice such as gender equality and human rights. This leads to policy recommendations to support sustainable movements and the development of new approaches for structural change at the global level. The results of this study aim to provide an in-depth understanding of the role of young activists in the context of environmental challenges, and identify directions for future research to promote effective and sustainable solutions to environmental problems.

Keywords: Environmental Activism, Young Activists, Sustainable Future

1. บทนำ

ในปัจจุบันปัญหาสิ่งแวดล้อมได้กลายเป็นหนึ่งในประเด็นที่มีความสำคัญสูงสุดในระดับโลก โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์และสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ทั่วโลก ซึ่งเกิดจากการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมของมนุษย์เช่นการเผาไหม้ของพลังงานฟอสซิล การตัดไม้ทำลายป่า และการเกษตรกรรมที่ไม่ยั่งยืน (IPCC, 2021) นอกจากนี้ยังมีปัญหามลพิษที่เกิดจากการทิ้งขยะในทะเล การปล่อยสารพิษสู่น้ำลำคลอง และการใช้สารเคมีที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม อีกทั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศและความมั่นคงทางอาหารของมนุษย์ (Balmford, Green, & Phalan, 2002) ปัญหาทั้งหมดนี้ได้กลายเป็นสัญญาณเตือนให้โลกต้องตื่นตัวในการแก้ไขและหามาตรการที่เหมาะสมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมในระยะยาว

นักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ในปัจจุบันได้กลายเป็นพลังสำคัญในการผลักดันการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้นำเสนอแนวคิดและกลยุทธ์ใหม่ๆ ที่ท้าทายระบบเศรษฐกิจและการเมืองที่มุ่งเน้นผลประโยชน์ระยะสั้น การเคลื่อนไหวต่างๆ ได้แสดงให้เห็นถึงพลังของเยาวชนในการเป็นตัวแทนของการต่อสู้เพื่อสิ่งแวดล้อมและอนาคตที่ยั่งยืน (UNEP, 2020) ส่งผลให้การเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมของนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่เป็นส่วนสำคัญที่สะท้อนถึงความตระหนักรู้และความกังวลเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มนุษยชาติกำลังเผชิญในปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้านสำคัญ ได้แก่ 1) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจก ซึ่งทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิทั่วโลกและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบของสภาพอากาศ การเปลี่ยนแปลงนี้ไม่ได้มีแค่ผลกระทบทางธรรมชาติเท่านั้น แต่ยังมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ การเกษตร และชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอีกด้วย (IPCC, 2021) เกรตา ธันเบิร์ก (Greta Thunberg) นักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่จากสวีเดนที่เริ่มต้นจากการประท้วงเดี่ยวหน้ารัฐสภาสวีเดนในปี 2018 โดยเรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและยกระดับความตระหนักในประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Thunberg, 2019) เธอได้รับการสนับสนุนจากเยาวชนทั่วโลก โดยการเคลื่อนไหวนี้ได้กลายเป็นที่รู้จักในชื่อ Fridays for Future ซึ่งเรียกร้องให้มีการดำเนินการอย่างเร่งด่วนและมีประสิทธิภาพในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 2) มลพิษ (Pollution) มลพิษเป็นอีกหนึ่งปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบทั้งต่อมนุษย์และธรรมชาติ โดยเฉพาะมลพิษทางอากาศและน้ำที่เกิดจากกิจกรรมอุตสาหกรรมและการใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย ตัวอย่างของการเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นเพื่อลดมลพิษพลาสติก เช่น #Break FreeFromPlastic ซึ่งเป็นการเคลื่อนไหวระดับโลกที่เริ่มต้นจากการรวมตัวของนักเคลื่อนไหวจากทั่วโลกเพื่อเรียกร้องให้บริษัทและรัฐบาลดำเนินการลดการใช้พลาสติกและเพิ่มการรีไซเคิลให้มากขึ้น (O'Neill, 2020) และ 3) การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity Loss) หรือการสูญพันธุ์ของสายพันธุ์ต่างๆ เกิดจากการทำลายถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์และพืช การตัดไม้ทำลายป่า การเกษตรกรรมที่ไม่ยั่งยืน และมลพิษต่างๆ ซึ่งล้วนแต่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของระบบนิเวศและการเกษตร ตัวอย่างที่เป็นที่รู้จักคือการสูญเสียบางชนิดพันธุ์ในประเศแอมะซอน ซึ่งได้รับผลกระทบจากการขยายพื้นที่การเกษตรและการตัดไม้ทำลายป่า (Fearnside, 2017) นักเคลื่อนไหวที่ต่อสู้เพื่อการอนุรักษ์ป่าในภูมิภาคนี้ได้ใช้กลยุทธ์ที่เชื่อมโยงกับการเคลื่อนไหวเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเช่นการผลักดันให้มีการเพิ่มมาตรการคุ้มครองพื้นที่ป่าไม้และการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพในระดับนโยบาย

สำหรับการเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย ได้รับความสนใจอย่างมากจากเยาวชนและองค์กรต่างๆ ที่ร่วมมือกันเพื่อเรียกร้องการดำเนินการเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและลดผลกระทบจากกิจกรรมที่ทำลายสิ่งแวดล้อม (Srisang, 2020) ตัวอย่างเช่นการเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านการสร้างเขื่อนในแม่น้ำบางปะกง และการต่อสู้เพื่อปกป้องป่าชุมชนที่ถูกทำลายจากโครงการพัฒนาในพื้นที่ต่างๆ เยาวชนไทยหลายคนได้เข้าร่วมในโครงการที่มีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในระดับท้องถิ่น เช่น การร่วมมือกันปลูกป่า การรณรงค์ให้ลดการใช้พลาสติก และการเรียกร้องให้รัฐมนตรีและองค์กรต่าง ๆ ดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อลดมลพิษและการทำลายสิ่งแวดล้อม (Prasert & Chidchob, 2021) นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและโซเชียลมีเดียในการเคลื่อนไหว ยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเชื่อมโยงและขยาย

การเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมให้ทั่วถึงและรวดเร็ว การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ช่วยให้นักเคลื่อนไหวสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ง่ายขึ้น ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับนานาชาติ (Gutiérrez, 2020) ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือการเคลื่อนไหว Fridays for Future ซึ่งสามารถขยายวงกว้างผ่านโซเชียลมีเดียได้อย่างรวดเร็ว รวมถึงการใช้แฮชแท็กต่างๆ เช่น #SaveThePlanet และ #ClimateAction ช่วยในการสร้างการรับรู้และการสนับสนุนจากประชาชนในหลายประเทศ

วัตถุประสงค์ของบทความนี้เป็นการศึกษาการเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมของนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ โดยมุ่งเน้นไปที่กลยุทธ์ที่ใช้แนวคิดที่น่าเสนอ และผลกระทบที่เกิดขึ้นในระดับท้องถิ่นและระดับโลก จะพบว่ากรณีศึกษาของการเคลื่อนไหวระดับโลกเช่น Fridays for Future และ Extinction Rebellion รวมถึงการเคลื่อนไหวในประเทศไทย ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการสร้างการตระหนักรู้และการผลักดันนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สะท้อนกลยุทธ์ที่นักเคลื่อนไหวเหล่านี้ใช้ในการกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคม ผ่านการใช้สื่อดิจิทัล การสร้างเครือข่ายข้ามพรมแดน และการตอบสนองต่อความท้าทายต่างๆ เช่น แรงกดดันจากภาครัฐและภาคธุรกิจ (Juris, 2012) สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เข้าใจถึงบทบาทของนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ในบริบทของการต่อสู้กับปัญหาสิ่งแวดล้อม และเปิดประเด็นในการเสนอแนะนโยบายที่สามารถสนับสนุนการเคลื่อนไหวดังกล่าวในอนาคต โดยมุ่งหวังที่จะส่งเสริมการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนในระดับโลก

2. กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์การเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมของนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่จำเป็นต้องพิจารณาภายใต้กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ช่วยอธิบายกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องอย่างลึกซึ้ง ทฤษฎีการเคลื่อนไหวทางสังคมและแนวคิดด้านสิ่งแวดล้อมเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการทำความเข้าใจพลวัตและผลกระทบของการเคลื่อนไหวเหล่านี้เพื่อให้เห็นภาพชัดเจน ดังนี้

2.1 ทฤษฎีการเคลื่อนไหวทางสังคม (Social Movement Theory)

1. Resource Mobilization Theory หรือทฤษฎีการจัดการทรัพยากร เป็นแนวทางสำคัญที่เน้นการจัดสรรและการใช้ทรัพยากรเพื่อสร้างความสำเร็จในขบวนการเคลื่อนไหว (McCarthy & Zald, 1977) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ความสำเร็จของการเคลื่อนไหวทางสังคมขึ้นอยู่กับการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ เงินทุน ทักษะ ความรู้ และการสนับสนุนทางสังคม อย่างการเคลื่อนไหวของ Fridays for Future ใช้ทรัพยากรด้านการสื่อสาร เช่นโซเชียลมีเดีย เพื่อดึงดูดผู้สนับสนุนทั่วโลก อาศัยการสนับสนุนจากนักวิทยาศาสตร์และนักการเมือง เพื่อเสริมสร้างความน่าเชื่อถือ (Fisher, 2019) ผลกระทบของการจัดการทรัพยากรที่ดีทำให้การเคลื่อนไหวสามารถขยายตัวในระดับโลก และส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดนโยบายขององค์กรระหว่างประเทศ เช่นสหประชาชาติ ทฤษฎีนี้ยังช่วยอธิบายว่าการจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้กลุ่มนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่สามารถสร้างเครือข่ายที่แข็งแกร่งได้

2. Framing Theory อธิบายว่ากลุ่มเคลื่อนไหวต้องสร้าง “กรอบความคิด” ที่ชัดเจน หรือวิธีการสื่อสาร และการสร้างกรอบความคิดเพื่อกระตุ้นความสนใจและความร่วมมือจากสาธารณชน (Snow, Rochford, Worden, & Benford, 1986) เพื่อช่วยให้สาธารณชนเข้าใจปัญหา เช่น Greta Thunberg มักใช้คำว่า “Our house is on fire” (แปลว่า บ้านของเราถูกไฟไหม้) เพื่อแสดงถึงความเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ใช้คำพูดที่เน้นความกลัวในอนาคตเพื่อดึงดูดความสนใจจากทั่วโลกการสร้างกรอบความคิดที่มีพลังช่วยกระตุ้นความสนใจจากสื่อมวลชนและผู้กำหนดนโยบาย อย่างไรก็ตามการนำเสนอกรอบความคิดยังต้องเผชิญกับข้อจำกัด เช่นการต่อต้านจากกลุ่มที่มีผลประโยชน์ขัดแย้งกัน

3. Political Process Theory มุ่งเน้นบทบาทของโครงสร้างทางการเมืองและโอกาสที่เปิดหรือปิดต่อการเคลื่อนไหว (Tilly 1978) ทฤษฎีนี้ช่วยอธิบายว่าการเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นในบริบททางการเมืองแบบใดมีโอกาที่จะประสบความสำเร็จมากกว่า ตัวอย่างเช่นการเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมในประเทศที่มีการสนับสนุนจากรัฐบาลมักมีโอกาสที่ชัดเจนมากกว่า เนื่องจากประเทศที่มีกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เข้มแข็ง การเคลื่อนไหวมักได้รับการสนับสนุนจากสถาบันทางการเมือง อาทิกรณีของสวีเดนที่รัฐบาลส่งเสริม Fridays for Future ในทางตรงข้าม ในประเทศที่มีโครงสร้างทางการเมืองแบบรวมศูนย์ เช่นจีน การเคลื่อนไหวมักถูกจำกัด หรือถูกปราบปราม ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จของการเคลื่อนไหว

2.2 ทฤษฎีด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Theory)

1. แนวคิด Ecological Modernization เน้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่ควบคู่ไปกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (Mol & Sonnenfeld, 2000) เช่นการใช้เทคโนโลยีพลังงานหมุนเวียน นโยบายที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สามารถรีไซเคิลได้ ตัวอย่างที่ชัดเจนคือการพัฒนาของประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป ที่มุ่งลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ผ่านกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมที่เคร่งครัด ผลลัพธ์ของแนวคิดนี้คือ การเพิ่มความยั่งยืนในระบบเศรษฐกิจ แต่ในบางกรณีก็ยังคงเผชิญกับความท้าทาย เช่น ต้นทุนที่สูงของเทคโนโลยี

2. แนวคิด Environmental Justice ให้ความสำคัญกับความเป็นธรรมทางสิ่งแวดล้อมในระดับชุมชนและสังคม โดยเฉพาะในบริบทของกลุ่มชนชายขอบหรือผู้ด้อยโอกาส (Schlosberg, 2007) ในประเทศไทยแนวคิดนี้ปรากฏในกรณีการต่อต้านโครงการที่ส่งผลกระทบต่อชุมชน เช่นการเคลื่อนไหวของกลุ่มชุมชนที่ปกป้องทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ท้องถิ่น การต่อต้านโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินที่กระบี่ โดยกลุ่มชาวบ้านได้แสดงให้เห็นถึงผลกระทบต่อสุขภาพและวิถีชีวิต การเคลื่อนไหวในลักษณะนี้ช่วยสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของความเป็นธรรมทางสิ่งแวดล้อมในระดับชุมชน อย่างไรก็ตามความสำเร็จของการเคลื่อนไหวยังขึ้นอยู่กับ การสนับสนุนจากสถาบันทางการเมืองและองค์กรระหว่างประเทศ

จากกรอบแนวคิดข้างต้นพบว่าทฤษฎีการเคลื่อนไหวทางสังคมและแนวคิดด้านสิ่งแวดล้อมสามารถสนับสนุนกันและกันได้ ตัวอย่างเช่น Framing Theory และ Environmental Justice ช่วยสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างกลุ่มนักเคลื่อนไหวและสาธารณชน ในขณะที่ Resource Mobilization Theory และ Ecological Modernization สนับสนุนให้เกิดการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่า การเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมไม่ได้เป็นเพียงการประท้วง แต่เป็นกระบวนการที่มีความเชื่อมโยงกับนโยบาย เศรษฐกิจ และสังคมในระดับที่ลึกซึ้ง

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีการเคลื่อนไหวทางสังคมกับทฤษฎีด้านสิ่งแวดล้อม

3. กรณีศึกษาการเคลื่อนไหวแห่งการเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อม

การนำกรณีศึกษามาวิเคราะห์ช่วยให้เห็นภาพที่ชัดเจนเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อม โดยสะท้อนถึงกลยุทธ์ ผลกระทบ และบทเรียนสำคัญในบริบทต่างๆ ทั้งในระดับโลกและระดับท้องถิ่น กรณีศึกษาที่นำเสนอต่อไปนี้ครอบคลุมตัวอย่างที่หลากหลายและมีความสำคัญต่อการพัฒนาแนวทางการเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมในอนาคต ดังนี้

1. Fridays for Future และการระดมพลในยุโรป รู้จักกันอีกอย่างว่า School Strike for Climate เป็นการเคลื่อนไหวระหว่างประเทศที่เริ่มต้นในปี 2018 โดย Greta Thunberg นักเคลื่อนไหวเยาวชนชาวสวีเดน ผู้เรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินมาตรการแก้ไขปัญหาสภาพภูมิอากาศผ่านการประท้วงหน้ารัฐสภาสวีเดน ทุกวันศุกร์ เพื่อให้รัฐบาลดำเนินการตามข้อตกลงปารีส (Paris Agreement) ว่าด้วยการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (UNFCCC, 2015) และเพื่อให้อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงฟอสซิลเปลี่ยนไปใช้พลังงานหมุนเวียน การเคลื่อนไหวนี้ขยายตัวอย่างรวดเร็วไปยังหลายประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะในยุโรปที่มีการจัดประท้วงอย่างเป็นระบบในเมืองใหญ่อย่าง เบอร์ลิน ปารีส และลอนดอน การประท้วงเหล่านี้มุ่งหวังที่จะกดดันรัฐบาลและองค์กรระหว่างประเทศให้ดำเนินนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่เข้มงวดขึ้น (Wahlström, Kocyba, De Vydt, & de Moor, 2019) หนึ่งในกลยุทธ์สำคัญคือ การใช้โซเชียลมีเดีย เช่น Twitter, Instagram และ TikTok เพื่อเผยแพร่ข้อความและเชิญชวนเยาวชนให้เข้าร่วมประท้วงอย่างสงบ เป็นตัวอย่างที่แสดงถึงการใช้เครื่องมือดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ (Sabherwal et al., 2021) เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายผู้สนับสนุน การใช้แฮชแท็ก

#FridaysForFuture และ #ClimateStrike เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของการสร้างกระแสที่มีพลังในโลกออนไลน์ (Fisher, 2020) นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมประท้วงในวันเดียวกันทั่วโลก หรือ Global Climate Strike ยังเป็นวิธีที่ทำให้การเคลื่อนไหวดูมีพลังและสร้างความตระหนักในระดับนานาชาติ การประท้วงในยุโรปมีลักษณะพิเศษคือ การเน้นย้ำความร่วมมือระหว่างประเทศ สมาชิก Fridays for Future (FFF) ในแต่ละประเทศมักประสานงานกันเพื่อสร้างความสอดคล้องในเป้าหมายและข้อความที่ส่งออกไป (De Moor et al., 2020) การเคลื่อนไหวดังกล่าวไม่ได้เพียงแค่สร้างแรงบันดาลใจให้เยาวชนเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมในยุโรป ตัวอย่างที่ชัดเจนคือ สหภาพยุโรป (EU) ได้ประกาศเป้าหมายในการเป็นภูมิภาคที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emissions) ภายในปี 2050 (European Commission, 2019) นอกจากนี้การประท้วงของกลุ่มคนรุ่นใหม่ยังช่วยผลักดันให้ปัญหาสิ่งแวดล้อมกลายเป็นประเด็นสำคัญในวาระทางการเมืองของประเทศสมาชิก เช่นการเพิ่มงบประมาณสนับสนุนพลังงานหมุนเวียนในเยอรมนีและฝรั่งเศส สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่า เยาวชนสามารถมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงสังคม แม้จะเผชิญกับความท้าทาย เช่นการถูกมองว่าไม่มีประสบการณ์หรือขาดอำนาจ แต่กลยุทธ์ในการสร้างเครือข่าย ข้ามพรมแดนและการใช้เครื่องมือดิจิทัลได้พิสูจน์ถึง ความสามารถในการสร้างผลกระทบในวงกว้าง นอกจากนี้ การเคลื่อนไหวนี้ยังแสดงให้เห็นถึง ความสำคัญของความร่วมมือระหว่างเยาวชนและผู้ใหญ่ ในสังคม เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน ขบวนการ Fridays for Future จึงเป็นตัวอย่างที่โดดเด่นของ การเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมที่นำโดยเยาวชนในยุโรป ความสำเร็จของพวกเขาไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการระดมพล แต่ยังรวมถึงผลกระทบที่มีต่อการกำหนดนโยบายระดับภูมิภาคและระดับโลก ซึ่งการเรียนรู้จากกลยุทธ์และประสบการณ์ สามารถช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกรเคลื่อนไหวทางสังคมอื่นๆ ในอนาคตได้เช่นกัน

2. Extinction Rebellion (XR) และการใช้กลยุทธ์อารยะขัดขืน (Civil Disobedience) เนื่องจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและวิกฤตสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาระดับโลกที่ทวีความรุนแรงขึ้นทุกขณะ เพื่อต่อสู้กับวิกฤตนี้ ขบวนการ Extinction Rebellion (XR) ได้ก่อตั้งขึ้นในปี 2018 ที่สหราชอาณาจักร โดยใช้กลยุทธ์อารยะขัดขืน (civil disobedience) เป็นเครื่องมือหลักในการสร้างแรงกดดันต่อรัฐบาลและสถาบันต่าง ๆ ที่ไม่สามารถจัดการกับปัญหาสิ่งแวดล้อมได้อย่างเพียงพอ (Hallam, 2019) การเคลื่อนไหวตั้งอยู่บนหลักการสามประการ ได้แก่ 1) เรียกร้องให้รัฐบาลประกาศภาวะฉุกเฉินด้านสิ่งแวดล้อม และดำเนินการอย่างเร่งด่วน 2) ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ภายในปี 2025 และ 3) สร้างประชาธิปไตยทางสิ่งแวดล้อม ผ่านการจัดตั้งสภาประชาชน (Citizen's Assembly) เพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหามหาวิกฤต (Extinction Rebellion, 2023) โดยการเคลื่อนไหวของ XR ได้รับแรงบันดาลใจจากหลักการ อารยะขัดขืนของมหาตมา คานธี และการประท้วงของขบวนการสิทธิพลเมืองในสหรัฐอเมริกา โดยใช้วิธีการอารยะขัดขืนที่หลากหลาย เช่นการปิดถนน การนั่งประท้วงในพื้นที่สาธารณะ การปีนตึก การใช้ศิลปะและการแสดงเพื่อสร้างความสนใจต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม กิจกรรมเหล่านี้มักนำไปสู่การจับกุมจำนวนมาก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์ที่ออกแบบมาเพื่อเพิ่มแรงกดดันทางการเมือง (Taylor, 2020) ตัวอย่างสำคัญคือ การประท้วงในกรุงลอนดอนเมื่อปี 2019 ซึ่งผู้ประท้วงหลายพันคนปิดถนนสายสำคัญในเมือง และนำไปสู่การจับกุมมากกว่า 1,000 ราย (BBC,

2019) แม้ว่าการกระทำเหล่านี้จะสร้างความไม่สะดวกในระยะสั้น แต่มองว่าผลกระทบในระยะยาวต่อ การสร้างความตระหนักรู้และการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายเป็นสิ่งที่คุ้มค่า การเคลื่อนไหวมีส่วนช่วยผลักดันให้หลายประเทศประกาศภาวะฉุกเฉินด้านสภาพภูมิอากาศ เช่น สหราชอาณาจักรประกาศภาวะฉุกเฉินด้านสภาพภูมิอากาศในปี 2019 และเริ่มพัฒนาแนวทางเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม (UK Parliament, 2019) นอกจากนี้ ยังมีบทบาทในการกระตุ้นวาทกรรมทางการเมือง โดยส่งเสริมให้มีการถกเถียงเกี่ยวกับความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจและการเมือง เพื่อต่อสู้กับวิกฤตสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะได้รับการยกย่องในด้านความกล้าหาญและความสร้างสรรค์ แต่ขบวนการนี้ก็เผชิญกับข้อวิพากษ์ หลายประการ เช่น 1) ปัญหาการขาดความหลากหลายของสมาชิก มักถูกมองว่ามีลักษณะเป็นชนชั้นกลางจำนวนมาก และอาจไม่ครอบคลุมถึงกลุ่มคนที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างรุนแรงที่สุด เช่น ชุมชนในประเทศกำลังพัฒนา (Saunders, 2020) และ 2) กลยุทธ์อารยะขัดขืนที่สร้างความไม่สะดวกต่อสาธารณะ อาจนำไปสู่ความไม่พอใจจากประชาชนทั่วไปและลดการสนับสนุนจากสังคม อย่างไรก็ตาม Extinction Rebellion เป็นตัวอย่างสำคัญของการเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อม ที่ใช้กลยุทธ์อารยะขัดขืนเพื่อเรียกร้องการเปลี่ยนแปลงอย่างเร่งด่วน ความสำเร็จไม่ได้วัดจากการหลีกเลี่ยงการจับกุม แต่จากผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการสร้างความตระหนักรู้และการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบาย ได้สร้างแรงบันดาลใจให้คนรุ่นใหม่ทั่วโลกลุกขึ้นมาต่อสู้เพื่ออนาคตของโลก

3. กรณีศึกษาในประเทศไทย ได้แก่การเคลื่อนไหวของเยาวชนไทย เช่นเยาวชนปลดแอก เป็นกลุ่มเยาวชนที่ได้รับแรงบันดาลใจจาก Fridays for Future โดยจัดกิจกรรมในลักษณะคล้ายกัน เช่นการเดินขบวนและการจัดกิจกรรมรณรงค์เพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาสภาพภูมิอากาศ มีการใช้โซเชียลมีเดีย เช่น Facebook และ Twitter เป็นเครื่องมือหลักในการเผยแพร่ข้อมูลและจัดกิจกรรม เช่น การเดินขบวนในกรุงเทพฯ เพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลประกาศนโยบาย Net Zero Emissions แม้จะยังไม่ส่งผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบาย แต่การเคลื่อนไหวดังกล่าวช่วยสร้างแรงกระเพื่อมในสังคมไทย โดยเฉพาะในหมู่เยาวชน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญ (Pholpoke, 2022) อย่างไรก็ตามการเคลื่อนไหวในไทยยังต้องเผชิญกับอุปสรรค เช่น การขาดการสนับสนุนจากภาครัฐและแรงกดดันจากกลุ่มอำนาจเก่า นอกจากนี้ปัญหาเชิงท้องถิ่น เช่นการต่อสู้กับโครงการที่ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมในชุมชนยังเป็นประเด็นสำคัญ อย่างไรก็ตามกรณีโครงการนิคมอุตสาหกรรมจะนะในจังหวัดสงขลา เป็นตัวอย่างที่สะท้อนถึงความขัดแย้งระหว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจและการปกป้องสิ่งแวดล้อม ชาวบ้านในพื้นที่ใช้การประชุมชุมชน การยื่นคำร้องต่อศาล และการทำงานร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) เพื่อระงับโครงการการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรม แม้ชุมชนจะสามารถหยุดยั้งการดำเนินโครงการในบางกรณี และเผชิญกับความกดดันจากผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ (Sirimongkol, 2021) แต่การมีส่วนร่วมของชุมชนและการใช้กฎหมายในกระบวนการเคลื่อนไหวเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยปกป้องสิทธิของประชาชน และแสดงให้เห็นว่าชุมชนมีกลไกทางสังคมในการปกป้องตนเอง

4. บทเรียนจากการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงจากนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา การเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมที่นำโดยคนรุ่นใหม่ได้กลายเป็นกระแสที่ทรงอิทธิพลทั่วโลก นักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่เหล่านี้ได้นำกลยุทธ์ใหม่ๆ เข้ามาใช้เพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงในเชิงนโยบายและสร้างความตระหนักรู้ในสังคม บทความนี้จะวิเคราะห์บทเรียนจากนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ โดยเน้นไปที่กลยุทธ์ที่ประสบความสำเร็จ ความท้าทายที่พวกเขาเผชิญ และผลกระทบที่เกิดขึ้น

1. กลยุทธ์ที่ประสบความสำเร็จ ได้แก่ 1) การใช้โซเชียลมีเดีย เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการเคลื่อนไหวของคนรุ่นใหม่ เช่นขบวนการ Fridays for Future (FFF) และ Extinction Rebellion (XR) นักเคลื่อนไหวใช้แพลตฟอร์มอย่าง Twitter Instagram และ TikTok เพื่อเผยแพร่ข้อความ สร้างเครือข่าย และเชิญชวนผู้คนเข้าร่วมกิจกรรม การติดแฮชแท็กอย่าง #FridaysForFuture และ #ClimateStrike ช่วยสร้างกระแสในระดับโลก ทำให้ประเด็นสิ่งแวดล้อมเป็นที่สนใจในวงกว้าง และ 2) การสร้างเครือข่ายระหว่างประเทศ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่สามารถสร้างแรงกดดันในระดับโลก การจัดกิจกรรมที่ประสานงานพร้อมกันในหลายประเทศ เช่น Global Climate Strike แสดงถึงพลังความร่วมมือข้ามพรมแดนความร่วมมือระหว่างกลุ่มในยุโรป อเมริกา และเอเชีย ทำให้การเคลื่อนไหวมีความหลากหลายและครอบคลุมมุมมองจากหลายภูมิภาค การเชื่อมโยงระหว่างเยาวชนในยุโรปและเอเชียผ่านโครงการระดับนานาชาติ ทำให้เกิดความร่วมมือในการจัดกิจกรรมพร้อมกันทั่วโลกในวันเดียวกัน

3. ความท้าทาย ได้แก่ 1) การเผชิญหน้ากับแรงกดดันทางการเมืองและสังคม นักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่มักเผชิญกับการต่อต้านจากรัฐบาลและกลุ่มที่มีผลประโยชน์ในอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดมลพิษ ในบางประเทศ การจัดกิจกรรมประท้วงอาจถูกมองว่าเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ ซึ่งส่งผลให้ผู้จัดกิจกรรมต้องเผชิญกับการถูกจับกุมหรือการข่มขู่ การวิพากษ์วิจารณ์ในสื่อ และการถูกลดทอนความน่าเชื่อถือเป็นความท้าทายสำคัญ เช่น Greta Thunberg ต้องเผชิญกับการโจมตีส่วนตัวจากผู้นำระดับโลกบางคน และ 2) การรักษาความยั่งยืนของการเคลื่อนไหว การรักษาความต่อเนื่องและพลังของการเคลื่อนไหวในระยะยาวเป็นอีกหนึ่งอุปสรรค การจัดกิจกรรมที่ต่อเนื่องและการจัดการทรัพยากรเป็นสิ่งที่ต้องการการวางแผนและความร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพ การหมดไฟและการขาดการสนับสนุนทางการเงินเป็นปัญหาที่นักเคลื่อนไหวหลายคนต้องเผชิญ

3. ผลกระทบที่เกิดขึ้น ได้แก่ 1) การเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบาย ขบวนการที่นำโดยคนรุ่นใหม่ เช่น FFF และ XR มีส่วนผลักดันให้หลายประเทศออกนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม เช่นการประกาศภาวะฉุกเฉินด้านสภาพภูมิอากาศในสหราชอาณาจักร และการตั้งเป้าหมายลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในยุโรป การเคลื่อนไหวเหล่านี้ช่วยผลักดันให้ปัญหาสิ่งแวดล้อมกลายเป็นประเด็นสำคัญในวาระทางการเมือง และ 2) การสร้างความตระหนักรู้ในสังคม การเคลื่อนไหวของคนรุ่นใหม่ช่วยสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับวิกฤตสิ่งแวดล้อมในระดับโลก โดยเฉพาะในหมู่คนรุ่นใหม่ การประท้วงและการสื่อสารผ่านโซเชียลมีเดียทำให้ประเด็นสิ่งแวดล้อมเป็นที่สนใจมากขึ้น และกระตุ้นให้ประชาชนทั่วไปหันมาใส่ใจพฤติกรรมบริโภคและการใช้พลังงานของตนเอง

4. ปัจจัยที่ส่งเสริมและขัดขวางการเคลื่อนไหว การเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมของคนรุ่นใหม่ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยหลายประการที่ส่งเสริมและขัดขวางความสำเร็จ หนึ่งในปัจจัยที่ส่งเสริมคือ การสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน ตัวอย่างเช่น ในบางประเทศรัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการที่เกี่ยวข้องกับ

สิ่งแวดล้อมและสนับสนุนการเข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการเคลื่อนไหว นอกจากนี้ องค์กรเอกชนหลายแห่งยังมีบทบาทในการสนับสนุนด้านการเงินและเทคโนโลยี โดยการให้เงินทุนสนับสนุนการจัดกิจกรรม หรือการจัดอบรมด้านการสื่อสารสาธารณะ ตัวอย่างเช่น การจัดตั้งองค์กรหรือการสนับสนุนจากสหประชาชาติที่ช่วยผลักดัน Fridays for Future ให้มีอิทธิพลในระดับโลก (UNEP, 2020) แนวคิดนี้สอดคล้องกับแนวคิด Resource Mobilization Theory ซึ่งเน้นถึงความสำคัญของทรัพยากร เช่น เงินทุน เครือข่าย และความช่วยเหลือทางเทคนิค ในการสร้างการเคลื่อนไหวที่มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม การขาดแคลนทั้งการสนับสนุนทางการเงินและช่องทางในการเข้าถึงสื่อมวลชน นอกจากนี้ความกดดันจากโครงสร้างการเมือง เช่น การจำกัดสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นหรือการชุมนุม ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ขัดขวางการเคลื่อนไหวในหลายภูมิภาค รวมถึงการขาดทรัพยากรหรือแรงกดดันจากโครงสร้างทางการเมืองและสังคม เช่น การควบคุมโดยรัฐ หรือการปิดกั้นสื่อมวลชนในบางประเทศ อาจขัดขวางความก้าวหน้าของนักเคลื่อนไหว ตัวอย่างที่ชัดเจนคือการประท้วงของกลุ่มเยาวชนในบางประเทศที่ถูกจำกัดเสรีภาพในการแสดงออก แนวคิดนี้สามารถเชื่อมโยงกับแนวคิด Political Process Theory ที่ระบุว่า การเคลื่อนไหวต้องพึ่งพาโครงสร้างทางการเมืองที่เอื้ออำนวยเพื่อขับเคลื่อนความเปลี่ยนแปลง (Tilly and Tarrow, 2015)

บทเรียนจากนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ชี้ให้เห็นถึงพลังของคนรุ่นใหม่ในการสร้างความเปลี่ยนแปลงในสังคมผ่านกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพ ที่ไม่เพียงแต่มีความสามารถในการปรับตัวต่อเทคโนโลยีและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แต่ยังสามารถเผชิญหน้ากับความท้าทายและสร้างผลกระทบเชิงบวกที่สำคัญ การเคลื่อนไหวเหล่านี้ไม่เพียงแต่สร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในปัจจุบัน แต่ยังวางรากฐานสำหรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตที่ยั่งยืนในอนาคต การเรียนรู้จากประสบการณ์ของนักเคลื่อนไหวเหล่านี้สามารถช่วยเสริมสร้างการเคลื่อนไหวทางสังคมในหลากหลายมิติได้ในอนาคต

5. บทสรุป

การเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมในยุคปัจจุบันได้รับการขับเคลื่อนอย่างมีพลังจากนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ที่มีความมุ่งมั่นในการปกป้องโลกจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ นักเคลื่อนไหวเหล่านี้ไม่เพียงแต่เน้นการรณรงค์ในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม แต่ยังเชื่อมโยงการเคลื่อนไหวของตนกับประเด็นความยุติธรรมทางสังคมและความเท่าเทียมทางเพศ ผ่านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและโซเชียลมีเดียในการระดมผู้คน และสร้างกระแสการเคลื่อนไหวที่ทันสมัย ตัวอย่างเช่นแคมเปญ #FridaysForFuture หรือ #ClimateStrike ที่เชื่อมโยงคนรุ่นใหม่จากทั่วโลกในการเรียกร้องให้มีการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเร่งด่วน ผลกระทบจากการเคลื่อนไหวของนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ไม่ได้จำกัดแค่การสร้างความรู้ตระหนักรู้ แต่ยังสามารถผลักดันการตัดสินใจเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น การผลักดันให้มีการลงนามใน Paris Agreement หรือการนำ European Green Deal มาใช้เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน นักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ได้ทำให้การเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อมได้รับความสำคัญมากขึ้นในวงกว้างและกระตุ้นให้ภาครัฐและองค์กรระหว่างประเทศต้องรับผิดชอบมากขึ้นต่อการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม ดังนั้นการเคลื่อนไหวทาง

สิ่งแวดล้อมของนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่จึงไม่เพียงแต่เป็นการขับเคลื่อนจากภาคประชาสังคม แต่ยังเป็นการสร้าง ความเปลี่ยนแปลงในระดับนโยบายและการตัดสินใจของรัฐบาลทั่วโลก การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้าง กระแสสังคมและความร่วมมือระหว่างกลุ่มต่างๆ อย่างยั่งยืนในอนาคต

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมของนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ สามารถมองผ่าน หลายมิติที่เชื่อมโยงกับบริบททางการเมือง สังคม เทคโนโลยี และผลกระทบต่อความคิดเห็นเชิงนโยบาย ดังนี้

1. การเปรียบเทียบระหว่างการเคลื่อนไหวในประเทศที่มีบริบททางการเมืองและสังคมต่างกัน สามารถนำเสนอการศึกษาว่าการเคลื่อนไหวในแต่ละประเทศมีลักษณะเฉพาะที่สะท้อนถึงบริบททางการเมือง และสังคมต่างกัน ตัวอย่างเช่น ประเทศที่พัฒนาแล้ว (เช่นสวีเดน) การเคลื่อนไหว มักเน้นไปที่การยุติการใช้ พลังงานฟอสซิลและการสนับสนุนพลังงานทดแทน รวมถึงการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตเพื่อความยั่งยืน โดยการ เคลื่อนไหวในสวีเดนมีความแข็งแกร่งในระดับนโยบาย รัฐบาลมักสนับสนุนการเคลื่อนไหวและให้ความสำคัญ กับมาตรการสิ่งแวดล้อม (เช่น European Green Deal) ประเทศกำลังพัฒนา (เช่นอินเดีย) การเคลื่อนไหว มักเกี่ยวข้องกับการเรียกร้องความยุติธรรมด้านสังคม การปกป้องทรัพยากรธรรมชาติจากการพัฒนาที่ยั่งยืน การต่อสู้ของชุมชนในการรักษาผืนป่าหรือที่ดินจากการสร้างโรงงานหรือเหมืองแร่ โดยมีความตึงเครียดระหว่าง การพัฒนาเศรษฐกิจและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2. กลยุทธ์การเคลื่อนไหวที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการสร้างกระแสผ่านโซเชียลมีเดีย เทคโนโลยีดิจิทัล และโซเชียลมีเดียกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมของนักเคลื่อนไหว รุ่นใหม่ โดยมีการใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายเพื่อสร้างกระแสการตระหนักรู้และการเปลี่ยนแปลงในระดับโลก เช่น 1) Data Activism: การใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อเปิดเผยการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ข้อมูลเหล่านี้สามารถเผยแพร่ได้อย่างรวดเร็วและสร้างแรงกดดันต่อองค์กรและรัฐบาล 2) Digital Mobilization การใช้โซเชียลมีเดียเพื่อขับเคลื่อนการเคลื่อนไหว เช่น #FridaysForFuture หรือ #ClimateStrike ที่ช่วยให้ข้อความของการเคลื่อนไหวแพร่กระจายไปทั่วโลก นักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่สามารถใช้ แพลตฟอร์มเช่น Twitter Instagram หรือ TikTok เพื่อระดมผู้สนับสนุนและกระตุ้นการมีส่วนร่วมจากทั่วโลก ด้วยความสามารถในการเข้าถึงผู้คนจำนวนมากและรวดเร็ว และ 3) Hashtag Activism การใช้แฮชแท็กเป็น เครื่องมือในการระดมความสนใจและสร้างการเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว เช่นการใช้ #ClimateCrisis หรือ #SaveTheAmazon เพื่อเรียกร้องให้มีการดำเนินการเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เป็นวิกฤติ การใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลและโซเชียลมีเดียในการเคลื่อนไหวทำให้การเคลื่อนไหวสิ่งแวดล้อมสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้คนจากทั่วโลก และสร้างความตระหนักรู้ในระดับโลก

3. การวิเคราะห์ผลกระทบเชิงลึกของการเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ต่อการตัดสินใจเชิงนโยบาย การเคลื่อนไหว ทางสิ่งแวดล้อมของนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ได้มีผลกระทบสำคัญต่อการตัดสินใจเชิงนโยบายในระดับท้องถิ่นและ ระดับโลก นักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่สามารถมีอิทธิพลในหลายๆ ด้าน ได้แก่ 1) การส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน และการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การเคลื่อนไหวที่มุ่งเน้นในเรื่องของการปกป้องสภาพภูมิอากาศได้ช่วย

เพิ่มพละความสำคัญให้กับการเปลี่ยนแปลงพลังงานจากฟอสซิลไปสู่พลังงานทดแทน เช่น พลังงานแสงอาทิตย์และลม นโยบายในหลายประเทศเริ่มปรับทิศทางไปสู่การสนับสนุนพลังงานที่ยั่งยืน 2) การผลักดันนโยบายระดับโลก การเคลื่อนไหวของนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ได้ส่งเสริมการเจรจาผ่านองค์กรระหว่างประเทศ เช่น การผลักดัน Paris Agreement และการผลักดันให้รัฐบาลรับผิดชอบต่อการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เกินขีดจำกัด 3) การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภค นักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ช่วยขับเคลื่อนแนวคิดเกี่ยวกับการบริโภคอย่างมีสติ โดยเน้นการลดการใช้พลาสติกและการสนับสนุนผลิตภัณฑ์ที่ยั่งยืน ซึ่งส่งผลให้เกิดการปรับตัวในภาคธุรกิจและการปรับกลยุทธ์ผลิตภัณฑ์ให้มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Balmford, A., Green, R. E., & Phalan, B. (2002). The causes and consequences of the loss of biodiversity. *Nature*, 413(6856), 1-12.
- BBC. (2019). *Extinction Rebellion: London protests cause disruption*. Retrieved November 10, 2024, from <https://www.bbc.com/news>
- De Moor, J., Uba, K., Wahlström, M., Wennerhag, M., & De Vydt, M. (2020). *Protest for a Future II: Composition, Mobilization and Motives of the Participants in Fridays For Future Climate Protests on 20-27 September, 2019 in 19 Cities Around the World*. PsyArXiv. <https://doi.org/10.31234/osf.io/x3gsk>
- Extinction Rebellion. (2023). *About us*. Retrieved November 10, 2024, from <https://extinctionrebellion.com>
- European Commission. (2019). *The European Green Deal*. Retrieved November 10, 2024, from <https://ec.europa.eu/green-deal>
- Fearnside, P. M. (2017). The threat of climate change in the Amazon: The impact of deforestation on biodiversity and local livelihoods. *Environmental Science & Policy*, 68(1), 82-94. <https://doi.org/10.1016/j.envsci.2016.12.010>
- Fisher, D. R. (2019). The broader importance of Fridays for Future: Social movement theory and the youth climate strike. *Wiley Interdisciplinary Reviews: Climate Change*, 10(5), e586. <https://doi.org/10.1002/wcc.586>
- Fisher, D. R. (2020). *The Handbook of Youth Climate Activism*. UK: Routledge.
- Gutiérrez, A. G. (2020). The power of hashtags: How digital activism is shaping the environmental movement. *Environmental Communication*, 14(3), 339-352. <https://doi.org/10.1080/17524032.2020.1746474>
- Juris, J. S. (2012). Reflections on the “global justice” movement: A review of social movements in the twenty-first century. *Antipode*, 44(4), 1176-1187.

- IPCC. (2021). *Climate Change 2021: The Physical Science Basis*. Cambridge: Intergovernmental Panel on Climate Change.
- McCarthy, J. D., & Zald, M. N. (1977). Resource mobilization and social movements: A partial theory. *American Journal of Sociology*, 82(6), 1212-1241.
- Mol, A. P. J., & Sonnenfeld, D. A. (2000). Ecological modernization around the world: An introduction. *Environmental Politics*, 9(1), 3-16.
- Sabherwal, A., Ballew, M. T., van der Linden, S., Gustafson, A., Goldberg, M. H., Maibach, E., & Leiserowitz, A. (2021). The Greta Thunberg Effect: The Impact of Meetable Role Models on Climate Activism. *PLOS ONE*, 16(5), e0250461.
- Saunders, C. (2020). The Social and Political Impacts of Extinction Rebellion. *Environmental Politics*, 29(5), 832-838.
- Schlosberg, D. (2007). *Defining environmental justice: Theories, movements, and nature*. UK: Oxford University Press.
- Sirimongkol, S. (2021). Grassroots Movements Against Industrial Projects in Thailand. *Asian Journal of Environmental Justice*, 9(1), 45-62.
- Snow, D. A., Rochford, E. B., Worden, S. K., & Benford, R. D. (1986). Frame alignment processes, micromobilization, and movement participation. *American Sociological Review*, 51(4), 464-481.
- Srisang, K. (2020). Youth movements for environmental protection in Thailand: Challenges and future directions. *Journal of Thai Environmental Studies*, 12(2), 47-60.
- Thunberg, G. (2019). *No one is too small to make a difference*. UK: Penguin Books.
- Tilly, C. (1978). *From mobilization to revolution*. New Yor: McGraw-Hill.
- Tilly, C., & Tarrow, S. (2015). *Contentious politics*. UK: Oxford University Press.
- O'Neill, S. (2020). *Plastic pollution and environmental justice: A global perspective*. Cham, Switzerland: Springer.
- Pholpoke, T. (2022). Youth Environmental Activism in Thailand: Opportunities and Challenges. *Journal of Thai Environmental Studies*, 15(3), 125-145.
- Prasert, R., & Chidchob, P. (2021). The role of youth in environmental movements in Thailand: From social media activism to street protests. *Asian Environmental Politics Review*, 9(1), 23-40.
- UK Parliament. (2019). *UK becomes first major economy to pass net zero emissions law*. November 10, 2024, from <https://www.parliament.uk>

UNEP. (2020). Youth and the Environment. New York: United Nations Environment Programme.

UNFCCC. (2015). Paris Agreement. Retrieved November 10, 2024, from

<https://unfccc.int/paris-agreement>

Wahlström, M., Kocyba, P., De Vydt, M., & de Moor, J. (2019). “Protest for a Future: Composition, Mobilization and Motives of the Participants in Fridays For Future Climate Protests on 15 March, 2019 in 13 European Cities.” PsyArXiv. <https://doi.org/10.31234/osf.io/x3gsk>

Journal of Asia Social Science Studies Original Article

Received: 3 February 2024 Revised: 2 March 2025 Accepted: 23 April 2025

ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจต่อการศึกษาในประเทศจีน

The Impact of Social and Economic Changes on Education in China

ธนา จันทร์ศรีสุริยา¹

Thana Chansrisuriya

บทคัดย่อ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจในประเทศจีนมีผลกระทบอย่างมากต่อระบบการศึกษาในประเทศตั้งแต่การปฏิรูปเศรษฐกิจในช่วงทศวรรษที่1980จนถึงปัจจุบัน การเติบโตทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ส่งผลกระทบในหลายด้านของการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการเข้าถึงการศึกษาของประชาชน การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการเปลี่ยนแปลงในหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอน การศึกษาของจีนในช่วงก่อนการปฏิรูปเศรษฐกิจยังคงมีความเน้นหนักไปที่การศึกษาในลักษณะภาครัฐและมีลักษณะของการควบคุมจากรัฐอย่างสูง แต่หลังจากที่มีการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงในสังคมจีนก็ได้เกิดขึ้น ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบการศึกษาทั้งในด้านคุณภาพและการเข้าถึง การศึกษามีการพัฒนาในระดับที่สูงขึ้น สถาบันการศึกษาได้มีการพัฒนาหลักสูตรใหม่ๆ ที่มีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งมีผลกระทบต่อเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนและนักศึกษาสำหรับการทำงานในอุตสาหกรรมที่กำลังเติบโต และการศึกษาระดับอุดมศึกษาก็ได้รับการส่งเสริมอย่างมากในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจยังคงสร้างความท้าทายในการศึกษา โดยเฉพาะในด้านความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษาและคุณภาพของการศึกษาระหว่างชนบทและเมือง ประชากรในพื้นที่ชนบทยังคงประสบปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรทางการศึกษา เช่นโรงเรียนที่ไม่เพียงพอ ครูที่ไม่ชำนาญ และการขาดโอกาสในการพัฒนาทักษะที่จำเป็น ถึงแม้ว่าจะมีความพยายามในการปรับปรุงการศึกษา แต่ปัญหาด้านความไม่เท่าเทียมกันยังคงเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการพัฒนาระบบการศึกษาในจีน การพัฒนาการศึกษาในจีนต้องคำนึงถึงการเสริมสร้างความเท่าเทียมในทุกด้าน เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาได้อย่างเท่าเทียมกันและพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป

คำสำคัญ: ผลกระทบ, สังคมและเศรษฐกิจ, การศึกษา, ประเทศจีน

¹ นักวิชาการอิสระ ; independent Scholar, Thailand

Abstract

Social and economic changes in China have had a significant impact on the country's education system. Since the economic reforms of the 1980s, the growth of the economy and social transformations has influenced many aspects of education, including public access to education, the development of educational quality, and changes in curriculum and teaching methods. Before the economic reforms, China's education system was heavily focused on state-run education, with a high level of state control. However, after the opening of the economy, social changes in China led to transformations in the education system, both in terms of quality and accessibility. Education has developed to a higher level, with educational institutions creating new, modern curricula that align with the demands of the labor market. This has impacted the preparation of students for careers in growing industries. Higher education has also been heavily promoted over the past two decades. However, the effects of economic changes have continued to present challenges in education, especially concerning inequality in access to education and the quality of education between urban and rural areas. People in rural areas still face shortages of educational resources, such as insufficient schools, unqualified teachers, and a lack of opportunities to develop necessary skills. Despite efforts to improve education, inequalities remain a major obstacle to the development of China's education system. The development of education in China must focus on promoting equity in all areas, ensuring that everyone has equal access to educational opportunities and is prepared for the changing world.

Keywords: Impact, Social and Economic, Education, China

1. บทนำ

การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศจีนในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมาได้ส่งผลกระทบต่อหลายด้านของสังคม โดยเฉพาะในด้านการศึกษา ความเติบโตทางเศรษฐกิจที่รวดเร็วทำให้จีนต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งในแง่ของโครงสร้างเศรษฐกิจและความต้องการในตลาดแรงงาน ซึ่งได้กระตุ้นให้จีนต้องพัฒนาระบบการศึกษาเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการที่จีนมีการปฏิรูปเศรษฐกิจและเปิดตลาดในปี 1978 เป็นต้นมา การเติบโตทางเศรษฐกิจในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมาได้มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วจากภาคเกษตรกรรมไปสู่ภาคอุตสาหกรรมและบริการ จีนได้กลายเป็น

หนึ่งในประเทศที่มีเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในโลก และการเปลี่ยนแปลงนี้ได้ทำให้ตลาดแรงงานมีความต้องการทักษะที่สูงขึ้น ทั้งในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ วิศวกรรมศาสตร์ และการจัดการธุรกิจ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการรองรับการเติบโตของภาคอุตสาหกรรมที่มีความซับซ้อนและต้องการแรงงานที่มีทักษะเฉพาะทาง (Li, Chu & Fang, 2022, p. 48)

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจนี้ไม่ได้มีแค่ผลกระทบในเชิงบวกต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเท่านั้น แต่ยังทำให้ระบบการศึกษาของจีนต้องปรับตัวอย่างรวดเร็วเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรที่มีคุณภาพในอนาคตซึ่งการพัฒนาหลักสูตรและระบบการศึกษาที่เน้นทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งที่จีนให้ความสำคัญอย่างมาก(Yao, 2019)โดยเฉพาะในแง่ของการพัฒนาทักษะทางเทคโนโลยี การคิดวิเคราะห์ การทำงานร่วมกัน และทักษะการแก้ปัญหาที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและเติบโตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นระบบการศึกษาของจีนจึงไม่เพียงแต่มีเป้าหมายในการถ่ายทอดความรู้พื้นฐานเท่านั้น แต่ยังต้องเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนเพื่อที่จะสามารถทำงานในอุตสาหกรรมที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและรองรับการพัฒนาในยุคดิจิทัลได้ด้วย (Zhang & Liu,2022) ในขณะเดียวกันก็ยังคงต้องเผชิญกับความท้าทายที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียมกันในทุกพื้นที่ของประเทศ รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษาที่เหมาะสม ซึ่งต้องการการลงทุนทั้งจากภาครัฐและเอกชนเพื่อเสริมสร้างความพร้อมในการรองรับความต้องการทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในอนาคต (Zhou, Rashid & Cheng,2024)

นอกจากนี้การพัฒนาระบบการศึกษายังต้องตอบสนองต่อความท้าทายที่เกิดจากความเหลื่อมล้ำในระดับภูมิภาค เช่นพื้นที่ชนบทและเมืองที่มีความแตกต่างกันในด้านทรัพยากรและการเข้าถึงการศึกษาคุณภาพสูงซึ่งทำให้เกิดช่องว่างในการพัฒนาและการเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการเข้าสู่ตลาดแรงงานที่มีการแข่งขันสูง การลดช่องว่างเหล่านี้จะช่วยให้การศึกษาระดับสูงของจีนสามารถตอบสนองต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว (Li, g Chu & Fang, 2022)

บทความนี้มีจุดประสงค์เพื่อวิเคราะห์และอธิบายผลกระทบที่การเติบโตทางเศรษฐกิจที่รวดเร็วของจีนมีต่อระบบการศึกษา โดยเฉพาะในแง่ของการปรับเปลี่ยนที่สำคัญในระบบการศึกษาของจีนที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาทักษะของคนรุ่นใหม่ในสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงการสร้างโอกาสและความท้าทายที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ

ในหลายทศวรรษที่ผ่านมา การเติบโตของเศรษฐกิจจีนได้กระตุ้นให้รัฐบาลจีนต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อตอบสนองต่อความต้องการแรงงานที่มีทักษะสูงและเตรียมความพร้อมให้กับคนรุ่นใหม่ในการเผชิญกับความท้าทายของศตวรรษที่ 21 ซึ่งไม่เพียงแต่ต้องมีความรู้ทางวิชาการ แต่ยังต้องพัฒนาทักษะในด้านการคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานร่วมกับเทคโนโลยี นำไปสู่ปรับปรุงในหลักสูตรการศึกษา การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษาที่รองรับการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน และวิธีการที่ระบบการศึกษาของจีนได้ปรับตัวเพื่อรองรับความต้องการของภาคธุรกิจในยุคที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสังคม

2. บริบทและภาพรวมของการเติบโตทางเศรษฐกิจในประเทศจีน

การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศจีนเริ่มต้นอย่างจริงจังหลังจากการปฏิรูปเศรษฐกิจในปี 1978 ภายใต้การนำของประธานเหมา เจ๋อตงและนายกรัฐมนตรีเติ้ง เสี่ยวผิง การปฏิรูปในครั้งนั้นมุ่งเน้นไปที่การเปิดตลาดและการกระจายอำนาจจากรัฐบาลกลางไปสู่ภาคเอกชน โดยการปรับปรุงหลักการเศรษฐกิจจากแบบสังคมนิยมไปสู่การผสมผสานระหว่างเศรษฐกิจตลาดและการวางแผนของรัฐ โดยการปฏิรูปครั้งนี้ทำให้เศรษฐกิจจีนสามารถขยายตัวได้อย่างรวดเร็วและนำไปสู่การเปิดประเทศรับการลงทุนจากต่างชาติ

2.1 การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

ตั้งแต่การปฏิรูปในปี 1978 จีนเริ่มเปลี่ยนแปลงจากระบบเศรษฐกิจที่เน้นการเกษตรกรรมและการผลิตแบบดั้งเดิมไปสู่ระบบเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ที่มีศูนย์กลางอยู่ที่การผลิตสินค้าส่งออกและการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีใหม่ๆ ระบบเศรษฐกิจของจีนเริ่มขับเคลื่อนด้วยอุตสาหกรรมและบริการที่มีเทคโนโลยีขั้นสูงและการใช้แรงงานที่มีทักษะเฉพาะทางมากขึ้น อุตสาหกรรมหนักและการผลิตได้กลายเป็นส่วนสำคัญของเศรษฐกิจจีน ซึ่งทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจของจีนมีอัตราที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้ได้ขยายขอบเขตการค้าและการลงทุนไปทั่วโลก โดยการเปิดประเทศจีนรับการลงทุนจากต่างประเทศและการเพิ่มการส่งออกของจีน ทำให้จีนกลายเป็นหนึ่งในผู้ผลิตสินค้าที่ใหญ่ที่สุดในโลก โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์และเครื่องจักรกลที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่และการพัฒนาทักษะเฉพาะทางในกลุ่มแรงงาน (Hang, Wang, Zhou & Zhang, 2019, p. 77)

นอกจากนี้จีนยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในหลายด้าน เช่น การพัฒนาระบบคมนาคม การขยายเครือข่ายไฟฟ้าและการสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางอุตสาหกรรมที่ทันสมัย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจที่เติบโตอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงจากระบบเศรษฐกิจแบบเกษตรกรรมสู่ระบบอุตสาหกรรมและบริการยังส่งผลต่อการพัฒนาเมือง โดยเฉพาะในเมืองใหญ่ที่มีการย้ายถิ่นฐานของประชากรจากชนบทมายังเมืองเพื่อทำงานในภาคอุตสาหกรรม ส่งผลให้เกิดการขยายตัวของเมืองใหญ่และการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่เมือง (Yeh, Yang & Wang, 2015, p. 48)

2.2 ความต้องการของตลาดแรงงาน

การขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีในประเทศจีนมีผลอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงในตลาดแรงงาน โดยเฉพาะในด้านความต้องการทักษะเฉพาะทางที่จำเป็นสำหรับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่พึ่งพาการผลิตและนวัตกรรมใหม่ๆ การพัฒนาในภาคอุตสาหกรรมหนักและเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) ได้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในความต้องการแรงงานที่มีทักษะเฉพาะทาง เช่น วิศวกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดการธุรกิจ การเติบโตในภาคเทคโนโลยีใหม่ๆ และอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงได้สร้างแรงกดดันให้ตลาดแรงงานต้องการคนที่มีความรู้และทักษะเฉพาะในการจัดการเครื่องมือและระบบดิจิทัล การคิดวิเคราะห์อย่างลึกซึ้ง รวมถึงการทำงานร่วมกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ในด้านวิศวกรรมศาสตร์จีนต้องการผู้เชี่ยวชาญที่สามารถออกแบบและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางอุตสาหกรรมและระบบที่ซับซ้อนได้ รวมทั้งมีทักษะในการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต ในขณะที่เดียวกันภาคเทคโนโลยีสารสนเทศก็มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจีน

เนื่องจากความต้องการซอฟต์แวร์และเทคโนโลยีดิจิทัลในหลากหลายอุตสาหกรรม ซึ่งมีผลต่อการเตรียมความพร้อมของคณาจารย์ใหม่ให้สามารถทำงานในสายงานดังกล่าว (Fan, 2020)

การพัฒนาในด้านการจัดการธุรกิจและการบริหารองค์กรก็เป็นอีกหนึ่งความต้องการที่สำคัญของตลาดแรงงานจีน โดยเฉพาะในยุคที่เศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต้องการผู้ที่สามารถปรับตัวและบริหารงานในสภาวะแวดล้อมที่เต็มไปด้วยความไม่แน่นอน ความสามารถในการจัดการทรัพยากรและนวัตกรรมได้กลายเป็นทักษะสำคัญสำหรับนักธุรกิจและผู้บริหารในจีน (Song & Xu, 2024, p. 975) การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ทำให้ระบบการศึกษาของจีนต้องปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาและการเน้นทักษะที่ตรงกับความต้องการในตลาดแรงงาน เช่น การพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิศวกรรมศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดการธุรกิจ นอกจากนี้ยังมีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้แบบต่อเนื่องและการฝึกอบรมทักษะเฉพาะทางที่จำเป็นในการทำงานในยุคดิจิทัล (Sun, Bian, Liu, Wang & Sriboonchitta, 2023)

3. ผลกระทบของการเติบโตทางเศรษฐกิจต่อระบบการศึกษา

การเติบโตทางเศรษฐกิจที่รวดเร็วในประเทศจีนในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมาได้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาในระดับต่างๆ โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ที่ต้องมีการปรับตัวเพื่อรองรับความต้องการทักษะใหม่ ๆ ที่จำเป็นในการทำงานในยุคดิจิทัลและเศรษฐกิจที่เน้นเทคโนโลยีและนวัตกรรม หลักสูตรการศึกษาจึงต้องตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในตลาดแรงงานที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การทำงานร่วมกันในทีม และทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

3.1 การปรับตัวของหลักสูตรการศึกษา

หลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาของจีนได้มีการปรับปรุงเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อน การเรียนการสอนในปัจจุบันมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ข้อมูลและคิดเชิงวิพากษ์มากขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมให้สามารถเข้าสู่การศึกษาในระดับสูงหรือการทำงานในภาคอุตสาหกรรมที่ต้องใช้ทักษะเชิงเทคนิคและวิทยาศาสตร์ นอกจากนี้การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนมีบทบาทที่สำคัญในการปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับยุคดิจิทัล ด้วยการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์และเครื่องมือการศึกษาอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเสริมสร้างทักษะด้านดิจิทัลและการสื่อสาร (Xiao, Sheng & Zhang, 2024)

ในระดับอุดมศึกษาก็มีการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานที่มีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่เน้นการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยการสร้างหลักสูตรที่มุ่งเน้นการเรียนการสอนในสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) รวมถึงการเสริมทักษะในการใช้เครื่องมือดิจิทัล การออกแบบและพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในภาคอุตสาหกรรม (Whalley, Zhao, Li & Zhang, 2011)

การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาจะต้องคำนึงถึงการฝึกอบรมทักษะในการทำงานร่วมกัน ซึ่งเป็นทักษะที่มีความสำคัญในยุคที่ภาคธุรกิจและองค์กรต่างๆ มักต้องการผู้ที่มีความสามารถในการทำงานในทีมข้ามสายงานหรือหลายประเทศ ดังนั้นการจัดหลักสูตรที่เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือ การสื่อสาร และการทำงานในสภาพแวดล้อมที่มีความหลากหลายจะช่วยเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในการทำงานในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Chen & Lin, 2024) การปรับหลักสูตรให้ตอบสนองต่อความต้องการเหล่านี้จึงเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาการศึกษาของจีนให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและตลาดแรงงานที่กำลังพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3.2 การเพิ่มการลงทุนในด้านการศึกษา

การเติบโตทางเศรษฐกิจของจีนในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา ได้ส่งผลให้รัฐบาลจีนและภาคเอกชนตระหนักถึงความสำคัญของการลงทุนในด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับความต้องการของตลาดแรงงานที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว การลงทุนในสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการศึกษาได้กลายเป็นหนึ่งในกลยุทธ์หลักในการเตรียมความพร้อมให้กับคนรุ่นใหม่ สำหรับการทำงานในเศรษฐกิจที่เน้นเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยเฉพาะในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ (Bai, Sun & Chiu, 2020)

ในระดับรัฐบาล ภาครัฐได้เพิ่มการลงทุนทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐานและการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา โดยเฉพาะในสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) ซึ่งมีความสำคัญในการเตรียมแรงงานที่มีทักษะเฉพาะทางเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมเทคโนโลยีและการผลิต (Chang, Wang & Liu, 2016, p. 223) นอกจากนี้ภาครัฐยังได้พัฒนามหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาระดับสูงในหลายๆ ด้าน เช่น การสร้างมหาวิทยาลัยใหม่ที่มีความทันสมัยและการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการวิจัยในด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับโลกของจีน

ในด้านภาคเอกชนของจีนก็มีการลงทุนอย่างหนักในการพัฒนาสถาบันการศึกษาเฉพาะทาง เช่น มหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะทางเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ ซึ่งจะช่วยตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานที่กำลังขยายตัว และยังเสริมสร้างระบบการศึกษาที่เชื่อมโยงกับภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมมากยิ่งขึ้น (Chang, Wang & Liu, 2016) การร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและภาคเอกชนในการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีได้กลายเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจของจีน

นอกจากนี้การลงทุนในด้านศึกษายังรวมถึงการพัฒนาทักษะของบุคลากรทางการศึกษาผ่านการฝึกอบรมและการพัฒนาศักยภาพของครูในทุกระดับการศึกษา การฝึกอบรมครูในด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและวิธีการสอนที่ทันสมัยเป็นสิ่งสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนและสร้างผู้เรียนที่มีทักษะตามที่ตลาดแรงงานต้องการ การเพิ่มการลงทุนในด้านการศึกษาจึงเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของประชากรในประเทศจีนและเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคตที่มีความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่รวดเร็ว

3.3 การขยายการศึกษาภาคอุดมศึกษา

การเติบโตทางเศรษฐกิจของจีนในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมาได้กระตุ้นให้รัฐบาลและภาคเอกชนให้ความสำคัญกับการขยายการศึกษาภาคอุดมศึกษาอย่างมาก เพื่อรองรับความต้องการของตลาดแรงงานที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) ซึ่งเป็นสาขาที่ตลาดแรงงานต้องการมากที่สุดในปัจจุบัน การขยายจำนวนมหาวิทยาลัยและการเปิดหลักสูตรใหม่ที่เน้นการพัฒนาทักษะเฉพาะทางจึงเป็นสิ่งสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในการแข่งขันในตลาดแรงงาน (Dou , Zhu , Zhang & Wang , 2019, p. 338)

หนึ่งในมาตรการสำคัญของรัฐบาลจีนคือการเพิ่มจำนวนมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาที่เน้นการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ทั้งในระดับภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีความต้องการทักษะเฉพาะทางมากขึ้น ตัวอย่างเช่นการขยายมหาวิทยาลัยที่มีหลักสูตรเน้นการวิจัยด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI) หุ่นยนต์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นสาขาที่กำลังเป็นที่ต้องการในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ในปัจจุบัน

การเปิดหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะที่ตรงกับเปลี่ยนแปลงในอุตสาหกรรม และมีความสามารถในการแข่งขันในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่นหลักสูตรด้านวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ วิศวกรรมเครื่องกล และการจัดการทางเทคโนโลยี เป็นต้น การขยายหลักสูตรเหล่านี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้เยาวชนจีนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพในสาขาวิชาที่มีความต้องการสูง แต่ยังช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศในระดับโลก (Che & Zhang ,2018, p. 2282)

การขยายการศึกษาภาคอุดมศึกษาในจีนยังรวมถึงการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษา การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน รวมถึงการส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมในมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่าหลักสูตรการศึกษาภาคอุดมศึกษาจะยังคงสามารถตอบสนองต่อความท้าทายทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีในอนาคตได้ ด้วยการขยายการศึกษาภาคอุดมศึกษาที่มีคุณภาพ จีนสามารถสร้างแรงงานที่มีทักษะสูงที่พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในภาคอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจ และเตรียมความพร้อมให้กับประชากรในการมีส่วนร่วมในเศรษฐกิจดิจิทัลที่กำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว

4. การพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 และผลกระทบต่อการศึกษา

การเติบโตทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่รวดเร็วในประเทศจีนส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา การนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการศึกษาเป็นหนึ่งในกลยุทธ์หลักที่รัฐบาลจีนใช้เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับระบบการศึกษาสำหรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และเพื่อพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ที่จำเป็นในยุคดิจิทัล การศึกษาทางออนไลน์และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอนได้รับความนิยมมากขึ้นในจีน เนื่องจากสามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วและสะดวกสบาย โดยเฉพาะในช่วงที่เกิดการแพร่ระบาดของโควิด (COVID-19)ซึ่งทำให้การเรียนการสอนออนไลน์กลายเป็นวิธีหลักในการศึกษาทั่วประเทศ (Zhou & Li, 2021, p. 35)

4.1 การเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในระบบการศึกษาของจีนมีเป้าหมายในการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมรับมือกับโลกที่เต็มไปด้วยเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และหุ่นยนต์ ซึ่งเป็นทักษะที่มีความสำคัญในการแข่งขันในตลาดแรงงานสมัยใหม่ การพัฒนาทักษะดังกล่าวไม่เพียงแต่ช่วยเสริมสร้างความสามารถทางเทคโนโลยีให้กับผู้เรียน แต่ยังช่วยให้พวกเขามีความพร้อมในการปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานที่กำลังเผชิญกับการเติบโตของเทคโนโลยี

รัฐบาลจีนได้ส่งเสริมการเรียนรู้ทางออนไลน์โดยการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี การศึกษาภาคออนไลน์ ซึ่งรวมถึงการพัฒนาแพลตฟอร์ม (Platforms) การเรียนการสอนออนไลน์ที่รองรับการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนในทุกระดับการศึกษาสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลการศึกษาได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน (Lu , 2020, p. 638-640) การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนทำให้การเรียนรู้เป็นไปในรูปแบบที่ยืดหยุ่น และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนที่หลากหลาย ทั้งยังช่วยให้ผู้สอนสามารถเข้าถึงเครื่องมือและสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยได้อย่างสะดวกสบาย

นอกจากการพัฒนาการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลแล้ว การสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีทักษะในการใช้เทคโนโลยีในการสอนยังเป็นส่วนสำคัญในการเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ภาครัฐได้จัดทำโปรแกรมฝึกอบรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะดิจิทัลให้กับครูทั่วประเทศ โดยครูจะได้เรียนรู้วิธีการใช้เครื่องมือออนไลน์และซอฟต์แวร์ต่างๆ เพื่อปรับปรุงการสอนให้ทันสมัยและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน (Ding & Wu, 2024, p. 3284) การเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในระบบการศึกษาของจีนเป็นกระบวนการที่ครอบคลุมทั้งการพัฒนาทักษะของผู้เรียน การปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา และการสนับสนุนการพัฒนาทักษะทางดิจิทัลให้กับครู เพื่อสร้างระบบการศึกษาที่สามารถตอบสนองต่อความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 การพัฒนาทักษะเฉพาะทาง

การเติบโตอย่างรวดเร็วของอุตสาหกรรมใหม่ๆ ในประเทศจีน เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และหุ่นยนต์ ได้กระตุ้นให้ตลาดแรงงานต้องการทักษะเฉพาะทางที่ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการในยุคดิจิทัล ประเทศจีนจึงได้มุ่งเน้นในการพัฒนาทักษะเหล่านี้ในระบบการศึกษาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและการเติบโตของอุตสาหกรรมต่างๆ ที่มีความต้องการแรงงานที่มีความรู้และทักษะที่เฉพาะเจาะจง (Dong & Yang, 2023, p. 57)

การพัฒนาทักษะเฉพาะทางดังกล่าวไม่เพียงแต่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมในห้องเรียน แต่ยังรวมถึงการสร้างโปรแกรมการศึกษาและหลักสูตรที่เน้นไปที่ทักษะที่จำเป็นในอุตสาหกรรมใหม่ๆ เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI) การเรียนรู้เครื่อง (Machine Learning) หุ่นยนต์, และเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (STEM) ซึ่งเป็นสาขาที่มีการเติบโตอย่างรวดเร็วในจีน (Li, 2015, p. 15)

การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน เช่น การเรียนผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์และการใช้เครื่องมือดิจิทัลในการฝึกอบรม ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่จำเป็นได้ง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างทักษะในการทำงานร่วมกับเครื่องมือดิจิทัลและการจัดการข้อมูล ซึ่งเป็นทักษะที่มีความสำคัญในโลกธุรกิจและอุตสาหกรรมปัจจุบัน การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกอบรมในทักษะที่เชี่ยวชาญเหล่านี้ ยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาแนวคิดเชิงวิศวกรรมศาสตร์และการแก้ปัญหาในสาขาต่างๆ ที่เชื่อมโยงกับเทคโนโลยีใหม่ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การสร้างหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและวิทยาศาสตร์ เช่น หลักสูตรด้านการพัฒนาซอฟต์แวร์ หุ่นยนต์ และวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ ไม่เพียงแต่ช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะที่ตอบโจทย์ตลาดแรงงาน แต่ยังส่งเสริมให้ประเทศจีนมีความสามารถในการแข่งขันในเศรษฐกิจดิจิทัลระดับโลก การฝึกอบรมในทักษะที่เน้นการพัฒนาเทคโนโลยีที่ใช้งานได้จริง จึงมีบทบาทสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา (Li, 2015, p. 17) ในอนาคตการพัฒนาทักษะเฉพาะทางเหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างความพร้อมให้กับนักเรียนและเยาวชนในจีนในการปรับตัวเข้าสู่ตลาดแรงงานที่มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยการสนับสนุนให้มีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ และส่งเสริมทักษะที่จำเป็นในการทำงานในอุตสาหกรรมดิจิทัลและสมัยใหม่

5. ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง

การเติบโตทางเศรษฐกิจของจีนในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมาได้ส่งผลดีต่อการพัฒนาภาคการศึกษาในหลายด้าน แต่ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาก็ยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไข โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทและพื้นที่ห่างไกลของประเทศ การเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพในพื้นที่เหล่านี้ยังคงเป็นเรื่องยาก เนื่องจากมีข้อจำกัดทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ทรัพยากร และการสนับสนุนทางการเงินที่ไม่เพียงพอ ทำให้เด็กในพื้นที่เหล่านี้มักขาดโอกาสในการได้รับการศึกษาที่เทียบเท่ากับผู้เรียนในเมืองใหญ่

5.1 ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

การขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานการศึกษาในพื้นที่ชนบทและห่างไกลเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา แม้ว่ารัฐบาลจีนจะมีการลงทุนในการสร้างโรงเรียนและสถาบันการศึกษาในหลายพื้นที่ แต่ในบางเขตพื้นที่การเข้าถึงทรัพยากรทางการศึกษายังคงเป็นไปอย่างจำกัด เช่น ขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย หรือแม้กระทั่งการขาดแคลนครูผู้สอนที่มีคุณภาพ (Luo , Guo , Shi , 2018, p. 1016) นอกจากนี้การขาดการฝึกอบรมที่เหมาะสมให้กับครูในพื้นที่เหล่านี้ทำให้พวกเขาไม่สามารถใช้เทคโนโลยีการศึกษาใหม่ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้การสอนในพื้นที่ที่ขาดแคลนทรัพยากรความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพนี้ยังมีผลต่อการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาศาสตร์ และทักษะที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมใหม่ๆ ที่กำลังเติบโตในจีน เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI) หรือหุ่นยนต์ โดยเด็กในพื้นที่ชนบทและห่างไกลมักไม่ได้รับโอกาสในการพัฒนาทักษะเหล่านี้เท่ากับเด็กในเมืองใหญ่ ซึ่งส่งผลให้เกิดช่องว่างทางทักษะที่ชัดเจนระหว่างพื้นที่ต่าง ๆ

แม้รัฐบาลจีนได้มีการริเริ่มโครงการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เช่น โครงการส่งเสริมการศึกษาทางไกลและการเรียนออนไลน์ แต่ก็ยังคงมีอุปสรรคในเรื่องของการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์ที่จำเป็นในบางพื้นที่ห่างไกล ซึ่งทำให้การเรียนทางออนไลน์ไม่สามารถเข้าถึงทุกคนได้อย่างทั่วถึง (

Wen, Zhou, Zhang & Hu, 2023) ดังนั้นการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาจึงเป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานการศึกษาในพื้นที่ห่างไกล และการสร้างโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพให้กับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

5.2 ปัญหาการปรับตัวของครูและบุคลากรทางการศึกษา

การปรับตัวของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี เป็นปัญหาที่สำคัญในระบบการศึกษาในจีน การเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน ทำให้การเรียนการสอนต้องเปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการของตลาดแรงงานและทักษะใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในยุคดิจิทัล แต่ในทางปฏิบัติการพัฒนาทักษะของครูและบุคลากรทางการศึกษายังคงล่าช้าและไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ (Wu, Zhou, Liang et al, 2022, p. 5325)

การนำเทคโนโลยีมาใช้ในห้องเรียนต้องอาศัยความพร้อมทั้งในด้านของอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยและความสามารถในการใช้งานเครื่องมือเหล่านั้นของครู แต่ในหลายพื้นที่ของจีน โดยเฉพาะในชนบทหรือเขตห่างไกล ความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยีของครูยังมีข้อจำกัดอย่างมาก เนื่องจากการฝึกอบรมครูในด้านการใช้เทคโนโลยีไม่เพียงพอ ทำให้การใช้งานเทคโนโลยีในห้องเรียนยังไม่เต็มประสิทธิภาพ (Zhou & Li, 2021, p. 96) นอกจากนี้ยังมีปัญหาความไม่เท่าเทียมในโอกาสในการฝึกอบรมระหว่างครูในเมืองและในชนบท ที่ทำให้ครูในพื้นที่ห่างไกลไม่สามารถพัฒนาทักษะได้ตามความต้องการของระบบการศึกษาที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป

การพัฒนาทักษะทางดิจิทัลและการฝึกอบรมครูในเรื่องการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีในการสอนจึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง ครูไม่เพียงแต่ต้องสามารถใช้งานเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน แต่ยังสามารถปรับใช้วิธีการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะการทำงานร่วมกัน (Zhou & Li, 2021, p. 98) อย่างไรก็ตาม การให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมครูในเชิงเทคโนโลยีและการพัฒนาทักษะการสอนในลักษณะนี้ยังคงเป็นหนึ่งในความท้าทายที่จีนต้องเผชิญ เพื่อให้การใช้เทคโนโลยีในการศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด

นอกจากนี้การปรับตัวของครูและบุคลากรทางการศึกษายังเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เปิดกว้างและยืดหยุ่นจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้การสอนสามารถปรับตัวได้ทันที่ตามการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่เกิดขึ้น

5.3 การพัฒนาและการปรับตัวของระบบการศึกษาในอนาคต

หนึ่งในแนวทางการพัฒนาระบบการศึกษาของจีนในอนาคตคือการพัฒนาหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น และสามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็วเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่เกิดขึ้น การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning) จะกลายเป็นแนวคิดที่สำคัญที่ช่วยให้บุคคลสามารถเรียนรู้ได้ตลอดช่วงชีวิตและปรับตัวตามความต้องการของตลาดแรงงาน (Liu, 2021, p. 57) หลักสูตรที่ยืดหยุ่นจะไม่จำกัดอยู่แค่ในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยเท่านั้น แต่จะรวมถึงการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นผ่านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและแพลตฟอร์มออนไลน์ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนในรูปแบบที่เหมาะสมกับตนเอง เช่น การเรียนออนไลน์

การเรียนรู้ผ่านคลิพวิดีโอ หรือการใช้แอปพลิเคชันที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะในสาขาต่างๆ การพัฒนาหลักสูตรที่ยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงจะช่วยเตรียมผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้และปรับตัวได้ตามความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่มีการเจริญเติบโตของเทคโนโลยีใหม่ๆ (Zheng, 2022, p. 1082)

การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานการศึกษายังคงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาระบบการศึกษาในอนาคต เพื่อให้การศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพและสามารถเข้าถึงได้ทุกคน โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทและพื้นที่ที่มีความยากจน ซึ่งยังคงประสบปัญหาการขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐาน เช่น โรงเรียนที่มีอุปกรณ์ทันสมัย การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต หรืออุปกรณ์ดิจิทัลต่างๆ การเพิ่มการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานการศึกษาจะช่วยให้ประชาชนในพื้นที่เหล่านี้สามารถเข้าถึงการศึกษาและโอกาสในการเรียนรู้เทคโนโลยีที่จำเป็นในยุคดิจิทัลได้ (Tang, Ren & Zhao, 2024) การสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพจะรวมถึงการสร้างห้องเรียนที่สามารถรองรับการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนได้ดี การจัดหาทรัพยากรดิจิทัล เช่น คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต และแอปพลิเคชันการเรียนรู้ รวมถึงการส่งเสริมการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่เสถียรในทุกพื้นที่ (Li, 2020, p. 56) การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานการศึกษาที่มีคุณภาพจะช่วยลดช่องว่างในการเข้าถึงศึกษาระหว่างพื้นที่ชนบทและเมืองใหญ่

การพัฒนาทักษะของครูถือเป็นกุญแจสำคัญในการปรับตัวของระบบการศึกษาในอนาคต การจัดการฝึกอบรมครูให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ และพัฒนาวิธีการสอนที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานจะเป็นปัจจัยที่ทำให้การศึกษาของจีนสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืน การฝึกอบรมครูให้มีความสามารถในการใช้เครื่องมือดิจิทัลในการสอน รวมถึงการพัฒนาทักษะในการสร้างสื่อการเรียนการสอนที่สามารถใช้ได้ในโลกออนไลน์และในห้องเรียนจริงๆ จะช่วยเพิ่มคุณภาพการศึกษาและช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในการเผชิญกับโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การปรับปรุงการฝึกอบรมครูจะต้องเน้นไปที่การพัฒนา “ทักษะการสอนดิจิทัล” โดยการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการจัดเตรียมเครื่องมือและทรัพยากรที่ครูสามารถใช้ในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

สรุป

การเติบโตทางเศรษฐกิจที่รวดเร็วของจีนในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมาได้ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา โดยเฉพาะในเรื่องของการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาเพื่อรองรับทักษะใหม่ๆ ที่จำเป็นในตลาดแรงงานที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น ทักษะในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ วิศวกรรม และการจัดการธุรกิจ ระบบการศึกษาของจีนได้พยายามปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการเหล่านี้โดยการพัฒนาหลักสูตรที่ยืดหยุ่นและเน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งช่วยเตรียมนักเรียนให้พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคดิจิทัล เพื่อให้การศึกษาของจีนสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานการศึกษายังคงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทและพื้นที่ห่างไกลที่ยังขาดแคลนทรัพยากรทางการศึกษา การเพิ่มการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานเหล่านี้ เช่น การ

จัดหาอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัยและการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่ดีจะช่วยให้การศึกษามีคุณภาพและสามารถเข้าถึงได้ทั่วถึงอีกหนึ่งข้อเสนอแนะคือการพัฒนาทักษะของครูให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ และสามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ โดยการจัดฝึกอบรมครูอย่างสม่ำเสมอและสร้างการสนับสนุนจากภาครัฐเพื่อส่งเสริมการพัฒนาวิธีการสอนที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- Bai, X. J., Sun, X. Z., & Chiu, Y. H. (2020). Does China's higher education investment play a role in industrial growth? *Technology in Society*, 63, 101332. <https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2020.101332>
- Chang, C. F., Wang, P., & Liu, J. T. (2016). Knowledge spillovers, human capital and productivity. *Journal of Macroeconomics*, 47(B), 214-232. <https://doi.org/10.1016/j.jmacro.2016.01.007>
- Che, Y., & Zhang, L. (2018). Human capital, technology adoption and firm performance: Impacts of China's higher education expansion in the late 1990s. *The Economic Journal*, 128(614), 2282-2320. <https://doi.org/10.1111/eoj.12412>
- Chen, L., & Lin, S. (2024). Examining China's "Double Reduction" policy: Promises and challenges for balanced and quality development in compulsory education. *ECNU Review of Education*. <https://doi.org/10.1177/20965311241265123>
- Ding, L., & Wu, S. (2024). Digital transformation of education in China: A review against the backdrop of the 2024 World Digital Education Conference. *SIEF*, 20(2), 3284-3298.
- Dong, B., & Yang, J. (2023). Digital transformation of education: Risks and governance. *E-education Research*, 44(11), 52-59. <https://doi.org/10.13811/j.cnki.eer.2023.11.007>
- Dou, X. H., Zhu, X. J., Zhang, J. Q., & Wang, J. (2019). Outcomes of entrepreneurship education in China: A customer experience management perspective. *Journal of Business Research*, 103(C), 338-347. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2019.01.002>
- Fan, G. (2020). Changes in educational institutions in China: 1978–2020. In G. Fan & T. S. Popkewitz (Eds.), *Handbook of education policy studies* (pp. 129-146). Springer. https://doi.org/10.1007/978-981-13-8347-2_6
- Hang, Y., Wang, Q., Zhou, D., & Zhang, L. (2019). Factors influencing the progress in decoupling economic growth from carbon dioxide emissions in China's manufacturing industry. *Resources, Conservation and Recycling*, 146, 77-88. <https://doi.org/10.1016/j.resconrec.2019.03.034>

- Li, Z. (2015). The construction of smart campus service mechanisms based on the Internet of Things. *Electronic Technology and Software Engineering*, 16, 15-16.
<https://kns.cnki.net/kcms2/article/abstract?v=0THPtfoh3olkkYks0ic3ePMoOIWbtPQscZBBN-1rhi6sgmyzl1rMphGtGB25VymdGPD1WVhmbfLTLqLvMV45KJxD0mBxxB24osAIHFRdP9zCklj1aKdXK-OzRTgjVPXdORA7SI=>
- Lu, C. H. (2020). Child labor and compulsory education: The effects of government education policy on economic growth and welfare. *Economic Theory*, 69(3), 637-666.
<https://doi.org/10.1007/s00199-019-01157-2>
- Luo, Y., Guo, F., & Shi, J. (2018). Expansion and inequality of advanced education in China: How likely would Chinese poor students get to success? *Higher Education Research & Development*, 37(5), 1015-1034. <https://doi.org/10.1080/07294360.2018.1467582>
- Song, X., & Xu, D. (2024). More graduates, fewer skills? Vocational education expansion and skilled labour shortages in China. *The China Quarterly*, 260, 970-985.
<https://doi.org/10.1017/S0305741023001856>
- Sun, T., Bian, X., Liu, J., Wang, R., & Sriboonchitta, S. (2023). The economic and social effects of skill mismatch in China: A DSGE model with skill and firm heterogeneity. *Economic Modelling*, 125, 106345. <https://doi.org/10.1016/j.econmod.2023.106345>
- Tang, M., Ren, P., & Zhao, Z. (2024). Bridging the gap: The role of educational technology in promoting educational equity. *The Educational Review*, 8(9).
<https://doi.org/10.26855/er.2024.08.012>
- Wen, W., Zhou, L., Zhang, M., & Hu, D. (2023). Urban/rural disparities in access to elite higher education: The case of Tsinghua University. *International Journal of Chinese Education*, 12(2), 1-16. <https://doi.org/10.1177/2212585X231189338>
- Whalley, J., Zhao, X., Li, Y. A., & Zhang, S. (2011). The higher educational transformation of China and its global implications. *World Economy*, 34(4), 516-545.
<https://doi.org/10.1111/j.1467-9701.2011.01344.x>
- Wu, D., Zhou, C., Liang, X., et al. (2022). Integrating technology into teaching: Factors influencing rural teachers' innovative behavior. *Educational Information Technology*, 27, 5325-5348. <https://doi.org/10.1007/s10639-021-10815-6>
- Xiao, S., Sheng, J., & Zhang, G. (2024). Rising tides of knowledge: Exploring China's higher education landscape and human capital growth. *Journal of Knowledge Economics*.
<https://doi.org/10.1007/s13132-024-02102-9>

- Yao, Y. (2019). Does higher education expansion enhance productivity? *Journal of Macroeconomics*, 59, 169-194. <https://doi.org/10.1016/j.jmacro.2018.11.009>
- Yeh, A. G., Yang, F. F., & Wang, J. (2015). Economic transition and urban transformation of China: The interplay of the state and the market. *Urban Studies*, 52(15), 2822-2848. <https://www.jstor.org/stable/26146200>
- Zeng, W. (2022). An empirical research on China's policy for ICT integration in basic education from 1988 to 2021. *Education Technology Research & Development*, 70, 1059-1082. <https://doi.org/10.1007/s11423-022-10079-y>
- Zhang, Y., & Liu, J. (2022). Does education affect economic growth? A re-examination of empirical data from China. *Sustainability*, 14(23), 16289. <https://doi.org/10.3390/su142316289>
- Zhao, L., Chu, Y., & Fang, H. (2022). Hierarchical education investment and economic growth in China. *SAGE Open*, 12(2), 1-11. <https://doi.org/10.1177/21582440221108159>
- Zhou, C. (2024). Online teaching research in China in the context of educational digitization. *Science Insights Education Frontiers*, 21(2), 3461-3473. <https://doi.org/10.15354/sief.24.re352>
- Zhou, J., & Li, X. (2021). The digital divide and education inequality in rural China. *International Journal of Education and Technology*, 14(2), 90-102. <https://doi.org/10.7890/ijet.2021.076>
- Zhou, R., Rashid, S. M., & Cheng, S. (2024). Entrepreneurship education in Chinese higher institutions: Challenges and strategies for vocational colleges. *Cogent Education*, 11(1), 2375080. <https://doi.org/10.1080/2331186X.2024.2375080>

Journal of Asia Social Science Studies Original Article

Received: 31 March 2024 Revised: 13 April 2025 Accepted: 23 April 2025

สถานการณ์การเคลื่อนไหวทางสังคมและสิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์

The situation of social movements and human rights in the Philippines

น.ส.จिरดา บุญมีเจริญ¹

Miss.Jirada bunmechareun

บทคัดย่อ

สถานการณ์การเคลื่อนไหวทางสังคมและสิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์สะท้อนให้เห็นถึงความท้าทายที่ซับซ้อนระหว่างการต่อสู้เพื่อสิทธิพื้นฐานของประชาชนและการคุกคามจากรัฐ โดยเฉพาะในช่วงหลายปีที่ผ่านมาฟิลิปปินส์ประสบกับความตึงเครียดทางสังคมและการเมืองที่เกิดจากนโยบายของรัฐบาลที่มักจะถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน การเคลื่อนไหวทางสังคมที่สำคัญในฟิลิปปินส์ได้แก่ การเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้เรียกร้องสิทธิทางการเมือง สิทธิแรงงาน สิทธิผู้หญิง และกลุ่มชนพื้นเมือง รวมทั้งการเคลื่อนไหวเพื่อยุติความรุนแรงและการปราบปรามที่เกิดจากการดำเนินนโยบายสงครามยาเสพติดของรัฐบาลซึ่งส่งผลให้มีการเคลื่อนไหวทางสังคมจากกลุ่มสิทธิมนุษยชนภายในและต่างประเทศที่เรียกร้องให้รัฐบาลรับผิดชอบและหยุดการละเมิดดังกล่าว การเคลื่อนไหวทางสังคมในฟิลิปปินส์ยังมีความหลากหลายและมีการประสานงานจากหลายกลุ่มองค์กรภาคประชาชน เช่น กลุ่มผู้หญิงที่ต่อสู้เพื่อสิทธิทางการเมืองและเศรษฐกิจ รวมถึงกลุ่มชนพื้นเมืองที่เรียกร้องสิทธิในการรักษาอาณาเขตและการดำรงชีวิตตามวิถีดั้งเดิม นอกจากนี้ยังมีสถานการณ์การเคลื่อนไหวทางสังคมในฟิลิปปินส์ยังคงเผชิญกับความท้าทายจากการต่อต้านของรัฐ ซึ่งมีการใช้กฎหมายที่เข้มงวดในการควบคุมกิจกรรมทางการเมือง การประท้วง และการแสดงออกของประชาชน การต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์จึงยังคงเป็นการเดินทางที่ยาวนานและเต็มไปด้วยอุปสรรค แม้ว่าจะมีความคืบหน้าในบางด้าน แต่การรักษาความคุ้มครองสิทธิของประชาชนยังคงเป็นเรื่องที่ต้องมีการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและประชาชนในการสร้างสังคมที่ยั่งยืนและเท่าเทียม.

คำสำคัญ: สถานการณ์, การเคลื่อนไหวทางสังคม, สิทธิมนุษยชน, ฟิลิปปินส์

¹ นักวิชาการอิสระ ; independent Scholar,Thailand

Abstract

The situation of social movements and human rights in the Philippines reflects a complex challenge between the struggle for basic rights and the threats posed by the state. In recent years, the Philippines has faced social and political tensions due to government policies that are often criticized for human rights violations. Key social movements in the country include groups advocating for political rights, labor rights, women's rights, and indigenous peoples' rights. There are also movements calling for an end to violence and oppression, particularly in response to the government's war on drugs, which has led to a rise in social activism both within the country and abroad, demanding the government be held accountable and stop such violations. Social movements in the Philippines are diverse, with various civil society groups working together. These include women's groups fighting for political and economic rights, and indigenous groups calling for their right to preserve their land and traditional way of life. Additionally, there are calls for an end to government crackdowns on free speech and press freedom. Despite these efforts, social movements continue to face opposition from the state, which uses strict laws to control political activities, protests, and expressions of public dissent. The struggle for human rights in the Philippines is a long journey, filled with obstacles. While progress has been made in some areas, ensuring the protection of citizens' rights remains an ongoing challenge that requires cooperation between the government and the public to create a just and sustainable society.

Keywords: Situation, Social movements, Human rights, Philippines

1. บทนำ

การเคลื่อนไหวทางสังคมและการต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์มีบทบาทสำคัญในประวัติศาสตร์และการพัฒนาในประเทศนี้ โดยเฉพาะในประเด็นของสิทธิของชนกลุ่มน้อย ผู้หญิง และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส การเคลื่อนไหวเหล่านี้ไม่เพียงแต่สะท้อนถึงความพยายามในการยกระดับสิทธิของกลุ่มคนที่ถูกกดขี่ แต่ยังเป็นการตอบสนองต่อปัญหาความไม่เท่าเทียมและความอยุติธรรมในสังคมฟิลิปปินส์ที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานในการต่อสู้เพื่อสิทธิของพลเมืองและกลุ่มชาติพันธุ์ที่แตกต่างกัน บทความนี้จะสำรวจบทบาทของการเคลื่อนไหวทางสังคมที่เกิดขึ้นในฟิลิปปินส์ ตั้งแต่การเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิของชนกลุ่มน้อยเช่น ชาวมินดาเนา และชนพื้นเมือง ไปจนถึงการเคลื่อนไหวเพื่อความเท่าเทียมของผู้หญิง รวมถึงการต่อสู้ของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในด้านต่างๆ เช่น สิทธิแรงงานและสิทธิทางการศึกษา การศึกษาเหล่านี้ไม่เพียงแต่เป็นการศึกษาเชิงทฤษฎีเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ถึงบทบาทของการเมืองในฟิลิปปินส์ที่มีอิทธิพลต่อการเคลื่อนไหวเหล่านี้ การ

เคลื่อนไหวทางสังคมในฟิลิปปินส์มักจะมีเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการเมือง เนื่องจากการต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนในประเทศนี้มักถูกบีบคั้นจากอำนาจรัฐหรือกลุ่มอิทธิพลต่างๆ ซึ่งการศึกษาเหล่านี้จะทำให้เห็นภาพรวมของความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนระหว่างการเคลื่อนไหวทางสังคม การเมือง และสังคมฟิลิปปินส์ที่หลากหลาย (Constantino, 1978)

จุดประสงค์ของการศึกษานี้คือเพื่อวิเคราะห์และเข้าใจบทบาทของการเคลื่อนไหวทางสังคมในฟิลิปปินส์ที่มีต่อการพัฒนาสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะการเคลื่อนไหวที่มุ่งเน้นไปที่การปกป้องสิทธิของชนกลุ่มน้อยและผู้หญิง ซึ่งเป็นกลุ่มที่มักเผชิญกับการเลือกปฏิบัติและความไม่เท่าเทียมในสังคมฟิลิปปินส์ การศึกษาเน้นที่การสำรวจการเคลื่อนไหวเหล่านี้ ทั้งในแง่ของการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายและการสร้างความตระหนักในสังคมเกี่ยวกับสิทธิพื้นฐานของประชาชน โดยมีการเน้นถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเคลื่อนไหวเหล่านี้ในระดับนโยบายและกฎหมาย อีกทั้งการศึกษานี้จะเชื่อมโยงการเคลื่อนไหวทางสังคมเหล่านี้กับปัจจัยทางการเมืองและสังคมของฟิลิปปินส์โดยสำรวจบทบาทของรัฐบาล ภาคประชาสังคม และกลุ่มชนกลุ่มน้อยในการผลักดันและผลกระทบจากการเคลื่อนไหวที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและกฎหมาย ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจถึงปัญหาและความท้าทายที่เกิดขึ้นในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์ (Quijano, 1987, p. 102)

การศึกษาในครั้งนี้มุ่งหวังที่จะให้ความกระจ่างเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเคลื่อนไหวทางสังคม การเมือง และสิทธิมนุษยชน โดยใช้กรณีศึกษาเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้หญิงและชนกลุ่มน้อยในฟิลิปปินส์ ซึ่งอาจช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นเกี่ยวกับวิธีการที่สังคมและการเมืองมีผลต่อการต่อสู้เพื่อสิทธิและความเท่าเทียมในประเทศนี้ (Parvanova & Pichler, 2013, p. 1-6)

2.บริบททางสังคมและการเมืองของฟิลิปปินส์

การพัฒนาทางการเมืองในฟิลิปปินส์มีความซับซ้อนและถูกกำหนดโดยประวัติศาสตร์อันยาวนานและหลากหลายแง่มุมทางสังคมและการเมืองที่มีการต่อสู้เพื่ออำนาจ สิทธิของพลเมือง และการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน โดยการเคลื่อนไหวทางการเมืองในฟิลิปปินส์มักเชื่อมโยงกับการปลดปล่อยจากอาณานิคม การเปลี่ยนแปลงในระบอบการปกครอง และการพยายามสร้างสังคมที่มีความเป็นธรรมและเสมอภาค

การปลดปล่อยจากอาณานิคมและการก่อตั้งสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

ฟิลิปปินส์เป็นอาณานิคมของสหรัฐอเมริกาเป็นเวลาหลายทศวรรษหลังจากที่ปลดปล่อยจากอาณานิคมของสเปนในปี 1898 ในช่วงเวลานี้ระบบการปกครองของฟิลิปปินส์ถูกควบคุมโดยสหรัฐฯ ซึ่งยังคงสร้างอิทธิพลทางการเมืองและเศรษฐกิจต่อฟิลิปปินส์จนถึงการประกาศเอกราชอย่างเต็มรูปแบบในปี 1946 เมื่อฟิลิปปินส์ได้รับอิสรภาพจากอาณานิคมของสหรัฐฯ การปลดปล่อยจากอาณานิคมไม่เพียงแต่เป็นการสิ้นสุดการปกครองของสหรัฐฯ เท่านั้น แต่ยังเป็นการเปิดหน้าต่างการเมืองใหม่ของฟิลิปปินส์ที่ต้องเผชิญกับปัญหาภายในประเทศ เช่นความขัดแย้งทางชนชาติ การสร้างสถาบันทางการเมืองใหม่ๆ และการแก้ไขปัญหาความยากจนและการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยังไม่แน่นอนในช่วงหลังสงคราม (Teehankee, 2020, p. 98-123)

การปกครองในระบบต่าง ๆ

ตั้งแต่ปีค.ศ.1946เป็นต้นมาฟิลิปปินส์ได้มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหลายครั้ง ซึ่งรวมถึงการก่อตั้งระบบการปกครองในระบบประชาธิปไตยที่มีการเลือกตั้งประธานาธิบดีเป็นครั้งแรก การเมืองในยุคแรก ๆ ของการเป็นรัฐเอกราชเต็มไปด้วยความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ทั้งนี้ฟิลิปปินส์ยังคงเผชิญกับความท้าทายในการสร้างรัฐบาลที่มีเสถียรภาพ ป้องกันการทุจริต และต่อสู้กับปัญหาความยากจนที่แพร่หลาย ในช่วงทศวรรษที่ 1950s และ 1960s ฟิลิปปินส์เป็นประเทศที่มีความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่ก็ยังคงมีความท้าทายด้านการเมืองที่รุนแรง ซึ่งรวมถึงการประท้วงจากกลุ่มนักศึกษาที่เรียกร้องสิทธิทางการเมืองและความเสมอภาคในการเข้าถึงทรัพยากรของรัฐ ในช่วงเวลานี้ฟิลิปปินส์ประสบกับการต่อสู้ทางการเมืองที่ต่อเนื่องระหว่างพรรคการเมืองต่าง ๆ ที่มีความสนใจแตกต่างกัน

การปกครองภายใต้ระบอบเผด็จการของมาร์กอส

ฟิลิปปินส์ได้เผชิญกับการปกครองภายใต้ระบอบเผด็จการของประธานาธิบดีเฟอร์ดินานด์ มาร์กอส ที่เริ่มต้นในปี 1965 ซึ่งมาร์กอสได้ใช้ความตึงเครียดจากสงครามและปัญหาความไม่สงบภายในประเทศในการประกาศกฎอัยการศึกในปี 1972 ซึ่งทำให้เขามีอำนาจการปกครองอย่างไม่จำกัด เขาใช้ระบอบนี้ในการขยายอำนาจของตนเองและกำจัดคู่แข่งทางการเมือง โดยผ่านการควบคุมสื่อ การสังหารนักกิจกรรม และการจำกัดสิทธิประชาชนระบอบเผด็จการของมาร์กอสยังนำมาซึ่งการทุจริตในระดับสูงสุดในรัฐบาล การใช้ทรัพยากรของรัฐในทางที่ผิด และการสนับสนุนจากกลุ่มทหารและผู้นำท้องถิ่นที่รับประโยชน์จากการคงอำนาจของเขา (Pangalangan, 2022, p. 162) การปกครองภายใต้มาร์กอส ทำให้เกิดการต่อต้านในรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะจากกลุ่มนักศึกษาที่เรียกร้องให้ยุติการปกครองเผด็จการและฟื้นฟูประชาธิปไตย

การกลับสู่ระบอบประชาธิปไตย

การต่อต้านที่รุนแรงจากภาคประชาสังคม ความไม่พอใจจากการทุจริต การปกครองแบบเผด็จการที่ยืดเยื้อ และวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นทำให้การปกครองของมาร์กอสเริ่มอ่อนแอลง และในปี 1986 ฟิลิปปินส์ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ที่นำไปสู่การสิ้นสุดระบอบเผด็จการในที่สุด การปฏิวัติที่เรียกว่า “การปฏิวัติพลังประชาชน” หรือ “People Power Revolution” เป็นการเคลื่อนไหวที่สร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและสงบในฟิลิปปินส์ โดยมีการสนับสนุนจากประชาชนมากมาย ที่ออกมาเรียกร้องให้มาร์กอสลงจากตำแหน่ง (Thompson, 2023, p. 138)การปฏิวัตินี้ไม่เพียงแต่เป็นการสิ้นสุดของการปกครองเผด็จการ แต่ยังเป็นการเริ่มต้นของการฟื้นฟูระบอบประชาธิปไตยในฟิลิปปินส์ ด้วยการขึ้นสู่อำนาจของโคเรอา อควิโน ซึ่งกลายเป็นประธานาธิบดีหญิงคนแรกของฟิลิปปินส์ การกลับสู่ระบอบประชาธิปไตยในปี1986 ส่งผลให้มีการสร้างรัฐธรรมนูญใหม่ที่ให้สิทธิประชาชนในการเลือกตั้งประธานาธิบดีอย่างเสรี รวมถึงการปฏิรูปทางการเมืองและการพัฒนาเศรษฐกิจใหม่ๆ ที่มุ่งหวังเพื่อฟื้นฟูประเทศหลังจากการปกครองภายใต้ระบอบเผด็จการ

3. การเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิของชนกลุ่มน้อยในฟิลิปปินส์

การเคลื่อนไหวของชนกลุ่มน้อยในฟิลิปปินส์มีบทบาทสำคัญในการต่อสู้เพื่อความเท่าเทียมทางสังคมและสิทธิมนุษยชน ชนกลุ่มน้อยในฟิลิปปินส์ ได้แก่ กลุ่มชาติพันธุ์และกลุ่มชนพื้นเมือง เช่น กลุ่มมานูโบ อิกอร์ออต และมาบาบาอูซึ่งเผชิญกับการถูกกดขี่และการละเมิดสิทธิในด้านต่างๆ เช่น การเข้าถึงทรัพยากร การศึกษา และการดูแลสุขภาพ รวมถึงปัญหาการสูญเสียที่ดินและวิถีชีวิตจากการพัฒนาเศรษฐกิจและโครงการที่ไม่คำนึงถึงสิทธิของพวกเขา

การเคลื่อนไหวของชนพื้นเมืองและชนกลุ่มน้อย

ฟิลิปปินส์มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ โดยมีชนพื้นเมืองและชนกลุ่มน้อยที่มีอัตลักษณ์และวัฒนธรรมเฉพาะตัว ซึ่งบางกลุ่มเหล่านี้เผชิญกับการถูกกดขี่และละเมิดสิทธิในด้านต่างๆ เช่น สิทธิในที่ดิน ภาษา และวัฒนธรรม ในการต่อสู้เพื่อรักษาสิทธิของพวกเขา หลายกลุ่มได้ริเริ่มการเคลื่อนไหวเพื่อปกป้องสิทธิของตนเองอย่างเข้มแข็ง โดยเฉพาะการเคลื่อนไหวของกลุ่มชนพื้นเมืองลูมาต (Lumad) และชนกลุ่มโมโร (Moros) ที่เป็นส่วนสำคัญในการเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิของชนกลุ่มน้อยในฟิลิปปินส์

การเคลื่อนไหวของกลุ่มลูมาต

กลุ่มลูมาตเป็นชนพื้นเมืองที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เกษตรกรรมและป่าไม้ในภาคใต้ของฟิลิปปินส์ โดยพวกเขา มีวัฒนธรรมและภาษาเป็นของตัวเอง ซึ่งไม่เหมือนกับกลุ่มชนพื้นเมืองอื่นๆ ในประเทศ กลุ่มลูมาตประสบปัญหาหลายประการ เช่น การสูญเสียที่ดินและการถูกขับไล่จากพื้นที่ที่บรรพบุรุษของพวกเขาเคยอาศัยอยู่ เนื่องจากโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมที่มักละเมิดสิทธิในที่ดินของพวกเขา การเคลื่อนไหวของกลุ่มลูมาตเน้นการรักษาสิทธิในที่ดินและการปกป้องวิถีชีวิตดั้งเดิมของพวกเขา พวกเขาต่อสู้เพื่อรักษาความเป็นอิสระในการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ของตน โดยกลุ่มลูมาตมักมีการจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องสิทธิและร่วมมือกับองค์กรภาคประชาชนในระดับต่างๆ เพื่อต่อสู้กับการกดขี่ที่เกิดขึ้นจากโครงการพัฒนาเศรษฐกิจที่ขาดความยั่งยืนและไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อชีวิตและวัฒนธรรมของพวกเขา (Gutierrez and Borrás, 2024, p. 45)

การเคลื่อนไหวของกลุ่มโมโร

กลุ่มโมโรซึ่งเป็นชุมชนมุสลิมที่อาศัยอยู่ในภาคใต้ของฟิลิปปินส์ ได้รับการยอมรับว่าเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีประวัติศาสตร์การต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมในฟิลิปปินส์มาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะการต่อสู้เพื่อรักษาความเป็นอิสระของพวกเขาจากการปกครองของรัฐบาลฟิลิปปินส์ การเคลื่อนไหวของโมโรมักจะเชื่อมโยงกับความต้องการในการรักษาสิทธิทางศาสนาและวัฒนธรรม รวมทั้งสิทธิในที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ทางภาคใต้ของประเทศ การเคลื่อนไหวของกลุ่มโมโรมีความเกี่ยวข้องกับปัญหาความยุติธรรมทางสังคม การรักษาสิทธิในที่ดินที่บรรพบุรุษของพวกเขาได้ครอบครองมายาวนาน และการรับรองสิทธิทางศาสนาที่สอดคล้องกับแนวทางของมุสลิม การเคลื่อนไหวของกลุ่มโมโรรวมถึงการเรียกร้องความเป็นธรรมและการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่ยาวนานกับรัฐบาลฟิลิปปินส์ โดยได้มีการต่อสู้เพื่อการเจรจาสันติภาพและการพัฒนาสถานะทางสังคมของพวกเขาผ่านกระบวนการทางการเมืองและสันติภาพ (Adriano & Parks, 2013, p.50- 90)

ผลกระทบของการเคลื่อนไหว

การเคลื่อนไหวของทั้งลุมาดและโมโรเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการปกป้องสิทธิของชนกลุ่มน้อยในฟิลิปปินส์ แต่มักประสบปัญหาความท้าทายจากภาครัฐและกลุ่มธุรกิจที่มีอิทธิพลในโครงการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งบางครั้งไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบต่อชนกลุ่มน้อย เห็นได้จากการใช้กำลังทหารในการปราบปรามการต่อต้านหรือการสูญเสียชีวิตของผู้ชุมนุมที่ต่อสู้เพื่อสิทธิของพวกเขา ปัญหาเหล่านี้ทำให้การเคลื่อนไหวของกลุ่มเหล่านี้ยังคงเป็นความท้าทายที่ใหญ่หลวง โดยที่กลุ่มชนพื้นเมืองและชนกลุ่มมุสลิมยังคงต้องต่อสู้กับอุปสรรคจากการขัดขวางทางการเมืองและเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น (Quilala,2020)

บทบาทของรัฐและองค์กรภาคประชาสังคมในการเคลื่อนไหวของชนกลุ่มน้อย

การเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิของชนกลุ่มน้อยในฟิลิปปินส์ โดยเฉพาะของกลุ่มลุมาดและโมโร ได้รับการสนับสนุนจากภาคประชาสังคมและองค์กรต่างๆ ที่มุ่งเน้นการปกป้องสิทธิของชนกลุ่มน้อย แต่ก็ได้รับการตอบสนองจากรัฐในลักษณะที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับบริบททางการเมืองและสังคมที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้บทบาทของรัฐและองค์กรภาคประชาสังคมในการต่อสู้เพื่อสิทธิของชนกลุ่มน้อยในฟิลิปปินส์มีความสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดทิศทางและผลลัพธ์ของการเคลื่อนไหวเหล่านี้

บทบาทของรัฐในการตอบสนองต่อการเคลื่อนไหวของชนกลุ่มน้อย

รัฐบาลฟิลิปปินส์มีบทบาทสำคัญในการตอบสนองต่อการเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิของชนกลุ่มน้อย โดยในช่วงรัฐบาลได้แสดงความตั้งใจในการให้ความสำคัญกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มชนพื้นเมืองและชนกลุ่ม "โมโร" โดยมีการออกกฎหมายและสร้างข้อตกลงทางการเมือง เพื่อพยายามแก้ไขปัญหาความไม่เท่าเทียมที่เกิดขึ้น เช่น ข้อตกลงสันติภาพระหว่างรัฐบาลฟิลิปปินส์และกลุ่มเอ็มไอแอลเอฟ (MILF -Moro Islamic Liberation Front) ในการปฏิรูปทางการเมืองในมินดาเนา (Mindanao) ที่มีการให้สิทธิและการปกครองตนเองแก่ชุมชนมุสลิม แม้ว่าจะมีการพัฒนาในบางด้าน เช่น การออกกฎหมายที่รับรองสิทธิในที่ดินของชนพื้นเมือง เช่น กฎหมายสิทธิชนพื้นเมือง (Indigenous Peoples' Rights Act -IPRA) ที่มีจุดประสงค์เพื่อปกป้องสิทธิในที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติของชนพื้นเมือง แต่การตอบสนองของรัฐยังคงเผชิญกับปัญหาหลายด้าน เช่น การใช้อำนาจจากการทหารในการปราบปรามการเคลื่อนไหวที่ต่อต้านโครงการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ของชนพื้นเมืองและชนกลุ่มมุสลิม ซึ่งบางครั้งอาจสร้างความขัดแย้งระหว่างรัฐและกลุ่มชนกลุ่มน้อยที่ต้องการรักษาวิถีชีวิตดั้งเดิม การตอบสนองของรัฐมักจะถูกกำหนดโดยปัจจัยทางการเมือง โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างชนกลุ่มน้อยและรัฐบาล ซึ่งในบางครั้งรัฐบาลใช้มาตรการที่เข้มงวดในการควบคุมการเคลื่อนไหวหรือใช้กำลังทหารเพื่อจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ซึ่งสร้างความตึงเครียดระหว่างกลุ่มชนพื้นเมืองกับรัฐ (KADIOĞLU and JALKEBRO, 2023, p. 95)

บทบาทขององค์กรภาคประชาสังคมในการสนับสนุนการเคลื่อนไหว

องค์กรภาคประชาสังคม (CSOs) มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิของชนกลุ่มน้อยในฟิลิปปินส์ ภาคประชาสังคมทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการเผยแพร่ข้อมูล สร้างความตระหนัก และสนับสนุนสิทธิของชนกลุ่มน้อยทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับนานาชาติ องค์กรต่างๆ เช่น คาทริบู (Katribu), บูลาทลาต(Bulatlat), และคาราพาทาน(Karapatan) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการเคลื่อนไหว

ของชนพื้นเมืองโดยการจัดกิจกรรมรณรงค์ การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย และการสร้างแนวร่วมในการเรียกร้องสิทธิ

องค์กรเหล่านี้ไม่เพียงแต่ทำงานในด้านการสนับสนุนทางกฎหมายหรือด้านการเมืองเท่านั้น แต่ยังมีบทบาทสำคัญในการสร้างความตระหนักในระดับสากลเกี่ยวกับสถานการณ์ของชนพื้นเมืองและชนกลุ่มน้อย ซึ่งช่วยเพิ่มแรงกดดันจากนานาชาติให้กับรัฐบาลฟิลิปปินส์ในการปรับปรุงนโยบายและปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับชนกลุ่มน้อย นอกจากนี้ยังช่วยจัดตั้งเวทีการสนทนาระหว่างภาคประชาสังคมและรัฐบาลเพื่อหาทางออกในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ องค์กรภาคประชาสังคมยังมีบทบาทในการปกป้องสิทธิของชนกลุ่มน้อยที่ถูกละเมิดซึ่งรวมถึงการจัดกิจกรรมรณรงค์ในเรื่องการปกป้องที่ดิน การยุติการใช้กำลังทหารในการควบคุมพื้นที่ของชนพื้นเมือง และการปกป้องสิทธิในการรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมของพวกเขา โดยองค์กรภาคประชาสังคมเหล่านี้ได้ช่วยสร้างความเข้าใจให้กับสังคมเกี่ยวกับปัญหาความเหลื่อมล้ำและการละเมิดสิทธิที่เกิดขึ้น (Borras Jr., 2007, p. 58)

ปัญหาการทำงานร่วมกับรัฐและองค์กรภาคประชาสังคม

แม้ว่าการเคลื่อนไหวของชนกลุ่มน้อยจะได้รับการสนับสนุนจากองค์กรภาคประชาสังคมและมีบทบาทสำคัญในการเรียกร้องสิทธิ แต่ยังคงมีความท้าทายหลายประการที่ต้องเผชิญ โดยเฉพาะในด้านการทำงานร่วมกับรัฐที่มักมีอำนาจทางการเมืองที่เข้มแข็ง และความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างชนกลุ่มน้อยกับภาครัฐ ตัวอย่างเช่น กลุ่มชนพื้นเมืองที่คัดค้านโครงการพัฒนาทางเศรษฐกิจในพื้นที่ของตนที่เป็นประโยชน์แก่ภาครัฐหรือธุรกิจต่างชาติ บางครั้งกลุ่มประชาสังคมอาจถูกมองว่าเป็นคู่ต่อสู้ของรัฐบาล ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดการข่มขู่หรือการกดขี่ในรูปแบบต่างๆ การเคลื่อนไหวของชนกลุ่มน้อยในฟิลิปปินส์ยังคงต้องเผชิญกับอุปสรรคจากการใช้อำนาจทางทหารและการจำกัดพื้นที่ทางการเมืองสำหรับการเคลื่อนไหวที่เป็นอิสระ ในบางกรณี องค์กรภาคประชาสังคมที่สนับสนุนการเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิของชนกลุ่มน้อยอาจถูกจับตามองและอาจถูกขัดขวางจากการแทรกแซงของรัฐ ซึ่งทำให้การเคลื่อนไหวเหล่านี้ต้องใช้ความพยายามและกลยุทธ์พิเศษในการต่อสู้เพื่อสิทธิของพวกเขา (Borras Jr., 2007, p. 64)

การเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิของชนกลุ่มน้อยในฟิลิปปินส์เป็นเรื่องที่มีความซับซ้อน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการตอบสนองของรัฐและบทบาทขององค์กรภาคประชาสังคมในการสนับสนุนการต่อสู้เพื่อสิทธิของชนกลุ่มน้อย ถึงแม้จะมีความท้าทายจากการต่อต้านของรัฐบาลและการขัดขวางจากภาครัฐก็ตาม แต่การสนับสนุนจากภาคประชาสังคมยังคงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้การเคลื่อนไหวเหล่านี้ได้รับการยอมรับและสนับสนุนในระดับสากล

4.การเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิของผู้หญิงในฟิลิปปินส์

การเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิของผู้หญิงในฟิลิปปินส์เป็นหนึ่งในกระบวนการที่สำคัญในการผลักดันสังคมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในด้านการศึกษา การเข้าถึงโอกาสในการทำงาน และการต่อสู้กับความรุนแรงในครอบครัวและการค้าประเวณี การเคลื่อนไหวเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการเรียกร้อง

ความเท่าเทียมทางเพศและความยุติธรรมในสังคมฟิลิปปินส์ โดยมีองค์กรต่างๆ รวมถึงภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการนี้ เพื่อให้เกิดการยอมรับและการเคารพสิทธิของผู้หญิงอย่างเต็มที่

การเคลื่อนไหวเพื่อความเสมอภาคของผู้หญิงในฟิลิปปินส์

การเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิของผู้หญิงในฟิลิปปินส์เริ่มต้นตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 20 โดยเฉพาะในช่วงที่ผู้หญิงเริ่มเรียกร้องสิทธิในการเลือกตั้งและการมีส่วนร่วมทางการเมือง องค์กรต่างๆ เช่นสหพันธ์สโมสรสตรีแห่งชาติฟิลิปปินส์ (National Federation of Women's Clubs of the Philippines -NFWCP) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสิทธิของผู้หญิง รวมถึงการเรียกร้องสิทธิในการเลือกตั้งและการมีสิทธิในทรัพย์สิน ซึ่งเป็น การเคลื่อนไหวที่เน้นความเสมอภาคทางเพศ (Honculada, & Rosalinda ,2018)

ในช่วงปี1970และ1980 เมื่อการเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิผู้หญิงเริ่มขยายตัว กลุ่มต่างๆได้เริ่มทำงานร่วมกัน ในการผลักดันประเด็นเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว การเหยียดเพศ และการค้าประเวณี โดยเฉพาะการจัดตั้งองค์กรที่เน้นการส่งเสริมสิทธิของผู้หญิงในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ เช่นกาเบียลา (Gabriela), องค์กรสิทธิทางกฎหมายและสิทธิมนุษยชนสตรี (Women's Legal and Human Rights Bureau -WLHRB) เป็นต้น การเคลื่อนไหวเหล่านี้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายและการเมืองของฟิลิปปินส์ โดยเฉพาะการผ่านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิผู้หญิง เช่น กฎหมายต่อต้านความรุนแรงต่อสตรีและเด็ก (Anti-Violence Against Women and Children Act 2004) ที่ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มองค์กรภาคประชาสังคม ในการปกป้องผู้หญิงจากความรุนแรงในครอบครัว (Philippine Commission on Women, 2019, p. 1-13)

การเคลื่อนไหวเพื่อการศึกษาและการเข้าถึงโอกาสในการทำงานการศึกษาเป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาความเสมอภาคทางเพศ และการเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิของผู้หญิงในฟิลิปปินส์ยังคงเน้นในประเด็นการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับผู้หญิง โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลและชนบท ที่ผู้หญิงมักได้รับการศึกษาน้อยกว่าผู้ชายในหลายปีที่ผ่านมา มีการก่อตั้งโครงการต่างๆ ที่สนับสนุนการศึกษาของผู้หญิง เช่น การให้ทุนการศึกษาและการสนับสนุนทางการเงินสำหรับผู้หญิงที่ต้องการเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา การเคลื่อนไหวในประเด็นนี้มักจะเชื่อมโยงกับการต่อสู้ในเรื่องของการยกระดับศักดิ์ศรีของผู้หญิงและการพัฒนาความสามารถในการทำงานในภาคเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้การเคลื่อนไหวยังเน้นเรื่อง การเข้าถึงโอกาสในการทำงานที่เท่าเทียม โดยเฉพาะในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการกระจุกตัวในเพศชาย เช่น สาขาวิศวกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ การเคลื่อนไหวในด้านนี้พยายามผลักดันให้มีนโยบายและแนวทางที่เปิดโอกาสให้ผู้หญิงเข้ามามีบทบาทในอาชีพที่มีการเติบโตสูงและค่าตอบแทนดี

การต่อสู้กับความรุนแรงในครอบครัวและการค้าประเวณี

หนึ่งในประเด็นที่สำคัญที่สุดในการเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิผู้หญิงในฟิลิปปินส์คือการต่อสู้กับความรุนแรงในครอบครัวและการค้าประเวณี ผู้หญิงในฟิลิปปินส์ยังคงประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและความรุนแรงทางเพศ ซึ่งเป็นปัญหาทางสังคมที่ลึกซึ้งและซับซ้อน การเคลื่อนไหวยังได้มีบทบาทสำคัญในการรณรงค์ให้มีการผ่านกฎหมายเพื่อป้องกันและคุ้มครองผู้หญิงจากความรุนแรง เช่น กฎหมายต่อต้านความรุนแรงต่อสตรีและเด็ก (Anti-Violence Against Women and Children Act) ซึ่งมีเป้าหมายในการคุ้มครองผู้หญิงจากการ

ถูกทำร้ายในครอบครัว การเคลื่อนไหวในด้านนี้ยังเน้นการให้ความรู้และให้คำปรึกษาผู้หญิงที่ประสบปัญหา ด้านความรุนแรง รวมถึงการให้การสนับสนุนทางจิตใจและการรักษาพยาบาล

นอกจากนี้การเคลื่อนไหวเพื่อยุติการค้าประเวณีในฟิลิปปินส์ยังเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจอย่างมาก โดยเฉพาะในแง่ของการปกป้องผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ การเคลื่อนไหวนี้ได้รับการสนับสนุนจากทั้งรัฐบาลและองค์กรภาคประชาสังคม ซึ่งช่วยเพิ่มความเข้าใจในปัญหานี้และนำไปสู่การดำเนินการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นในการคุ้มครองผู้หญิงจากการถูกค้าประเวณี (Quijano, 2019, p. 74)

การเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิของผู้หญิงในฟิลิปปินส์มีความสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและการยกระดับสถานะของผู้หญิงในสังคม โดยเฉพาะในการเข้าถึงการศึกษา การสร้างโอกาสทางอาชีพ และการป้องกันการรุนแรงในครอบครัวและการค้าประเวณี ความสำเร็จของการเคลื่อนไหวนี้เกิดจากการร่วมมือระหว่างกลุ่มองค์กรภาคประชาสังคม รัฐบาล และสังคมในระดับต่างๆ ซึ่งยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติและนโยบายต่างๆ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้หญิงทุกคนในฟิลิปปินส์จะได้รับสิทธิที่เท่าเทียมและได้รับการคุ้มครองจากการละเมิดสิทธิต่างๆ (Encabo & Dura, 2024, p. 48)

สรุป

การเคลื่อนไหวทางสังคมในฟิลิปปินส์มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและการต่อสู้เพื่อความเท่าเทียม โดยเฉพาะการต่อสู้เพื่อสิทธิของชนกลุ่มน้อย ผู้หญิง และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส อย่างไรก็ตามการเคลื่อนไหวเหล่านี้ยังต้องเผชิญกับความท้าทายจากการตอบสนองที่จำกัดจากรัฐ การจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และการใช้ความรุนแรงในการปราบปรามการเคลื่อนไหวของประชาชน ซึ่งทำให้เกิดอุปสรรคในการบรรลุผลสำเร็จในระยะยาว แม้ว่าจะมีการเคลื่อนไหวที่สำคัญในการเรียกร้องความเท่าเทียมและการปกป้องสิทธิของกลุ่มต่างๆ แต่การต่อสู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงในฟิลิปปินส์ยังคงต้องการการพัฒนาในหลายด้าน เพื่อให้การเคลื่อนไหวทางสังคมในฟิลิปปินส์สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน จำเป็นต้องมีการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประชาชน รัฐบาล และองค์กรภาคประชาสังคม โดยมีการพัฒนากลไกที่สามารถส่งเสริมการทำงานร่วมกันในด้านต่างๆ เช่น การปกป้องสิทธิมนุษยชน การสร้างความรู้ความเข้าใจในสิทธิของประชาชน และการส่งเสริมความยุติธรรมในสังคม นอกจากนี้การใช้เทคโนโลยีในการเผยแพร่ข้อมูลและสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนสามารถช่วยเสริมสร้างความโปร่งใสและการตรวจสอบผลกระทบจากนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจะสามารถเสริมสร้างการพัฒนาในด้านสิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์ในระยะยาว

and women's empowerment in the Philippines: A compendium of indicators. Manila: Philippine Commission on Women.

Quilala, D. (2020). Minority rights vs. minority rights: The case of indigenous peoples' rights in the new Bangsamoro Autonomous Region in Muslim Mindanao. *Social Science Asia*, 6(4), 21-37. Retrieved from

<https://socialscienceasia.nrct.go.th/index.php/SSAsia/article/view/221>

Santos, R. (2019). Post-colonial politics in the Philippines: From American influence to independence. *Asian Journal of Political Science*, 14(2), 75-85.

<https://doi.org/10.1016/ajps.2019.005>

Teehankee, J. C. (2020). Factional dynamics in Philippine party politics, 1900–2019. *Journal of Current Southeast Asian Affairs*, 39(1), 98-123.

<https://doi.org/10.1177/1868103420913404>

Thompson, M. R. (2023). *The Philippines: From 'People Power' to democratic backsliding*. Cambridge University Press.

Journal of Asia Social Science Studies Original Article

Received: 5 April 2024

Revised: 15 April 2025

Accepted: 23 April 2025

การศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบนโยบายการปราบปรามยาเสพติดกับนโยบายเปลี่ยนผู้เสพเป็น
ผู้ป่วย : กรณีศึกษาระดับหมู่บ้านในจังหวัดกาญจนบุรี

A Comparative Study of the Impact of the Drug Suppression Policy and the Policy of
Treating Drug Users as Patients: A Case Study of Village-Level in Kanchanaburi
Province.

นายธนโรจน์ หล่อธนะไพศาล¹

Mr.Tanaroj Lortanapaisan

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการ
ปราบปรามยาเสพติดกับนโยบายเปลี่ยนผู้เสพเป็นผู้ป่วยในระดับหมู่บ้าน จังหวัดกาญจนบุรี รวมถึงการวิเคราะห์
ความแตกต่างของผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจจากการดำเนินนโยบายทั้งสองในชุมชน และศึกษาความ
คิดเห็นและทัศนคติของชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับผลของนโยบายที่ดำเนินการ โดยใช้วิธีการวิจัยแบบมี
ส่วนร่วม ซึ่งมีการเก็บข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การสังเกตการณ์ชุมชน 1 ปี ผลการวิจัยพบว่า
นโยบายการปราบปรามยาเสพติดในระดับชุมชนสามารถลดการแพร่ระบาดของยาเสพติดในระยะสั้นได้ แต่ยังคงมี
ข้อจำกัดในการจัดการปัญหาผู้เสพในระยะยาว โดยเฉพาะในกรณีของการขาดแคลนระบบการบำบัดรักษาและ
ฟื้นฟูที่มีประสิทธิภาพ แต่สมาชิกในชุมชนยังต้องการให้มั่นนโยบายนี้ต่อไปแม้การปราบปรามอาจทำให้เกิดความตึง
เครียดในชุมชนและการแยกตัวของผู้เสพจากสังคม ในขณะที่นโยบายเปลี่ยนผู้เสพเป็นผู้ป่วยกลับพบว่าไม่ค่อย
ได้รับการตอบรับจากชุมชน แม้ฟื้นฟูผู้เสพให้กลับคืนสู่สังคมเป็นที่ต้องการของชุมชน แต่ชุมชนมีทัศนคติใน
ทางบวกเกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้เสพโดยไม่มองเป็นอาชญากรและเห็นว่าผู้เสพที่ได้รับการบำบัดมีโอกาสในการ
กลับไปดำเนินชีวิตได้ตามปกติ การเปรียบเทียบผลกระทบการดำเนินนโยบายทั้งสองพบว่า นโยบายปราบปรามยา
เสพติดส่งผลให้เกิดความปลอดภัยในระยะสั้น แต่ในระยะยาวยังคงมีปัญหาผู้เสพที่ไม่สามารถกลับคืนสู่สังคมได้
ส่วนการเปลี่ยนผู้เสพเป็นผู้ป่วยช่วยลดผลกระทบทางสังคมและส่งผลดีในระยะยาว แต่กลับไม่มีผลทำให้ผู้เสพ
ลดลงแต่อย่างใด ทั้งสองนโยบายมีข้อดีและข้อจำกัดของตนเอง แต่การผสมผสานระหว่างการบังคับใช้กฎหมายกับ

¹คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ; Faculty of law –Western University ,Thailand

Corresponding author, e-mail: tallmanandtallman @gmail.com, Tel. 081-8437249

การบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติดอย่างเหมาะสมและยั่งยืนอาจจะเป็นทางออกที่มีประสิทธิภาพในการจัดการปัญหา
ยาเสพติดในชุมชนได้

คำสำคัญ: ผลกระทบ, นโยบายปราบปรามยาเสพติด, นโยบายเปลี่ยนผู้เสพเป็นผู้ป่วย, ระดับหมู่บ้าน, กาญจนบุรี

Abstract

This study aims to examine and compare the impacts of the drug suppression policy and the policy of treating drug users as patients at the village level in Kanchanaburi Province. It also analyzes the differences in the social and economic impacts resulting from the implementation of both policies in the community, and investigates the opinions and attitudes of the community and stakeholders regarding the outcomes of the policies. The research employs a participatory research method, collecting data through interviews, focus group discussions, and community observations over one year. The findings reveal that the drug suppression policy at the community level can reduce the spread of drugs in the short term but still faces limitations in addressing the problem of drug users in the long term, especially due to the lack of an effective rehabilitation and treatment system. Despite this, community members still desire the continuation of this policy, although the suppression may cause tension in the community and the marginalization of drug users, which affects relationships between community members and stakeholders. On the other hand, the policy of treating drug users as patients received less support from the community, although the idea of rehabilitating drug users and reintegrating them into society was welcomed. The community had a positive attitude towards helping drug users without labeling them as criminals and believed that those who were treated had a chance to return to normal life. A comparison of the social and economic impacts of both policies revealed that the drug suppression policy provided short-term safety but still left the problem of drug users who could not reintegrate into society. Meanwhile, the policy of treating drug users as patients helped reduce social impacts and showed long-term benefits, but it did not lead to a significant reduction in the number of drug users. Both policies have their own advantages and limitations, but a combination of law enforcement and effective, sustainable rehabilitation for drug users could be an effective solution to addressing the drug problem in the community.

Keywords: Impact, Drug Suppression Policy, Policy of Treating Drug Users as Patient, Village-Level, Kanchanaburi

1. บทนำ

การแพร่ระบาดของยาเสพติดโดยเฉพาะยาบ้าในระดับหมู่บ้านของไทยเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสังคมในหลายด้านโดยเฉพาะในด้านสุขภาพ การศึกษา และความมั่นคงของสังคม ยาเสพติดไม่เพียงแต่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ แต่ยังสร้างความเดือดร้อนต่อครอบครัวและชุมชนที่ผู้เสพยาอาศัยอยู่ สถานการณ์การแพร่ระบาดและข่าวที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในประเทศไทยยังคงมีให้เห็นและติดตามกันอย่างต่อเนื่องโดยไม่มีแนวโน้มว่าจะลดลง ในขณะที่ปัญหาการแพร่ระบาดในหมู่บ้านหรือชุมชนก็ไม่มีแนวโน้มที่จะลดลง ที่สำคัญปัญหา ยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนอายุไม่เกิน 24 ปีมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (คณะทำงานจัดทำรายงานสุขภาพคนไทย, 2566)

เมื่อพิจารณานโยบายยาเสพติดของไทยในรอบ 20 ปีที่ผ่านมา นโยบายเกี่ยวกับยาเสพติดสามารถจำแนกเป็นสามด้านคือ นโยบายการป้องกัน (Prevention) โดยการให้ความรู้และสร้างจิตสำนึก โดยเฉพาะในกลุ่มเด็ก เยาวชนโดยอาศัยสถานศึกษา วัด เป็นหลัก นโยบายการปราบปราม (Suppression) ที่ปราบปรามเครือข่ายยาเสพติด ผู้ค้ายาเสพติดโดยบังคับใช้กฎหมายโดยเฉพาะโทษทางอาญาแก่ผู้เสพยาและผู้ค้ายาเสพติด ที่มีตำรวจและฝ่ายปกครองเป็นผู้นำ นโยบายการบำบัดและฟื้นฟู (Rehabilitation) โดยการจัดโปรแกรมบำบัดผู้ติดยา ที่มีฝ่ายสาธารณสุขมีบทบาทนำ ทั้งสามนโยบายอาศัยกลยุทธ์ที่แตกต่างกันไปและมีพัฒนาการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย ในขณะที่สถานการณ์ของยาเสพติดมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก โดยเฉพาะยาเสพติดที่กลุ่มผู้ผลิต ผู้ค้าหันกลับมาเน้นหนักที่ยาบ้าเป็นหลัก ส่งผลให้การผลิตยาบ้า การแพร่กระจายยาบ้าเพิ่มสูงมากขึ้นในประเทศไทย และกลายมาเป็นปัญหาหลักของยาเสพติดไทยในที่สุด (ศศิวิมล คำเมือง, สระเกตุ ปานเถื่อน, ธีรตนย์ คงสิทธิ์รัตนตระกูล และภาสกร ดอกจันทร์, 2565)

ประเทศไทยได้ใช้นโยบายทั้งสามด้านควบคู่กันต่อมาในปี 2546 รัฐบาลทักษิณ ชินวัตร ได้หันไปเน้นหนักนโยบายปราบปรามยาเสพติด โดยประกาศสงครามกับยาเสพติด และนโยบาย “ผู้เสพ คือ ผู้ป่วย” เป็นการปรับเปลี่ยนนโยบายยาเสพติดครั้งสำคัญของรัฐบาล หลังจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติ(คสช.)ฉบับที่ 108/2557 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2557 มีเจตนารมณ์ให้โอกาสแก่ผู้ต้องสงสัยว่าใช้ยาเสพติดสามารถเข้ารับการบำบัดฟื้นฟู รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาได้เปลี่ยนนโยบายกลับมาเน้นนโยบายบำบัดและฟื้นฟู ภายใต้ นโยบายเปลี่ยนผู้เสพเป็นผู้ป่วยเพื่อหวังลดปัญหา ยาเสพติดในหมู่บ้าน นโยบายปราบปรามยาเสพติดของไทยมีจุดมุ่งหมายในการควบคุมและลดปัญหา ยาเสพติดในสังคมโดยมุ่งไปที่ด้านอุปทาน (Supply) โดยมุ่งเน้นการใช้มาตรการทางกฎหมายที่เข้มงวด เช่นการจับกุมและดำเนินคดีผู้ค้าและผู้เสพยาเสพติดเพื่อลดช่องทางจำหน่ายลง

โดยเฉพาะการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดในพื้นที่เสี่ยง(สำนักงาน ป.ป.ส.,2564) ซึ่งการดำเนินการนี้มีจุดประสงค์ในการลดจำนวนผู้เสพยาและการจำหน่ายยาเสพติดในสังคม (กองบังคับการตำรวจปราบปรามยาเสพติด, 2565) อย่างไรก็ตามมีข้อวิจารณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของนโยบายนี้โดยเฉพาะในแง่ของผลกระทบทางสังคมและความสามารถในการลดจำนวนผู้เสพยาในระยะยาวจากการศึกษาในต่างประเทศ ในขณะที่นโยบาย “เปลี่ยนผู้เสพยาเป็นผู้ป่วย” ของไทยเป็นแนวทางในปัจจุบันที่มุ่งเน้นการดูแลผู้เสพยาเสพติดให้ได้รับการรักษาและฟื้นฟูจากปัญหาเสพติด โดยไม่เน้นการลงโทษในลักษณะทางกฎหมายอย่างเดียวเป็นการแก้ไขปัญหาที่ด้านอุปสงค์ (Demand) โดยลดผู้ซื้อลง ให้มองผู้เสพยาเป็นบุคคลที่ต้องการการรักษาทางการแพทย์และจิตเวชเพื่อช่วยให้พวกเขาสามารถกลับสู่สังคมได้อย่างปกติสุข (สำนักงาน ป.ป.ส., 2563) นโยบายนี้ได้รับการสนับสนุนจากหลายฝ่ายรวมทั้งการศึกษาในต่างประเทศว่าเป็นวิธีการที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพในการลดปัญหาเสพติดลงได้(กรมการแพทย์, 2563)

ผลจากนโยบายเมื่อนำนโยบายเปลี่ยนผู้เสพยาเป็นผู้ป่วยมาปรับใช้กับประเทศไทย กลับปรากฏว่าผู้เสพยากลับเพิ่มจำนวนมากขึ้น กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานสถิติแห่งชาติ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ประชาชนในหมู่บ้านระบุว่ามีปัญหาเสพติดเทียบกับอดีตพบว่าร้อยละ 25.8 ระบุว่ามีปัญหาเพิ่มขึ้น (สำนักงานสถิติแห่งชาติ,2566)

ในขณะที่รายงานสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์คดี พ.ร.บ. ยาเสพติดทั่วประเทศ สำรวจโดยกรมราชทัณฑ์ ณ วันที่ 1 มกราคม 2568 พบว่ามีผู้ต้องราชทัณฑ์ทั้งสิ้น 203,875 คน หรือเทียบเท่ำร้อยละ 71.79 ของผู้ต้องขังทั่วประเทศ (กรมราชทัณฑ์,2568) จะเห็นได้ว่าคดียาเสพติดนับว่าเป็นคดีที่พบผู้ต้องขังมากที่สุดเมื่อเทียบกับคดีอื่นๆ ในประเทศไทยและเป็นผู้ต้องขังคดีเมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า) จำนวน 129,686 คน หรือมากกว่าร้อยละ 50 ของผู้ต้องขัง ทั้งที่ผลการศึกษากาใช้นโยบายในต่างประเทศให้ผลที่ตรงกันข้าม การเปลี่ยนแปลงนโยบายยาเสพติดของไทยมีปัญหาอะไรเกิดขึ้นในการนำนโยบายไปปฏิบัติ?

การศึกษาในครั้งนี้มุ่งศึกษาการเปรียบเทียบผลกระทบจากทั้งสองนโยบายที่ใช้ในการจัดการกับปัญหาเสพติดในระดับหมู่บ้านโดยมุ่งไปที่ยาบ้า โดยศึกษาที่จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดสูง (ศูนย์พัฒนาข้อมูลกระบวนการยุติธรรม, 2557,น.19) โดยการศึกษาจะพิจารณาเปรียบเทียบผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินนโยบายทั้งสองในด้านต่างๆ ที่สำคัญคือการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน การยอมรับจากประชาชนในท้องถิ่น และผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน การศึกษาในครั้งนี้มีความสำคัญเนื่องจากจะช่วยให้สามารถประเมินได้ว่านโยบายใดมีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาเสพติดในระดับหมู่บ้านของไทยอย่างยั่งยืน และเหมาะสมกับบริบทของชุมชนในประเทศไทยจริงๆ ซึ่งอาจช่วยพัฒนานโยบายที่สามารถนำไปปรับใช้ในระดับชาติ เพื่อการแก้ไขปัญหาเสพติดที่เกิดขึ้นในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลกระทบในด้านการระบอบของการเปลี่ยนแปลงนโยบายปราบปรามยาเสพติด กับนโยบายเปลี่ยนผู้เสพเป็นผู้ป่วยในระดับหมู่บ้าน จังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจจากการดำเนินนโยบายทั้งสองในชุมชน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและทัศนคติของชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับผลของนโยบายที่ดำเนินการ
4. เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหรือพัฒนานโยบายเกี่ยวกับการจัดการปัญหาเสพติดในระดับท้องถิ่น

3.วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาการเปรียบเทียบผลกระทบจากการดำเนินนโยบายการปราบปรามยาเสพติดกับนโยบายเปลี่ยนผู้เสพเป็นผู้ป่วยในระดับหมู่บ้านในจังหวัดกาญจนบุรี โดยจะใช้วิธีการวิจัยเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Research) โดยการเก็บข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ซึ่งจะช่วยให้อาจเปรียบเทียบผลกระทบทางสังคม เศรษฐกิจ และความคิดเห็นของชุมชนในแต่ละนโยบายได้อย่างชัดเจนและครบถ้วน

ในการศึกษาครั้งนี้ประชากรคือหมู่บ้านในจังหวัดกาญจนบุรี ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกหมู่บ้าน 1 แห่งในจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ และปัญหาการใช้ยาเสพติดที่มีความเหมาะสมในการศึกษา และเป็นพื้นที่ที่มีการดำเนินนโยบายการปราบปรามยาเสพติดและนโยบายการเปลี่ยนผู้เสพเป็นผู้ป่วยในช่วงเวลาที่ผ่านมามีผลสมควร เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลกระทบของนโยบายทั้งสองในระดับหมู่บ้าน

ในการศึกษาครั้งนี้จะใช้วิธีการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Research) ซึ่งมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ และการสะท้อนผลลัพธ์ การเก็บข้อมูลวิจัยจะทำการเข้าพื้นที่หมู่บ้านที่เลือกเป็นกรณีศึกษา 1 วัน/สัปดาห์ โดยใช้ระยะเวลา 1 ปี เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและช่วยให้การเก็บข้อมูลมีความแม่นยำและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น การเก็บข้อมูลจะทำทั้งในรูปแบบทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพและ ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เช่นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews)ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับนโยบายทั้งในระดับชุมชนและระดับผู้เสพ การสนทนากลุ่ม การสำรวจความคิดเห็นเบื้องต้นของประชาชนในหมู่บ้านเกี่ยวกับผลกระทบจากนโยบาย การสังเกตการณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยแบบมีส่วนร่วมจะถูกนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) ซึ่งจะเน้นการตีความข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อค้นหาหัวข้อหลักๆ ที่เกิดขึ้นจากข้อมูลและเปรียบเทียบผลกระทบจาก

นโยบายทั้งสอง ในขณะเดียวกันจะมีการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงปริมาณที่สามารถใช้ในการเปรียบเทียบผลกระทบได้

4.ผลการวิจัย

การเปรียบเทียบผลกระทบจากนโยบายการปราบปรามยาเสพติดกับนโยบายเปลี่ยนผู้เสพเป็นผู้ป่วย รวมถึงการศึกษาความคิดเห็นและทัศนคติของชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับผลของนโยบายที่ดำเนินการ ปรากฏผลดังนี้

1.เปรียบเทียบการแพร่ระบาดของยาเสพติดระหว่างนโยบายการปราบปรามยาเสพติดกับนโยบายเปลี่ยนผู้เสพเป็นผู้ป่วย

จากการวิจัยพบว่านโยบายการปราบปรามยาเสพติดในหมู่บ้านที่ดำเนินการในช่วงเวลาที่ผ่านมาก่อนเปลี่ยนแปลงนโยบายส่งผลให้เกิดการลดลงของการแพร่ระบาดของยาเสพติดในบางพื้นที่ของหมู่บ้าน โดยคนในชุมชนส่วนใหญ่เห็นว่าการบังคับใช้กฎหมายช่วยให้ผู้เสพห่างไกลจากการซื้อและใช้ยาเสพติด เนื่องจากการจับกุมและการตรวจค้นที่เข้มงวดซึ่งขณะใช้นโยบายนี้จากการสนทนากลุ่มมีผู้เสพจริงในหมู่บ้านเพียงไม่เกิน 5 ราย และมีผู้เสพเป็นครั้งคราวจำนวนน้อยโดยเฉพาะในเยาวชน โดยมีผู้ค้ายาเสพติดในหมู่บ้านไม่เกิน 5 ราย ถูกจับกุมดำเนินคดี 4 รายโดยมีเพียง 1 รายถูกดำเนินคดีในความผิดฐานจำหน่ายยาเสพติด อีกสามรายถูกดำเนินคดีเป็นผู้เสพยาเสพติด หลังการพันโทษผู้ค้า 1 รายเลิกจำหน่ายยาเสพติด ในขณะที่อีก 3 รายยังคงกลับมาจำหน่ายยาบ้าเช่นเดิม ขณะใช้นโยบายนี้มีผู้เสพที่จำหน่ายยาบ้าลักษณะแบ่งปันให้ผู้อื่นจำนวนน้อย แต่ในขณะเดียวกันก็พบว่ากลุ่มผู้เสพในบางส่วนต้องให้มีการดูแลและการบำบัด โดยผู้เสบบางคนที่ถูกจับกุมดำเนินคดีแล้วกลับไปใช้ยาเสพติดอีก หลังจากได้รับการปล่อยตัวจากการควบคุม

การวิจัยพบว่านโยบายการเปลี่ยนผู้เสพเป็นผู้ป่วยได้รับการตอบรับที่ดีจากชุมชน โดยเฉพาะในด้านการฟื้นฟูผู้เสพให้กลับคืนสู่สังคม โดยพบว่ามี 2 ครอบครัวที่มีผู้เสพได้รับการบำบัดรักษาจากการสัมภาษณ์ให้มีความเห็นว่านโยบายนี้ช่วยลดความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการเสพยาและทำให้ผู้เสพได้รับการดูแลมากขึ้น แต่ผลกระทบของนโยบายนี้ภายในหมู่บ้านกลับทำให้ผู้บังคับใช้กฎหมายเข้มงวดน้อยลงอย่างมากและคนในชุมชนเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าการเสพยาไม่ต้องรับโทษและการมียาบ้าจำนวนไม่เกิน 5 เม็ดไม่ต้องรับโทษโดยเปลี่ยนจากผู้ขายยาเสพติดเป็นผู้ป่วย ซึ่งจากการสังเกตการณ์ส่วนใหญ่กล่าวถึงนโยบายในลักษณะต่อเนื่องเทียบเคียงกับนโยบายกระท่อม และกัญชาที่มาจากความเข้าใจผิด ผลนโยบายทำให้การแพร่ระบาดของยาบ้าในหมู่บ้านเกิดผู้ค้ารายย่อยที่หลบเลี่ยงจำหน่ายจำนวนเพิ่มมากขึ้นในหมู่บ้าน ยาบ้าสามารถหาซื้อได้ง่ายขึ้นจากผู้เสพด้วยกัน ผลกระทบที่เกิดขึ้นข้อมูลจากการสนทนากลุ่มคือผู้เสพยาบ้าเป็นครั้งคราวเพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างมากไม่ต่ำกว่า 20 คนโดยเฉพาะในวัยรุ่นและผู้ค้ารายย่อยก็เพิ่มจำนวนมากขึ้นจากเดิมที่มีเพียง 3-5 รายเพิ่มเป็นจำนวนมาก โดยกลายเป็นผู้เสพและผู้ค้าด้วย

ที่พบได้ทั่วไป เพราะเข้าใจว่าการมียาบ้าจำนวนน้อยไม่มีความผิดเพราะเป็นเพียงผู้เสพที่ไม่ต้องรับโทษ ประกอบกับ
ขาดการปราบปรามจับกุมในพื้นที่

2.เปรียบเทียบผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจจากการดำเนินนโยบายทั้งสอง

การเปรียบเทียบผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจระหว่างนโยบายปราบปรามยาเสพติดและนโยบาย
เปลี่ยนผู้เสพเป็นผู้ป่วยพบว่า ในด้านสังคมนโยบายปราบปรามทำให้คนในชุมชนรู้สึกปลอดภัยจากการแพร่ระบาดของ
ของยาเสพติดโดยให้ความเห็นในลักษณะการเสพยาบ้าเป็นสิ่งต้องห้ามชัดเจน แต่มีผลกระทบด้านความสัมพันธ์ใน
ชุมชนโดยเฉพาะเมื่อมีการจับกุมและลงโทษผู้เสพที่ส่งผลให้เกิดความตึงเครียดในบางครัวเรือนที่ผู้เสพและผู้ค้าที่
ต้องดิ้นรนหาค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในกระบวนการพิจารณาคดีตั้งแต่ต้นในชั้นถูกจับกุมจนจบกระบวนการพิจารณาคดี
ในศาล ซึ่งมีทั้งการพยายามทำให้ได้รับโทษน้อยลงที่เกิดกับผู้เสพหลายราย และผู้ค้ารายย่อยจำนวน 3 รายซึ่ง
ภายหลังก็ยังคงเป็นผู้ค้าในหมู่บ้านเช่นเดิมแม้ต้องโทษทางอาญา ในทางตรงข้ามนโยบายการเปลี่ยนผู้เสพเป็น
ผู้ป่วยช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ในชุมชน ผู้เสพผ่อนคลายความกังวลจากการถูกจับกุม และลดความขัดแย้งจาก
การรับมือกับปัญหาเสพติดโดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจเรื่องค่าใช้จ่ายที่คนในชุมชนส่วนใหญ่เห็นว่าจะไม่มีการ
ดำเนินคดีกับผู้เสพยาบ้าอีกต่อไปทำให้หมดกังวลในเรื่องค่าใช้จ่ายจากการดำเนินคดี ผลกระทบในภายหลังการ
เปลี่ยนแปลงนโยบายไม่ปรากฏว่ามีผู้เสพหรือผู้ค้ารายย่อยถูกจับกุมหรือดำเนินคดี ทั้งที่การแพร่ระบาดยาบ้าใน
หมู่บ้านกลับมากขึ้นกว่าเดิมอย่างมาก

3.ความคิดเห็นและทัศนคติของชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ความคิดเห็นจากประชาชนในหมู่บ้านส่วนใหญ่เห็นว่านโยบายปราบปรามยาเสพติดสามารถลดความเสี่ยง
จากการแพร่ระบาดของยาเสพติดในระยะสั้นตรงเท่าที่เจ้าหน้าที่ยังปฏิบัติการเข้มงวด นอกจากนี้ยังมีความรู้สึก
ว่าการปราบปรามอาจทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มผู้เสพที่รู้สึกว่าไม่ได้
รับการดูแลที่เหมาะสม และต้องการให้มีการบำบัดรักษาผู้เสพและควบคุมกับการปราบปรามจับกุมผู้ค้าในหมู่บ้าน

ในขณะที่นโยบายเปลี่ยนผู้เสพเป็นผู้ป่วย กลุ่มผู้เสพที่ได้รับการบำบัดมีความเห็นว่าพวกเขาารู้สึกว่ามีโอกาส
ในการเริ่มต้นใหม่และได้รับการสนับสนุนจากชุมชน โดยเฉพาะจากหน่วยงานรัฐและองค์กรภาคประชาสังคม ซึ่ง
ช่วยให้พวกเขามีกำลังใจในการฟื้นฟูตัวเองกลับสู่ชีวิตปกติ แต่ผู้เสพที่ได้รับการบำบัดทั้ง 2 รายภายหลังหันกลับมาใช้
ยาเสพติดอีกโดย 1 รายเสียชีวิตในเวลาต่อมา และอีก 1 รายเข้ารับการบำบัดอีก 2 ครั้งแต่ยังคงเสพยาบ้าอยู่ต่อไป
ภายหลังการบำบัดและกลายเป็นผู้จำหน่ายรายย่อยด้วย

ความคิดเห็นจากชุมชนเกี่ยวกับนโยบายทั้งสองพบว่าแม้ชุมชนมีทัศนคติที่หลากหลาย โดยบางส่วน
สนับสนุนการปราบปรามที่มีประสิทธิภาพในการลดปัญหาเสพติด ขณะที่บางส่วนเห็นด้วยกับการเปลี่ยนผู้เสพ
เป็นผู้ป่วย เนื่องจากเห็นว่าเป็นการรักษาและฟื้นฟูที่ยั่งยืนและช่วยให้ผู้เสพมีโอกาสในการกลับคืนสู่สังคมได้ โดย
สรุปส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่าควรต้องใช้นโยบายปราบปรามยาเสพติดเช่นเดิมควบคู่ไปกับการรักษาผู้เสพยาโดยให้

เหตุผลว่านโยบายเปลี่ยนผู้เสพเป็นผู้ป่วยกลับทำให้ยาบ้าระบาดมากขึ้นกว่าเดิมและประชาชนในชุมชนเห็นว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้การระบาดของยาเสพติดมากขึ้นกว่าเดิมอย่างชัดเจน

5.อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่านโยบายการปราบปรามยาเสพติดของไทยในระดับหมู่บ้านให้ผลดีกว่าในการลดจำนวนผู้เสพยาในระดับหมู่บ้านที่สามารถอธิบายได้จากหลายมุมมอง โดยเฉพาะในด้านของการลดการเข้าถึงยาเสพติดและการลดจำนวนผู้ค้ายาเสพติดในระยะสั้นโดยใช้กลยุทธ์การลงโทษอาญา เช่นเดียวกับการสร้างความตระหนักรู้ในสังคมเกี่ยวกับผลกระทบจากการใช้ยาเสพติด ซึ่งในบางกรณีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดช่วยลดอัตราการกระทำผิดและการแพร่ระบาดของยาเสพติดในหมู่บ้านระดับหนึ่ง การปราบปรามยาเสพติดเน้นการลดอุปทาน(Supply Reduction)ของยาเสพติด โดยการควบคุมและลงโทษผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลิต การค้ายาเสพติด และการเสพยาเสพติด การบังคับใช้กฎหมายในด้านนี้มุ่งหวังให้การกระทำผิดลดลง และป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสังคม การปราบปรามมีข้อดีในเรื่องของการปราบปรามกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดและการลดจำนวนผู้เสพยาในบางระดับ แต่ก็มีข้อจำกัดในเรื่องของผลกระทบทางสังคม และการก่อให้เกิดการทดแทนของตลาดยาเสพติดในบางกรณี นโยบายนี้ช่วยลดการแพร่ระบาดของยาเสพติดในระยะสั้นได้ นโยบายการปราบปรามยาเสพติดมักมีผลดีในระยะสั้นโดยการลดการเข้าถึงยาเสพติด โดยเฉพาะในพื้นที่ที่การบังคับใช้กฎหมายเข้มงวด อาทิเช่นการจับกุมผู้เสพยาและผู้ค้ายา ซึ่งสามารถทำให้การค้าขายยาเสพติดลดลงและเข้าถึงได้ยากขึ้นในบางพื้นที่ เช่นในกรณีของประเทศสวีเดน (Linder,& Edberg, 2016) และสหรัฐอเมริกา (Mauer, 2006 ; NIDA, 2017) ที่ได้มีการปราบปรามการค้าขายยาเสพติดอย่างเข้มงวด ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการจับกุมผู้เสพยาและผู้ค้ายาเสพติดสามารถทำให้ตลาดยาเสพติดมีขนาดเล็กลงในระยะสั้น และลดการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน นโยบายการปราบปรามจึงสามารถช่วยป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในระดับชุมชน โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีการกำหนดมาตรการเข้มงวดในการสืบสวนและจับกุม นอกจากนี้ยังสามารถลดการกระทำผิดในบางกรณีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เช่นการป้องกันการใช้ยาเสพติดในสถานที่สาธารณะ การปราบปรามในลักษณะนี้ช่วยให้พื้นที่นั้นๆ มีความปลอดภัยมากขึ้นและลดความเสี่ยงจากผลกระทบทางสังคมที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้ยาเสพติด เช่นเดียวกับผลการศึกษาจาก Pereira et al. (2018) พบว่านโยบายการปราบปรามในชุมชน โดยเฉพาะในเมือง Rio de Janeiro สามารถลดการค้าขายยาเสพติดและความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับยาได้ในบางพื้นที่ แต่ก็ยังมีข้อจำกัดในการลดการเสพยาในระยะยาว เนื่องจากการบังคับใช้กฎหมายทำให้ผู้เสพนี้อพยพในพื้นที่ต่างๆ และไม่สามารถได้รับการรักษาหรือบำบัดที่เหมาะสม

ในขณะที่ความล้มเหลวของนโยบายเปลี่ยนผู้เสพเป็นผู้ป่วยของไทย ในระดับหมู่บ้านที่กลับทำให้ผู้เสพยามีจำนวนเพิ่มขึ้นมากตรงข้ามกับผลการศึกษาในต่างประเทศอาจอธิบายโดยทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคม (Social Cognitive Theory) ทฤษฎีนี้มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ

ผู้อื่นและจากการได้รับการสนับสนุนจากชุมชนและคนใกล้ชิด การรับการบำบัดรักษาและการสนับสนุนจากครอบครัวหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชนมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ที่ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยแวดล้อมที่ใกล้ชิดดังกล่าวยังไม่มีอิทธิพลเพียงพอให้ผู้เสพและผู้ค้ารายย่อยเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้

ผลการศึกษาในต่างประเทศกลับตรงข้ามกับในไทยที่พบว่านโยบายปราบปรามยาเสพติดไม่ค่อยมีผลต่อการลดการระบาดในชุมชนเช่นในสหรัฐอเมริกา และการจับกุมผู้เสพยาพบว่ามีผลกระทบทางลบต่อผู้เสพในระยะยาว โดยการจับกุมและลงโทษไม่ได้ช่วยลดการเสพยาเสพติด แต่กลับส่งผลให้เกิดการทดแทนและเพิ่มจำนวนผู้เสพใหม่ (Smith, 2016) ในประเทศอังกฤษพบว่าการใช้การบำบัดและการฟื้นฟูผู้เสพมีผลในการลดการเสพซ้ำและช่วยให้ผู้เสพสามารถกลับสู่สังคมได้ดีกว่าเมื่อเทียบกับนโยบายการปราบปราม (Taylor et al., 2017) ในประเทศบราซิลพบว่านโยบายปราบปรามทำให้เกิดการลักลอบขนส่งยาเสพติดในปริมาณที่มากขึ้น และไม่สามารถลดปัญหาเสพติดได้ในระยะยาว (Junior et al., 2018) ในเกาหลีใต้พบว่านโยบายการปราบปรามมีผลในการเพิ่มอัตราการกักขังและไม่สามารถลดการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้ตามเป้าหมาย (Jung et al., 2020)

ซึ่งผลการศึกษาตรงกันข้ามกับผลการวิจัยอาจมีสาเหตุมาจากสภาพทางสังคมในต่างประเทศที่เป็นเมืองที่พัฒนาแล้วมากกว่าประเทศไทยและการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดและชัดเจน โดยเฉพาะในพื้นที่ที่การบังคับใช้กฎหมายมีความเข้มข้นสูง (ประธาน วัฒนวาณิช ,2541) ผู้เสพยาอาจรู้สึกว่าการเสพยาเสพติดเป็นสิ่งที่เสี่ยงมากขึ้น ทั้งในแง่ของการถูกจับกุมและผลกระทบทางกฎหมายทำให้เกิดการลดลงของผู้เสพในระยะสั้นๆ ซึ่งอาจเป็นผลดีในการลดการแพร่ระบาดของยาเสพติดในบางพื้นที่ ประชาชนในชุมชนมีความตระหนักรู้และความกลัวในเรื่องของผลกระทบจากการเสพยาเสพติดมากขึ้นทำให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของทั้งผู้เสพและคนในชุมชน (สมบัติชัยวิชย์,2563) ซึ่งอาจทำให้จำนวนผู้เสพลดลง เนื่องจากมีการขยายผลการลงโทษที่ชัดเจนและทำให้ผู้เสพไม่กล้าที่จะเสพ การตรวจสอบที่เข้มงวดในพื้นที่ หรือการจับกุมผู้ที่เกี่ยวข้องในวงการค้ายาเสพติด การทำลายแหล่งที่มาของยาเสพติดอาจทำให้การเข้าถึงยาเสพติดยากขึ้น ทำให้ผู้เสพมีโอกาสที่จะหยุดเสพหรือไม่สามารถเข้าถึงยาได้ง่ายเท่าเดิม ความกลัวจากการถูกจับกุม การติดคุก หรือการถูกกีดกันจากสังคมอาจทำให้ผู้เสพหยุดการเสพในระยะสั้น (สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย,2564) นอกจากนี้การที่รัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่รัฐมีบทบาทในการสร้างกฎระเบียบที่เข้มงวดจะทำให้ผู้เสพไม่สามารถหลีกเลี่ยงการเสพหรือหลบซ่อนตัวได้ง่ายๆ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้เสพจำนวนมากลดลง ในขณะที่นโยบายเปลี่ยนผู้เสพเป็นผู้ป่วย การควบคุม บังคับ หรือการลงโทษที่จะมีผลต่อผู้เสพมีผลกระทบน้อยกว่ามากอย่างเห็นได้ชัดเจน ผู้เสพยาเสพติดรายใหม่จึงมีไม่ความวิตกกังวลหรือเกรงกลัวต่อผลเสียที่จะเกิดกับกบตันทำให้จำนวนผู้เสพยาเพิ่มขึ้นอย่างมากภายในหมู่บ้านภายหลังเปลี่ยนแปลงนโยบาย

6.สรุป

จากการศึกษาผลกระทบของนโยบายการปราบปรามยาเสพติดของไทยในระดับหมู่บ้านพบว่านโยบายนี้สามารถลดการแพร่ระบาดของยาเสพติดและการเข้าถึงยาเสพติดในระยะสั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด ซึ่งมีผลทำให้การค้าขายยาเสพติดลดลงและผู้เสพยารายใหม่ลดน้อยลง ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง การปราบปรามยังช่วยสร้างการตระหนักรู้ในสังคมถึงผลกระทบจากการใช้ยาเสพติด รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดการระมัดระวังจากประชาชนในการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยการลงโทษทางกฎหมายที่เข้มงวดทำให้มีการลดลงของการเสพยาในบางกลุ่มประชากรในพื้นที่ที่นโยบายได้รับการบังคับใช้ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าการลดจำนวนผู้เสพยาและผู้ค้ายาเสพติดในระยะสั้นของไทยในระดับหมู่บ้านสามารถเกิดขึ้นได้จากการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและการจับกุมผู้กระทำผิดจำนวนมาก แม้ว่านโยบายนี้อาจมีผลกระทบในระยะยาว เช่นผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน ความตึงเครียดหรือความสัมพันธ์ในชุมชน การขาดการบำบัดรักษาผู้เสพยา แต่ก็ยังถือว่าเป็นนโยบายที่สามารถลดการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้ในเวลาสั้นๆ ในขณะที่นโยบายเปลี่ยนผู้เสพยาเป็นผู้ป่วยอาจสร้างสัมพันธภาพที่ดีในชุมชนแต่กลับสร้างผลกระทบทำให้เกิดผู้เสพยาใหม่และผู้ค้ารายย่อยเกิดขึ้นจำนวนมาก โดยทั้งสองนโยบายอาจมีข้อดีต่างกันสอดคล้องกับทัศนคติของชุมชนส่วนใหญ่ที่ต้องการให้มีการดำเนินการทั้งสองนโยบายควบคู่กัน โดยเฉพาะนโยบายปราบปรามก่อนที่จะต้องมีการวางมาตรการเสริมเพิ่มเติมในการช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้เสพยาเพื่อให้สามารถบำบัดและกลับสู่สังคมได้อย่างยั่งยืน ดังนั้นนโยบายการปราบปรามยาเสพติดยังสามารถถือเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในระยะสั้น โดยเฉพาะในการลดการเสพยาและการค้าขายยา แต่ต้องมีการเสริมสร้างมาตรการอื่นๆ เพื่อการแก้ไขปัญหาในระยะยาวที่มีความยั่งยืนมากขึ้นเช่นการบำบัดรักษาผู้เสพยา การฟื้นฟูจิตใจ และการส่งเสริมการป้องกันในระดับชุมชนควบคู่กันไป

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยที่ศึกษาผลกระทบจากนโยบายการปราบปรามยาเสพติดและนโยบายเปลี่ยนผู้เสพยาเป็นผู้ป่วย พบว่าแต่ละนโยบายมีผลดีในบางด้านแต่ก็มีข้อจำกัดที่ต้องได้รับการปรับปรุงเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืน ดังนั้นจึงขอเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายดังนี้

1. การบังคับใช้กฎหมายควบคู่กับการบำบัดรักษาผู้เสพยา แม้ว่านโยบายการปราบปรามยาเสพติดจะสามารถลดการแพร่ระบาดของยาเสพติดในระยะสั้นได้ แต่ในระยะยาวการดำเนินนโยบายนี้อาจไม่สามารถจัดการกับปัญหาการเสพยาได้อย่างยั่งยืน ดังนั้นควรมีการบังคับใช้กฎหมายร่วมกับการให้การบำบัดรักษาผู้เสพยาที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้เสพยาได้รับการฟื้นฟูและสามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในกรณีของผู้เสพยาที่มีอาการเสพยาอย่างรุนแรง

2. การส่งเสริมการป้องกันในระดับชุมชน ยังคงเป็นสิ่งสำคัญที่สามารถลดการเกิดปัญหายาเสพติดในระยะยาวได้อย่างมีประสิทธิภาพ การให้ความรู้และการสร้างความตระหนักเกี่ยวกับภัยจากยาเสพติดในชุมชนควรเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการปราบปราม ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการป้องกันยาเสพติดในชุมชน ซึ่งอาจแตกต่างกันไปในแต่ละสภาพแวดล้อม เช่นการสร้างกิจกรรมทางสังคมและการให้ความรู้ในโรงเรียนและหน่วยงานท้องถิ่น หน่วยงานทางศาสนา เพื่อให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปเข้าใจถึงภัยของยาเสพติดและสามารถป้องกันการใช้ยาเสพติดได้ในระยะยาว

3. การพัฒนามาตรการการควบคุมยาเสพติดที่ยั่งยืน เพื่อการควบคุมการใช้ยาเสพติดในระดับประเทศ โดยการส่งเสริมให้มีการบำบัดผู้เสพที่มีความจำเป็นและการป้องกันจากการใช้ในกลุ่มเสี่ยง ควรมีการพัฒนามาตรการในการควบคุมการเข้าถึงยาเสพติด โดยเฉพาะในกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูง เช่นผู้เสพยาเสพติดในพื้นที่เสี่ยงสูง หรือผู้ที่มีประวัติการเสพติด ซึ่งการควบคุมดังกล่าวสามารถช่วยป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดในระดับใหญ่

เอกสารอ้างอิง

- กองบังคับการตำรวจปราบปรามยาเสพติด. (2565). *การดำเนินการตามนโยบายปราบปรามยาเสพติด*. กรุงเทพมหานคร: กองบังคับการตำรวจปราบปรามยาเสพติด.
- กรมการแพทย์. (2563). *นโยบายเปลี่ยนผู้เสพเป็นผู้ป่วย: แนวทางการรักษาผู้เสพยาเสพติดในประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: กรมการแพทย์.
- กรมราชทัณฑ์. (2566). *รายงานสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์คดี พ.ร.บ. ยาเสพติดทั่วประเทศ: สํารวจ ณ วันที่ 1 มกราคม 2568*. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก http://www.correct.go.th/rt103pdf/report_result.php?date=2025-03-01&report=drug
- คณะกรรมการจัดทำรายงานสุขภาพคนไทย. (2566). *เปิด 4 ปัญหาใหญ่ “ยาเสพติดในชุมชน”*. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก https://www.thaihealthreport.com/th/articles_detail.php?id=182
- ประธาน วัฒนวาณิชณ์. (2541). การปฏิรูประบบการลงโทษโดยเน้นทางด้านอาชญาวิทยา. *บทบัณชิตย*, 54(4), 9-31.
- ศศิวิมล คำเมือง, สระเกตุ ปานเถื่อน, อีรณนย์ คงสิทธิ์รัตนตระกูล และ, ภาสกร ดอกจันทร์. (2565). นโยบายสาธารณสุขด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของประเทศไทย. *วารสารวิชาการ ธรรมศาสตร์*, 22(2), 409-420.
- สมบัติ ชัยวณิชย์. (2563). ปัญหาในการลงโทษให้เหมาะสมกับบุคคล. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 5(9), 278-294.

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย. (2564). *การศึกษาวินิจฉัยเกี่ยวกับสาเหตุการกระทำความผิดซ้ำในประเทศ*
ไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.). (2564). *แผนยุทธศาสตร์การ*
ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.oncb.go.th>

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.). (2563). *นโยบายการเปลี่ยนผู้เสพ*
เป็นผู้ป่วย: การดำเนินการเพื่อฟื้นฟูผู้เสพยาเสพติด [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:
<https://www.oncb.go.th>

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2566). *บทสรุปสำหรับผู้บริหาร การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในการดำเนินงาน*
ตามแผนปฏิบัติการภายใต้นโยบาย และแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายา
เสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. สำนักงานสถิติแห่งชาติ
<https://www.nso.go.th> > storage > survey_detail

ศูนย์พัฒนาข้อมูลกระบวนการยุติธรรม. (2557). *สถานการณ์ยาเสพติดต่อกระบวนการยุติธรรมไทย*. กรุงเทพฯ:
สำนักงานกิจการยุติธรรม.

Jung, H. S., Kim, Y., & Park, J. (2020). *The effect of drug enforcement in South Korea: Analysis*
and challenges. *Journal of East Asian Studies*, 13(2), 145-158.
<https://doi.org/10.1080/17544700.2020.1734215>

Junior, M. S., Rodrigues, L. M., & Silva, R. (2018). *The effects of drug enforcement policies in*
Brazil: A critical review. *International Journal of Drug Policy*, 55, 21-30.
<https://doi.org/10.1016/j.drugpol.2017.08.003>

Linder, J., & Edberg, M. (2016). *The Swedish drug policy: A review of its consequences*.
Scandinavian Journal of Public Health, 44(2), 129-135.
<https://doi.org/10.1177/1403494815620671>

Mauer, M. (2006). *The impact of the "War on Drugs" on public health and justice*. National
Criminal Justice Reference Service. <https://www.ncjrs.gov>

National Institute on Drug Abuse (NIDA). (2017). *Principles of drug addiction treatment: A*
research-based guide (third edition). National Institutes of Health.
[https://www.drugabuse.gov/publications/principles-drug-addiction-treatment-research-](https://www.drugabuse.gov/publications/principles-drug-addiction-treatment-research-based-guide-third-edition)
[based-guide-third-edition](https://www.drugabuse.gov/publications/principles-drug-addiction-treatment-research-based-guide-third-edition)

- Pereira, A. S., Costa, M. F., & da Silva, R. F. (2018). *Impact of drug policy and police interventions on the drug trade in Rio de Janeiro, Brazil. Journal of Substance Abuse Treatment, 95*, 18-27. <https://doi.org/10.1016/j.jsat.2018.10.003>
- Smith, J. (2016). *The impact of drug enforcement policies on drug abuse in the United States. Journal of Drug Policy, 12*(3), 45-59. <https://doi.org/10.1016/j.drugpol.2016.05.004>
- Taylor, B., Wilson, A., & Green, M. (2017). *A comparative study of drug enforcement versus treatment approaches in the UK. Addiction Research & Theory, 24*(2), 118-130. <https://doi.org/10.1080/16066359.2017.1313156>

ภาคผนวก

คำแนะนำสำหรับผู้แต่ง

บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์ในวารสาร ควรจะมีความเนื้อหาทางวิชาการอยู่ในขอบเขตทางสังคมศาสตร์หรือเกี่ยวเนื่องกับสังคมศาสตร์ หรือเกี่ยวข้องกับสังคม และเป็นบทความจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร

1.รูปแบบการเตรียมต้นฉบับของวารสาร ประกอบด้วย

1.1 บทความต้องเป็นตัวพิมพ์ สำหรับบทความภาษาอังกฤษใช้ชุดแบบอักษร (Font) ชนิดแอเรียล (Arial) ส่วนบทความภาษาไทยใช้ชุดแบบอักษร (Font) ชนิดไทยสารบรรณ (TH-Sarabun-PSK)

1.2 เนื้อหา (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) ให้จัดพิมพ์เป็น 1 คอลัมน์ และจัดพิมพ์เนื้อหาภาษาอังกฤษให้จัดพิมพ์เป็น Single Space

1.3 ถ้ามีรูปภาพ/ตารางประกอบควรมีภาพที่ชัดเจน โดยให้จัดพิมพ์แยกออกจากเนื้อหา และให้ระบุคำว่า “ภาพที่” จัดกึ่งกลางของหน้ากระดาษใต้ภาพ และ “ตารางที่” จัดชิดซ้ายของหน้ากระดาษ บนตาราง ตามด้วยหมายเลขกำกับใช้ตัวอักษรขนาด 16 ตัวหนา แสดงเนื้อหาสำคัญของเรื่องด้วยข้อความที่กะทัดรัด ชัดเจน ส่วนคำอธิบายใช้ตัวอักษรขนาด 16 ตัวปกติ รูปภาพ/ตารางที่นำเสนอต้องมีรายละเอียดของข้อมูลครบถ้วนและเข้าใจได้โดยไม่ต้องกลับไปอ่านที่เนื้อความอีก ระบุลำดับของรูปภาพ/ตารางทุกรูปให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่อยู่ในต้นฉบับ โดยคำอธิบายต้องกระชับและสอดคล้องกับรูปภาพที่นำเสนอ

1.4 พิมพ์หน้าเดียวลงบนกระดาษพิมพ์ขนาดเอสี่ (A4) ขนาดของตัวอักษรเท่ากับ 16 ส่วนเลขหน้าขนาด 16 และใส่เลขหน้ากึ่งกลางหน้ากระดาษช่วงบนตั้งแต่ต้นจนจบบทความ โดยมีเนื้อหาบทความรวมบรรณานุกรมควรอยู่ระหว่าง 8-15 หน้า

1.5 การตั้งค่าน้ำกระดาษพิมพ์ให้ห่างจากขอบกระดาษซ้ายกับด้านบน 1 นิ้ว และด้านขวากับด้านล่าง 1 นิ้ว

1.6 การเตรียมข้อมูลต้นฉบับบทความตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้

1.6.1 ชื่อบทความภาษาไทยใช้รูปแบบอักษรขนาด 18 หนา

1.6.2 ชื่อบทความภาษาอังกฤษใช้รูปแบบอักษรขนาด 18 ปกติ

1.6.3 ชื่อผู้เขียน และผู้ร่วมเขียนใช้รูปแบบอักษรขนาด 16 ปกติ

1.6.4 หัวข้อหลักใช้รูปแบบอักษรขนาด 18 หนา

1.6.5 หัวข้อย่อยใช้รูปแบบอักษรขนาด 16 หนา

1.6.6 เนื้อเรื่องใช้รูปแบบอักษรขนาด 16 ปกติ

1.7 ชื่อเรื่องต้องมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้พิมพ์ไว้หน้าแรก

1.8 ชื่อผู้เขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษต้องใส่ให้ครบทุกคนแต่ไม่เกิน 5 คน ชื่อใช้รูปแบบอักษรขนาด 16 ปกติโดยจัดชิดกันหน้าซ้าย และใส่ Footnote เป็นตัวเลขอารบิกต่อท้ายแต่ละชื่อโดยระบุสังกัด หากเป็นมหาวิทยาลัยให้ระบุ คณะและมหาวิทยาลัย หากเป็นหน่วยงานราชการให้ระบุกรมและกระทรวงที่สังกัด หากเป็นพระสงฆ์ให้ระบุวัดและจังหวัด แต่หากเป็นภาคเอกชนให้ระบุบริษัทหรือองค์กรและจังหวัด การระบุให้ตรงกับเครื่องหมายที่กำกับไว้ข้างบน โดยให้ระบุเป็นรายบุคคลภาษาไทยและคั่นด้วย (;) ก่อนระบุเป็นภาษาอังกฤษและระบุ Corresponding author, e-mail:, Tel.ของผู้เขียนหลัก

1.9 บทคัดย่อภาษาไทย และ Abstract ภาษาอังกฤษควรเขียนให้ได้ใจความทั้งหมดของเรื่อง ลักษณะของบทคัดย่อควรประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์ (Objective) วิธีดำเนินการวิจัย (Methods) ผลการวิจัย (Results) โดยสรุปให้สั้นกะทัดรัด ระหว่าง 250-400 คำ คำสำคัญ (Keywords) ควรมีคำสำคัญ 3-5 คำ ที่ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา และจะปรากฏอยู่ในส่วนท้ายของบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษโดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร และคั่นด้วยเครื่องหมาย (,)

1.10 การเรียงหัวข้อแต่ละหัวข้อให้เว้น 1 บรรทัด หัวข้อใหญ่สุดให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่โดยมีระยะย่อหน้า และหัวข้อย่อยถัดไปโดยมีระยะย่อหน้า

2. ส่วนประกอบของบทความ

2.1 บทความวิชาการ ให้เรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

2.1.1 บทนำ (Introduction) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอในบทความตามลำดับ บทนำควรอธิบายว่าเรื่องที่ต้องการศึกษามีความสำคัญ วัตถุประสงค์ หรือเค้าโครงของบทความเป็นอย่างไร

2.1.2 เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ เนื้อเรื่องสามารถแบ่งเป็นส่วนย่อย 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนย่อยที่ 1 ปูพื้นฐานความรู้แก่ผู้อ่านในเรื่องที่จะกล่าวถึง

ส่วนย่อยที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล โต้แย้งข้อเท็จจริง ใช้เหตุผล หลักฐานเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้อ่าน

ส่วนย่อยที่ 3 เสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เขียนต่อประเด็นที่นำเสนอ

2.1.3 สรุปผล (Conclusion) สรุปสาระสำคัญที่ต้องสรุปให้เห็นความสำคัญของบทความตามลำดับ โดยการเลือกเฉพาะประเด็นสำคัญ ๆ ของบทความมาเขียนรวมกันไว้อย่างสั้น ๆ ท้ายบท หรืออาจใช้วิธีการบอกผลลัพธ์ว่าสิ่งที่กล่าวมามีความสำคัญอย่างไรและสามารถนำไปใช้อะไรได้บ้าง หรือจะทำให้เกิดอะไรต่อไป หรืออาจใช้วิธีการตั้งคำถามหรือให้ประเด็นทิ้งท้ายกระตุ้นให้ผู้อ่านไปสืบเสาะแสวงหาความรู้ หรือคิดค้นพัฒนาเรื่องนั้นต่อไปเพื่อเป็นการสรุปจุดยืนของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องที่เขียน

2.1.4 องค์ความรู้ใหม่ (ถ้ามี) เป็นการนำเสนอผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ผลการวิจัย สามารถนำเสนอรูปแบบของโมเดลพร้อมคำอธิบายที่กระชับ เข้าใจง่าย

2.1.5 เอกสารอ้างอิง (References) รูปแบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมใช้แบบ APA (American Psychological Association) ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 และจะต้องตรงกันกับการอ้างอิงในเนื้อหา ซึ่งผู้นิพนธ์บทความต้องตรวจสอบและรับผิดชอบต่อความถูกต้องของเอกสารการอ้างอิงทั้งหมด

2.2 บทความวิจัย ให้เรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

2.1.1 บทนำ (Introduction) เขียนให้เห็นความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย หรือโจทย์วิจัย

2.1.2 วัตถุประสงค์ (Objective) ควรกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษา

2.1.3 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology) ให้ระบุรูปแบบของการวิจัย การคำนวณหากลุ่มตัวอย่าง (ถ้ามี) และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1.4 สรุปผลการวิจัย/ผลการทดลอง (Research) ให้เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน

2.1.5 อภิปรายผลการวิจัย/วิจารณ์ (Discussion) ให้เสนอเป็นความเรียงและให้เชื่อมโยงกับผลการวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจนว่ามีความสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของผู้ใด ผลวิจัยเป็นไปตามแนวคิด ทฤษฎีของผู้ใด เพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น

2.1.6 องค์ความรู้ใหม่ (ถ้ามี) เป็นการนำเสนอผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัย โดยสามารถนำเสนอรูปแบบของโมเดลพร้อมคำอธิบายที่กระชับ เข้าใจง่าย

2.1.7 ข้อเสนอแนะ (Suggestion) ให้นำเสนอใน 2 ประเด็น คือ 1) ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย และ 2) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อหน่วยงานหรือสถาบัน

2.1.8 กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgement) (ถ้ามี) เป็นส่วนที่กล่าวขอบคุณต่อองค์กรหน่วยงาน หรือบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือร่วมมือในการวิจัย รวมทั้งแหล่งที่มาของเงินทุนวิจัยและหมายเลขของทุนวิจัย (ถ้ามี) (ให้ใส่เฉพาะกรณีที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย หรือกรณีซื้อบทความมีชื่อเรื่องไม่ตรงกับงานวิจัย วิทยานิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์)

2.1.9 เอกสารอ้างอิง (References) รูปแบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมใช้แบบ APA (American Psychological Association) ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 และจะต้องตรงกันกับการอ้างอิงในเนื้อหา ซึ่งผู้นิพนธ์บทความต้องตรวจสอบและรับผิดชอบต่อความถูกต้องของเอกสารการอ้างอิงทั้งหมด

2.3 บทความปริทัศน์ (Review Articles) ให้เรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

2.3.1 บทนำ (Introduction) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอในบทความตามลำดับ บทนำควรอธิบายให้ภาพรวมโดยย่อของบทความและหัวข้อหลักที่ครอบคลุมว่าเรื่องที่ต้องการศึกษามีความสำคัญ หรือเค้าโครงของบทความเป็นอย่างไร

2.3.2 เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ เนื้อเรื่องสามารถแบ่งเป็นส่วนย่อย 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนย่อยที่ 1 ปูพื้นฐานความรู้แก่ผู้อ่านในเรื่องที่จะกล่าวถึง

ส่วนย่อยที่ 2 วิเคราะห์ ข้อมูล โต้แย้งข้อเท็จจริง ใช้เหตุผล ในการประเมินรายละเอียด ทบทวนบทความที่กล่าวถึงเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้อ่านโดยกล่าวถึงจุดอ่อนจุดแข็งของบทความที่ทบทวนโดยทบทวน

จัดลำดับจากเรื่องหนึ่งไปอีกเรื่องหนึ่ง หรือจากผู้วิจัยคนหนึ่งไปอีกคนหนึ่ง โดยนำข้อค้นพบของแต่ละเรื่องมา กล่าวโดยสังเขป

ส่วนย่อยที่ 3 สังเคราะห์ เปรียบเทียบ และ/หรือวิจารณ์ เพื่อให้เกิดเป็นองค์ความรู้ในมุมมองใหม่ เสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เขียนต่อประเด็นที่นำเสนอ โดยอภิปรายถึงความน่าเชื่อถือของผู้เขียน ความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่อ้างถึง ความถูกต้องของวิธีการที่ใช้โดยชี้ให้เห็นว่ามีความเป็นมาอย่างไรทั้งในอดีต ปัจจุบัน ความก้าวหน้าล่าสุด เป็นความรู้และข้อเท็จจริง และมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เขียน

2.3.3 สรุปผล (Conclusion) สรุปสาระสำคัญที่ต้องสรุปให้เห็นความสำคัญของบทความตามลำดับ โดยการเลือกเก็บประเด็นสำคัญ ๆ ของบทความมาเขียนรวมกันไว้อย่างสั้น ๆ ท้ายบท หรืออาจใช้วิธีการบอกผลลัพธ์ว่าสิ่งที่กล่าวมามีความสำคัญอย่างไร ผลลัพธ์สามารถนำไปใช้อะไรได้บ้าง หรือจะทำให้เกิดอะไรต่อไป หรืออาจใช้วิธีการตั้งคำถามหรือให้ประเด็นทิ้งท้ายกระตุ้นให้ผู้อ่านไปสืบเสาะแสวงหาความรู้ หรือคิดค้นพัฒนาเรื่องนั้นต่อไป เพื่อเป็นการสรุปจุดยืนของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องที่เขียน

2.4 บทวิจารณ์หนังสือ ให้เรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

2.4.1 บทนำ (Introduction) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอในบทความตามลำดับ บทนำควรอธิบายว่าเรื่องที่ต้องการศึกษามีความสำคัญ วัตถุประสงค์ หรือเค้าโครงของบทความเป็นอย่างไร

2.4.2 เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ

2.4.3 บทวิจารณ์ วิเคราะห์ข้อมูล โต้แย้งข้อเท็จจริง ใช้เหตุผล หลักฐานเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้อ่าน และเสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เขียนต่อประเด็นที่นำเสนอ

2.4.4 สรุปผล (Conclusion) สรุปสาระสำคัญที่ต้องสรุปให้เห็นความสำคัญของบทความตามลำดับ โดยการเลือกเก็บประเด็นสำคัญ ๆ ของบทความมาเขียนรวมกันไว้อย่างสั้น ๆ ท้ายบท หรืออาจใช้วิธีการบอกผลลัพธ์ว่าสิ่งที่กล่าวมามีความสำคัญอย่างไร สามารถนำไปใช้อะไรได้บ้าง หรือจะทำให้เกิดอะไรต่อไป หรืออาจใช้วิธีการตั้งคำถามหรือให้ประเด็นทิ้งท้ายกระตุ้นให้ผู้อ่านไปสืบเสาะแสวงหาความรู้ หรือคิดค้นพัฒนาเรื่องนั้นต่อไป เพื่อเป็นการสรุปจุดยืนของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องที่เขียน

2.4.5 เอกสารอ้างอิง (References) รูปแบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมใช้แบบ APA (American Psychological Association) ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 และจะต้องตรงกันกับการอ้างอิงในเนื้อหา ซึ่งผู้นิพนธ์บทความต้องตรวจสอบและรับผิดชอบต่อความถูกต้องของเอกสารการอ้างอิงทั้งหมด

3. การเขียนเอกสารอ้างอิง

การอ้างอิงในวารสารให้ใช้แบบแทรกในเนื้อหาตามหลักเกณฑ์ APA (American Psychological Association) 7th edition ที่มีการปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัยเพื่อรองรับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเขียนบรรณานุกรม หรือเอกสารอ้างอิง ใช้มาตรฐานการเขียนแบบ APA ที่พัฒนามาจากนักสังคมศาสตร์และนักพฤติกรรมศาสตร์มากกว่า 80 ปี เพื่อเป็นมาตรฐาน ในการเขียนอย่างเป็นระบบสำหรับการทำวิจัย รายงานการวิจัย การทบทวนวรรณกรรม บทความและกรณีศึกษา ผู้แต่งสามารถดูการอ้างอิงได้จาก

<https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/examples>

หรือบางส่วนจากตัวอย่างทั่วไปที่มีผู้เขียนแนะนำไว้มากมาย เช่น

-ฝ่ายบริการทรัพยากรสารสนเทศ สำนักหอสมุดกลาง มศว.ที่

<mailto:https://lib.swu.ac.th/images/Documents/Researchsupport/APA6th-Citation160820.pdf>

-มหาวิทยาลัยแม่โจ้ที่ [mailto:https://pulinet2022.pulinet.org/wp-](mailto:https://pulinet2022.pulinet.org/wp-content/uploads/2021/07/TEMPLATE_Reference_PULINET2022.pdf)

[content/uploads/2021/07/TEMPLATE_Reference_PULINET2022.pdf](https://pulinet2022.pulinet.org/wp-content/uploads/2021/07/TEMPLATE_Reference_PULINET2022.pdf)

การส่งต้นฉบับ

1. การตรวจสอบก่อนส่งบทความ

ในขั้นตอนการส่งบทความผู้แต่งต้องตรวจสอบและปฏิบัติตามข้อกำหนดรายการตรวจสอบการส่งทุกข้อดังต่อไปนี้ และบทความอาจถูกส่งคืนให้กับผู้แต่งกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดทั้งหมด

1. บทความที่ส่งมาตีพิมพ์ต้องไม่เคยตีพิมพ์ หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาของวารสารใดๆ

2. การเขียนชื่อเจ้าของบทความหลัก, E-mail, เบอร์โทรศัพท์ และสถานที่ทำงาน ต้องเป็นไปตามรูปแบบที่วารสารกำหนด

3. การเตรียมต้นฉบับ ชื่อเรื่อง บทคัดย่อ คำสำคัญ ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และเป็นไปตามคำแนะนำในการเตรียมต้นฉบับที่วารสารกำหนด

4. การอ้างอิงในเนื้อหาและเอกสารอ้างอิงทำยบทความใช้ตามหลักเกณฑ์ APA (American Psychological Association) และต้องมีการอ้างอิงแหล่งที่มาอย่างถูกต้อง ไม่มีปัญหาการลอกเลียนงานวิชาการ (Plagiarism)

5. ต้นฉบับต้องพิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟท์เวิร์ด โดยใช้แบบตัวอักษร TH-Sarabun-PSK กรณีบทความภาษาไทย แบบตัวอักษร Arial กรณีบทความภาษาอังกฤษ การแสดงรูปภาพ แผนภูมิ และตารางขอให้ อยู่ในเนื้อหาที่สอดคล้องกัน

2. วิธีและขั้นตอน การส่งบทความ

1. การส่งบทความ

จะต้องส่งบทความทางระบบ [Thai Journals Online \(ThaiJO\)](http://ThaiJournalsOnline.com) โดยไม่ต้องแนบ “แบบฟอร์มเสนอบทความเพื่อพิจารณาการตีพิมพ์”

หากส่งในช่องทางอื่นต้องส่งบทความพร้อมทั้งส่ง “แบบฟอร์มเสนอบทความเพื่อพิจารณาการตีพิมพ์” มาที่บรรณาธิการวารสาร

2. การตอบรับ

เมื่อส่งบทความแล้ว ทางกองบรรณาธิการจะพิจารณากลับกรองขอขยายของบทความดังกล่าวและตอบรับบทความ ภายใน 7 วันทำการ โดยทำการส่งทางอีเมล

3. ระยะเวลาการพิจารณา

3.1 กองบรรณาธิการส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา รอผลการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ภายใน 14 วัน

3.2 เมื่อได้รับบทความคืนจากผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว กองบรรณาธิการจะส่งบทความให้ผู้เขียนบทความแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ หรือปฏิเสธการลงตีพิมพ์ ภายใน 1 วัน

3.3 เมื่อผู้เขียนแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ให้แนบไฟล์บทความฉบับสมบูรณ์ ส่งกลับส่งกลับในช่วง Revision ของระบบ Thai Journals Online (ThaiJO) ภายใน 7 วัน

3.4 บรรณาธิการออกหนังสือตอบรับการตีพิมพ์บทความลงวารสาร ทางอีเมล

4. การตีพิมพ์วารสาร

4.1 กองบรรณาธิการจะรวบรวมเอกสารบทความ ส่งตีพิมพ์เมื่อถึงกำหนดเวลาที่วารสารจะออกเผยแพร่ตามกำหนด

4.2 เมื่อได้เล่มวารสารที่สมบูรณ์แล้ว กองบรรณาธิการจะแจ้งให้ผู้เขียนทราบผ่านระบบ Thai Journals Online (ThaiJO)

จริยธรรม

จริยธรรมในการตีพิมพ์ผลงานวิชาการ/วิจัยในวารสารสังคมศาสตร์ไทย(TSSJ's Publication Ethics) วารสารสังคมศาสตร์ไทย ยึดมั่นในหลักจริยธรรมการพิมพ์ตามมาตรฐานระดับนานาชาติตามกรอบแนวทางจริยธรรมการตีพิมพ์ของ Committee on Publication Ethics (COPE) ดังต่อไปนี้ (ส่วนใหญ่ปรับปรุงต้นฉบับและแปลจาก <https://publicationethics.org/>)

1. จริยธรรมในการตีพิมพ์สำหรับผู้เขียนต้นฉบับ

1. ผู้เขียนบทความจะต้องมีความรับผิดชอบและรับรองว่า บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์ใน วารสารสังคมศาสตร์ไทยจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่นๆ

2. ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารสังคมศาสตร์ไทยอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร

3. ผู้เขียนจะต้องปรับแต่ง แก้ไขบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสารในหัวข้อ “คำแนะนำสำหรับผู้แต่ง” โดยเฉพาะหัวข้อรูปแบบของการจัดเตรียมต้นฉบับอันจะนำไปสู่บทความที่มีรูปแบบการตีพิมพ์ที่ได้มาตรฐานเดียวกัน

4. ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย คือต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง

5. ผู้เขียนซึ่งมีชื่อปรากฏอยู่ในบทความจะต้องเป็นผู้มีส่วนในการจัดทำบทความหรือมีส่วนในการดำเนินการวิจัย ซึ่งข้อนี้ขอสงวนสำหรับบุคคลที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำบทความจะไม่อนุญาตให้ใส่ชื่อลงไป

เด็ดขาด หากมีการตรวจสอบพบว่ามิบุคคลที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำบทความปรากฏอยู่ ทางวารสารจะถอนบทความนั้นออกทันที

6. ผู้เขียนจะต้องมีความรับผิดชอบในการอ้างอิงเนื้อหาในผลงาน ภาพ หรือตาราง หากมีการนำมาใช้ในบทความของตนเอง โดยให้ระบุ “ที่มา” เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีการฟ้องร้องจะเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว ทางวารสารจะไม่รับผิดชอบใดๆ ทั้งสิ้น) และจะดำเนินการถอนบทความออกจากการเผยแพร่ของวารสารทันที

7. ผู้เขียนจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิงทั้งในแง่ของรูปแบบและเนื้อหา และไม่ควรนำเอกสารวิชาการที่ไม่ได้อ่านมาอ้างอิง หรือใส่ไว้ในเอกสารอ้างอิง และควรอ้างอิงเอกสารเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่มากจนเกินไป รวมทั้งต้องอ้างอิงจากรูปแบบการอ้างอิงของบทความโดยจะต้องมีการอ้างอิงตรงตามรูปแบบที่วารสารกำหนดไว้

8. ผู้เขียนจะต้องปรับปรุงแก้ไขบทความตามผลประเมินจากผู้ประเมินบทความและกองบรรณาธิการ ให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด หากไม่ปรับปรุงตามที่กำหนดจะต้องเลื่อนการตีพิมพ์เผยแพร่ออกไป หรืออาจถูกปฏิเสธการเผยแพร่บทความ

9. ผู้เขียนควรระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย (ถ้ามี) และควรระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (ถ้ามี)

10. ผู้เขียนจะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือ เลือกแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป

11. ผู้เขียนไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่ถูกถอดถอนออกไปแล้ว เว้นแต่ข้อความที่ต้องการสนับสนุนนั้นเป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถอดถอน และจะต้องระบุไว้ใน เอกสารอ้างอิงด้วยว่า เป็นเอกสารที่ได้ถูกถอดถอนออกไปแล้ว

12. ผู้เขียนต้องอ้างอิงผลงานของบุคคลอื่นให้ปรากฏการอ้างอิงในเนื้อหา (In-text citation) หากมีการนำผลงานเหล่านั้นมาใช้ในผลงานตัวเอง รวมทั้งจัดทำบรรณานุกรมท้ายบทความทุกรายการ

2. จริยธรรมในการตีพิมพ์สำหรับผู้ประเมินบทความ

1. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณคือต้องรับประเมินบทความที่ตนเองนั้นมีความถนัด หรือมีคุณวุฒิหรือมีความเชี่ยวชาญกับเรื่องหรือบทความที่ได้รับการประเมินนั้นๆ ผู้ประเมินบทความควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่มีต่อสาขาวิชานั้นๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงานหรือระบุผลงานวิจัยที่สำคัญๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้เขียนบทความไม่ได้อ้างอิง เข้าไปในการประเมินบทความด้วย ผู้ประเมินไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความและควรปฏิเสธในบทความที่ตนเองนั้นไม่ถนัด

2. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณคือแนะนำความคิดเห็นทางวิชาการของตนเอง ลงในแบบฟอร์มการประเมินหรือเนื้อหาในบทความด้วยความยุติธรรม ไม่อคติ ตรงไปตรงมา ไม่ลำเอียง รวมทั้งตรงต่อเวลาตามที่วารสารกำหนดในการประเมิน

3. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณคือต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาให้แก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ รวมถึงหลังจากที่พิจารณาประเมินบทความเสร็จแล้ว

4. หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการวารสาร และผู้ประเมินบทความตระหนักว่า ตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้พิมพ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้นๆ

5. ผู้ประเมินบทความควรคำนึงถึงการพิจารณาในหัวข้อ ชื่อเรื่อง หากเป็นบทความวิชาการสามารถพิจารณาให้แก้ไขชื่อเรื่องได้ แต่หากเป็นบทความวิจัย ควรพิจารณาเฉพาะความผิดพลาดด้านตัวสะกด และไม่ควรมีการพิจารณาให้เปลี่ยนชื่อเรื่องบทความวิจัย

6. ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

7. เมื่อผู้ประเมินบทความพบว่า มีส่วนใดของบทความที่มีความเหมือนกัน หรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่นๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบพร้อมแสดงหลักฐานให้เห็นเป็นประจักษ์

3. จริยธรรมในการตีพิมพ์ของกองบรรณาธิการวารสาร

1. บรรณาธิการจะต้องกำกับติดตามดูแลให้การดำเนินงานของวารสาร เป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ให้ถูกต้องตามจริยธรรม/จรรยาบรรณ

2. บรรณาธิการจะต้องกำกับติดตามดูแล และดำเนินการอย่างเหมาะสมกับผู้พิมพ์หรือบทความที่ตรวจพบว่ามีผลกระทบด้านจริยธรรม/จรรยาบรรณ

3. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแลการตีพิมพ์เผยแพร่บทความที่มี conflict of interest เช่น การตีพิมพ์เผยแพร่บทความของตนเอง(บรรณาธิการหรือหัวหน้ากองบรรณาธิการ)อย่างมีนัยสำคัญ หรือ ไม่มีการตรวจสอบคุณภาพบทความก่อนการตีพิมพ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับบทความ เป็นต้น

4. บรรณาธิการมีหน้าที่ควบคุมดูแลและพิจารณาคุณภาพของบทความเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร และต้องคัดเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหา กับนโยบายของวารสารเป็นสำคัญ และจะต้องมีข้อความรู้ที่สะท้อนมุมมอง แนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากประสบการณ์ การสังเคราะห์เอกสาร หรืองานวิจัย มุ่งเน้นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎีใหม่รวมถึงแบบจำลองเชิงแนวคิด (Conceptual Model) ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันจะนำไปสู่การวิจัยในหัวข้อวิชาการที่สำคัญ

5. บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้เขียนและผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ ซึ่งวารสารได้กำหนดในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed)

6.บรรณาธิการต้องไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยต้องมีการตรวจสอบการคัดลอกผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจังเพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบการคัดลอกผลงานของผู้อื่นเกินตามที่กำหนดไว้ จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้เขียนบทความหลักทันทีเพื่อขอคำชี้แจง เพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้นๆ

7.บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เขียน และผู้ประเมิน โดยเด็ดขาด เพื่อรักษาไว้ซึ่งธรรมาภิบาลในการดำเนินงานอย่างเคร่งครัด

8.บรรณาธิการต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

9.บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง และให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้ว่าสมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่

10.หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูลซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่ผู้เขียนปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้เขียนซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ

11.บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาความสามารถของกองบรรณาธิการ และควรมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถของแต่ละท่าน

12.บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแลทั้งด้วยตนเองและคณะทำงานในเรื่องจำนวนและคุณภาพการอ้างอิงของวารสารที่ผิดไปจากสภาพความเป็นจริง เช่น มีการกำกับและร้องขอให้มีการอ้างอิงบทความในวารสารทั้งในลักษณะลับหรือเปิดเผย และมีการใช้อ้างอิงที่ไม่ถูกต้องและสอดคล้องกับเนื้อหา

13.บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล การเก็บค่า Page charge หรือ processing fee คือ ต้องมีการดำเนินการอย่างโปร่งใส เช่น กำหนดให้มีการประกาศกระบวนการเรียกเก็บอย่างชัดเจน หรือ ระบุราคาหรือเงื่อนไขของการเรียกเก็บค่า Page charge ตามที่ระบุได้ประกาศไว้อย่างเคร่งครัด